MEZARCILAR DA ÖLÜR!

FREDERIC DARD

90

POLİSYE

HALKIN
SESİ
HAKKIN
SESİDİR

YAYINEVİ
İHSAN URAS

Orijinal adı:
Le Pain des Fossouyers
Dizgi, baskı : Hüsnütabiat Matbaası
Ciltler : TABES Ciltevi
Kapak baskısı : Vahdet Matbaası

MEZARCILAR DA ÖLÜR!

Frederic Dard

Çeviren :

Muharrem ATLIKAN

Katiller,
Polisler
ve
Masumlar

Blaise DELANGE :
Yakışıklı bir genç
Achille CASTAIN :
Öü gömen
Germaine CASTAIN :
Cenâze levâzımatçısının genç ve güzel karısı
Maurice THUILLIER :
Germaine'in sevgilisi
CHARVIEUX :
Polis başmüfettişi

tarayan : kinsey
düzenleme: Ayhan Hocha

Bu kitaptaki şahısların, gerek kendileri gerekse taşıdıkları adlar, tamâmile hayâlidir. Hayatta rastladığınız kimselere benzemeleri tesâdüften başka bir şey değildir.

F. D.

Bu kitap 1969 yılında Akba Yayınevi tarafından

Tercüme Polis Romanları serisinin 69. Kitabı olarak İstanbul'da yayınlanmıştır. #

BİR

Bilinen bir şeydir, kadınlar umumi bir telefon kabinini işgal ettikleri zaman, konuşmaktan bıkmazlar! Pek tabiî, bu gibi hallerde dışardaki kimselerin büyük bir sabırla beklemeleri gerekir...

İşte ben de tam on dakikadan beri bir taşra kasabasının postahânesinde sabırla sıramı bekliyor ve arada sırada posta memuru kıza şikâyetçi bakışlar fırlatıyordum. Hele şükür, kabindeki kadın konuşmasını nihâyet bitirebildi. Kabinin camlan buzluydu. Konuşan kimsenin ne biçim şey olduğunu tâyin edememiş, ancak sesini duyabilmiştim.

Tuhaf değil mi, kadının çarpık çurpuk, çirkin bir şey olacağını sanıyordum! Aldanmışım meğer!

Zirâ kadın otuz yaşlarında, sarışın ve mâvi gözlü güzel mi güzel bir âfetti! O anda, «Hey Allahım!» diye düşündüm. «Böyle bir mahlûk taşrada değil de Paris'te yaşasaydı, kendisinde eksik olan bir şeyi, yâni giyinme zevkine sâhip olmadığını görür, dolayısiyle ihmalci olmaz ve böylece de bir kat daha güzelleşebilirdi!» Dolgun vücudunu saran siyah tayyörle içindeki blûzunu, belli ki ECHO DE LA MODE mecmuasının abonesi bir taşra terzisi dikmişti... Bilhassa tayyör şâyet usta bir terzinin elinden çıksaydı, görünüşünün daha da göz alıcı ve iç gıcıklayıcı olacağı şüphesizdi... Mamafih, herkesin bildiği bir husus vardır: Güzel bir kadın ne kadar kötü giyinmiş olursa olsun, güzelliğinden yine bir şey kaybetmezdi... Bu kadın da öyleydi işte, o kötü dikişli tayyörün altında göz dolduran vücudu, hemen hemen her erkeğin başını döndürebilecek derecede kıvrak ve muntazamdı.

Arkasından hayran hayran baktığım sırada, postacı kız, «Mösyö, Mösyö!» diye seslendi.

«Paris hazır... Konuşabilirsiniz!»

Paris'te bulunan dostum Fargeot'yu aramıştım. Tarafımdan aranıldığı kendisine bildirildiğinden, sesimi derhal tanıdı.

— «Vay Blaise, merhaba!» dedi. «Ben de senden haber bekliyordum. Eee, anlat bakalım, neler oldu?»

Arkadaşımın suâlini hemen cevaplandıramadım. Çünki kabinde beni

kendimden geçiren hoş bir koku vardı... Elımde olmayarak gözlerimi kapadım ve parfömü kana kana kokladım.

Aklıma o anda geçmişle alâkalı bir sürü hâtıra geldi... Ne var ki, o sırada bunları düşünecek halde değildim.

Fargeot'nun sesi, içinde bir şey kızartılan tava cazırtısını andırıyordu.

— «Konuşsana be adam! Sorduğum suale cevap versene! Hem ararsın, hem de dut yemiş bülbüle dönersin!»

— «Bırak Allahını seversen! Konuşsam ne olacak, konuşmasam ne olacak? Bir şeyi değiştirmez ki bu, aziz dostum! Tavsiye ettiğin iş yürümedi maalesef! Boş bulunan yere başka birini almışlar...»

Cevap vermeyişinden, duruma çok üzüldüğünü anladım. İyi ve mert bir arkadaştı bu Fargeot! Gazetede ilân edilen işe tâlip olmam için, bana yol parası temin etmiş ve beni bu kasabaya göndermişti.

— «üzülme yahu!» diye konuştum. «Olur böyle şeyler. Ne yapalım, biz de daha önce açsaydık gözümüzü.»

Dostum, «Sen bu kafada gidersen, bir halt karıştıramazsın, Blaise!» diye çıkıştı. «Oldum olası böylesin... Kötümserliği atamazsın içinden, birâder! Başarısızlıktan başarısızlığa uğraman, bilmiyorum ama, seni memnun ediyor galiba... Dertsizin, gamsızın birisin sen!»

Sözlerinin bitmesini bekledim.

— «Yahu bırak Allahaşkına, şimdi de psikologluk mu taslıyorsun?»

Sözlerim, onu yola getirdi. Sesinin tonunu değiştirdi.

— «Eee, nezaman dönüyorsun?» diye sordu.

— «En kısa zamanda oradayım... Hem sana bir şey söyleyeyim mi, ben buradan hiç hoşlanmadım.»

— «Olabilir. Paran var mı? Yoksa göndereyim...»

— «Teşekkür ederim, yok ama, karnımı doyurmasam da olur!»

— «Pekâlâ öyleyse! Seni akşam yemeğine bekliyorum. Cesâretin kırılmasın, Blaise! Böyle kalacak değilsin ya, bir iş buluruz sana elbette!»

— «Evet, evet, nihâyet otuz yaşındayım... Elbette bir baltaya sap olurum. Haydi Allahaısmarladık!»

Reseptörü yerine koydum. Zâten üç dakikalık konuşmanın bitmiş olduğunu

bildiren zil sesi, o anda duyulmuştu.

Kabinden dışarı çıkmaya hazırlanıyordum. Başımı çevirdim. Ama birden durdum.

Ayaklarımın dibinde bir şey var gibi geldi bana. Eğilip baktım. Timsah derisinden yapılmış küçük bir cüzdandı bu. Cüzdanı açtım. İçinde para bulunabileceğini sanmıyordum. Çünki birçok tesadüf sonunda ne para çantaları bulmamıştım ki... Ne çâre ki, hiçbirinin içinde paraya benzer bir şey yoktu. Pek pek birkaç düğme ve değeri olmayan yabancı posta pulları geçmişti elime...

Bununla berâber, dışarı çıkmadan önce cüzdanı cebime indirdim ve santral kızın yanına giderek konuşma ücretini ödedim. Dirseğimle cüzdanın üstüne bastırıyordum.

Hiç durmadım ve hemen dışarı çıktım... Gar, oraya uzak değildi. Hızlı hızlı yürüyerek, o tarafa doğru yöneldim. Niyetim Paris biletini alıp bekleme salonuna girmekti. Mamafih oraya vardığımda öyle yapmadım, dönüş bileti alacağım yerde, tuvalete doğru yürüdüm.

Bir kabine girip cüzdanı açtım. Karşılaştığım ilk şey, bir deste banknot oldu. Saydım ve paranın sekiz tâne bin franklık olduğunu gördüm.

Kendi kendime, «Haydi yavrum, Blaise!» diye düşündüm. «işte sana bir teselli mükâfatı!»

Cüzdandaki araştırmalarıma devâm ettim. Elime Germaine Castain adına doldurulmuş bir kimlik kâğıdı geçti. Sarışın kadının fotoğrafı vardı kimlik kâğıdında. Kadın orada daha genç görünüyordu ama, şimdiki gibi güzel değildi. Gözlerimi bir süre kadının bakışlarından ayıramadım.

Cüzdanın başka bir yerinde de bir erkeğe ait vesikalık bir fotoğraf vardı. Ben yaşta bir adamdı bu. Paraları aldıktan sonra cüzdanı klozete atmaya hazırlanıyordum ki, kadının melânkolik bakışları gözlerimin önüne geliverdi...

Hayâtım boyunca, pek namuslu bir kimse olarak yaşamamıştım. Kuruntuymuş, vicdan azâbı imiş, bu gibi şeyler uykumu kaçırmış değildi. Kadınlara karşı kibar davranmasını bilirdim.

Cüzdanla birlikte dışarı çıktım. Bir hademe, tuvaletin taşlarını temizliyordu.

Adamın yanına giderek, «Merhaba, ahbap!» dedim. «Germaine Castain adında bir hanım tanıyor musunuz siz acaba?»

— «Germaine Castain mi dediniz? Elbette tanırım. Haute sokağında oturur.»

Gerçekten de kimlik kâğıdında bu adres yazılıydı.

Hademe, süpürgesine dayanmış bekliyordu. Bakışlarında bir gariplik sezdim.

Kısa bir tereddütten sonra, «Yalnız başına mı yaşıyor bu hanım?» diye sordum.

Bu ikinci sual, onu şaşırtır gibi oldu.

— «Yok canım, ne münasebet! Kasabanın cenaze levâzımatçısıyla evlidir...»

— «Nasıl?»

— «Evet, cenaze levazımatçısı Bay Castain'in karışıdır o. Siz Castain'i tanımıyor musunuz? Pis herifin biridir.»

Adam, bu sözleri mânâlı bir şekilde ve ağır ağır söylemişti. Belli ki herkes için aynı şekilde düşünüyor, herkese pis herif damgasını vuruyordu.

— «Haute Sokağına nereden gidilir?»

— «Gar meydanından geçer, sağdaki büyük caddeye saparsınız... Biraz sonra yol dikleşir.

Ama siz yukarı doğru çıkmakta devam edersiniz, işte oradan itibaren Haute Sokağında bulursunuz kendinizi!»

Onu samimî bir şekilde selâmladım. Sonra da hademenin garip bakışları arasında oradan ayrıldım.

Ne yalan söyliyeyim, kauçuk fabrikasındaki işin başka biri tarafından kapıldığını öğrendiğim zaman, bir sevinç duymuştum içimde. Taşra şehir ve kasabalarından nedense ötedenberi hoşlanmam... İşte bu kasabada da sanki bir tünelde yürüyormuş gibi hissediyordum kendimi... İşi kaçırmış olmaktan dolayı, kendimi bir teessüre kaptırmış değildim... Niyetim, oradan bir an önce uzaklaşmaktı.

Haute Sokağına gittiğim şu sırada bunları düşünüyor, bir taraftan da yaptığım hareketin doğru olup olmayacağını kendi kendime soruyordum. Benimki de enayilikti yâni! Sekiz bin frank, benim gibi cebi delik biri için iyi bir paraydı. Böyle bir paranın kaybı, Castain âilesi için büyük bir dert olmamalıydı...

Ama vicdânım beni bu şekilde hareket etmeye zorlamıştı bir defa. Geri dönemezdim.

Gerçekten de vicdanımın emrine uyarak mı hareket etmiştim, yoksa kötü kılıklı güzel kadının hoşuna gitmek için mi öyle davranıyordum? Bunu tâyin etmek, o sırada oldukça zor bir şeydi.

Ne kadar yürüdüm bilmiyorum, sokağın gerçekten de dikleşmeye başladığını müşâhede ettim. Köşeye varınca başımı kaldırıp baktım ve Haute Sokağında bulunduğumu anladım.

Saat onikiye yaklaşıyordu. Bununla beraber, her tarafta bir hareket ve canlılık göze çarpmaktaydı. Birden karşı yayakaldırımda bulunan bir dükkân dikkatimi çekti. Kapının üzerine küf yeşili bir boyayla bir çelenk resmedilmiş, üst kısma da beyaz harflerle CENAZE İŞLERİ yazılmıştı.

Kararsız ve isteksiz bir şekilde durdum. Geri dönüp, gara koşabilir ve trenime atlayabilirdim.

Vitrinin iç tarafında duran sarı benizli, ufak tefek bir adamın gelip geçenlere garip bir nazarla bakmakta olduğunu gördüm. Sanki adam, kasabalıları birer ölü yerine koyuyordu!

Kendi kendime, «Kadının kocası bu olacak...» diye gözlerimi vitrinden ayırmayarak mırıldandım.

Adam, hasta ve yaşlı bir fareyi andırıyordu! O anda kadına karşı bir acıma hissi uyandı içimde... Böyle bir adamla yaşadığına göre, kadının gülme ihtiyacı duyduğu halde gülemediğine hükmettim...

Adamı hiç mi hiç gözüm tutmadı. Kötü huylu biri olsa gerekti bu. Karar verdim: Ne olursa olsun, sekiz bin frank karşılığında güzel bir kadınla birazcık da olsa konuşma zevkini kaçırmayacaktım.

Karşı tarafa geçtiğim sırada, cüzdanda gördüğüm erkek resmi aklıma geldi. Her halde kadın, bunun kocası tarafından görülmesini istemezdi... Resmi çıkarıp, cebime koydum. Sonra da kapıya doğruldum. Adam içeri girdiğimi görünce, kenara çekildi. İçerisi de dışarısı gibi iç karartıcıydı. Daracık, karanlık ve ölüm kokan bir yerdi. Duvarlarda, ölüm ilânı örnekleri, tabut kolları, tahta ve mâdeni haçlar, arma levhaları ve sun'i çiçekler asılıydı. Kapının iç tarafında durarak, sarı benizli adama baktım. Düz olarak taradığı saçları, kırlaşmıştı. Ucu kırmızı sivri bir burnu, patlak gözleri vardı. İnce dudakları, sözüm ona gülümsemek ister gibi yavaşça aralandı.

— «Buyurun, Mösyö! Bir arzunuz mu var?»

— «Şey... Madam Germaine Castain'le görüşebilir miyim acaba?»

Sözlerim onu şaşırttı. Her halde o zamana kadar hiç kimse dükkâna girip de karısıyla görüşmek istediğini söylememiş olacaktı... Karısıyla niçin görüşmek istediğimi soracak sandım.

Fakat öyle yapmadı ve dip taraftaki bir kapıya doğru gitti.

Kapıyı açınca, burnuma kızarmış bir et kokusu çarptı. Ağzımın sulandığını farkettim.

— «Germaine! Gelebilir misin bir dakika?»

Sesinden, karısına karşı müşfik davranmadığını tahmin ettim. Nedendir bilmiyorum, kalbim hızla çarpmaya başladı. Gözlerimi kapıdan ayıramıyordum.

Kadın siyah tayyörünü çıkarmış ve kendisine yakışan basma bir elbise giymişti. Beline de mâvi bir kumaştan yapılmış bir önlük bağlamıştı. Ne yalan söyleyeyim, onu ilk defakinden daha güzel, yüz defa daha güzel buldum...

Castain, «Bak, Mösyö seninle konuşmak istiyor!» diye homurdandı.

Germaine, hafifçe kızararak bana baktı. Beni görünce, mahcup olmuştu sanki. Ama buna neyin sebep olduğunu bir türlü kestiremiyordu.

Cebimden cüzdanı çıkardım ve: «Cüzdanınızı getirdim size...» dedim. «Kaybetmişsiniz...»

Yüzü sarardı.

İçini çekerek, «Oh, çok teşekkür ederim, Mösyö!» diye konuştu. «Cüzdanımı hakikaten kaybetmiştim.»

Cenaze levazımatçısının yüzü, o anda asıldı.

— «Ah, sevgili Germaine, ah!» diye söylendi. «Hiç değişmeyeceksin sen...»

Sonra bana döndü:

— «Mösyö, size nasıl teşekkür edelim bilmem ki! Para var mıydı cüzdanda?»

— «Evet.»

Castain, çantayı karısının elinden kaptı. Kadının yüzü büsbütün sararmıştı. Genç adamın resmini aldığıma iyi ettiğimi o anda anlayıverdim... Resim,

Bayan Castain'in çantasından daha emin bir yerde, yâni cebimdeydi... Mortocu, timsah derisinden mâmul çantayı iyice tetkik etti.

Sonra da, «Sekiz bin frank!» diye iç geçirerek konuştu. «Sekiz bin frank! Şu halde siz, çok namuslu bir insansınız, Mösyö!»

Neredeyse bir kahkaha koyuverecektim.

Castain, «Beyefendiye teşekkür etmelisin, Germaine!» dedi.

Kadın, «Teşekkür ederim, Mösyö!» diye mırıldandı.

Ayakta duramıyordu. Oraya yığılacak gibiydi.

— «Rica ederim, Madam, rica ederim! Ben normal bir harekette bulundum.»

Castain, «Nerede buldunuz cüzdanı?» diye sordu.

Sesinde, şüpheci bir ton vardı. Kadın, ümitsiz bir tavırla bana baktı.

«Anlaşıldı, anlaşıldı,» diye düşündüm, «telefon kabininden bahsetmemi istemiyorsun galiba, güzelim!»

Hemen o anda resimle telefon konuşması arasında bir münâsebet kuruverdim.

— «Vallahi nerede bulduğumu bilmiyorum ki, söyliyeyim...» dedim, «kasabanızın yabancısıyım.»

Elimle belirsiz bir hareket yaptım.

— «Şuralarda bir yerde... sokakta buldum.»

Kadının bana ne büyük bir minnet hissiyle baktığını unutamam. Onu yeniden hayata kavuşturmuştum âdeta... Castain, bir şey içmem için ısrarda bulundu. Kabul ettim. Ne zamandan beridir ağzıma içki koymamıştım. İhtiyacım vardı buna.

Kapıdan geçip dükkânı arkamızda bıraktık. Sonra dar bir koridorda yürüdük. Zayıf bir ışık, koridoru şöyle böyle aydınlatıyordu. Sonra bir yemek odasına girdik. İnsanın içini karartan bir yerdi burası da.

— «Oturun şöyle, rica ederim!»

Oturmak istemedim ve oradan hemen ayrılmayı düşündüm. Yemek odası, bir mezardan farksızdı sanki! Uzun ve dar bir yerdi. Gün ışığı, vasistas yerine kullanılan bir pencereden giriyordu içeri. Pencere, bir avluya açılıyordu her halde. Mobilyalar, eski püskü eşyalardan ibâretti. Duvarların üzerine sarı

kâğıtlar yapıştırılmıştı. Onun gibi bir kadın nasıl olur da böyle bir yerde yaşayabilirdi?

Castain beni bir yere oturttuktan sonra, bir içki ikram etti. Anladığıma göre, evde hazırlanmış bir şeydi bu. Ekşi, aynı zamanda da tatlıydı, ömrümde o zamana kadar bu kadar berbat ilâç içmemiştim!

İçimden, namuslu hareket ettiğim için kendi kendime veriştirdim! Mezar fâresi, içkisini içerken beni tetkik ediyordu.

Birden, «Demek siz buralı değilsiniz ha?» diye sordu.

— «Evet. Parisli'yim.»

— «Bir iş mümessili misiniz yoksa?»

— «Olacaktım... Kasabaya gelmemin sebebi de bu zâten... Bir dostum var, kauçuk fabrikasının bir satış memuru aradığını haber verdi bana. Bu işin ehli sayılırım. Çünki kimya sanayii işlerinde çalışmıştım...»

— «Şu halde işsizsiniz,, öyle mi?»

Castain'in sesinde durumuma üzüldüğünü belli eden bir ton vardı.

— «Eh, öyle demek lâzım. İki yıl önce, dolandırıcının birine uyarak Fas'a gittim... Orada inşaatçılık yapacaktım güya... Herif, işi ballandıra ballandıra anlatarak büyük ümitler peşinde koştuğunu ve bu işde muvaffak olmamak için hiçbir sebep bulunmadığını belirtti... Koskoca iki yılımı verdim orada. Kasablanca'nın pis bir bürosunda sinek evladım durdum... Sıcak, hem de nefes kesen bir sıcak vardı o pis memlekette. Kimseyi, hattâ ortağımı bile görmüyordum. Yurda geçen ay döndüm. Orada başka bir şey bulmaya çalıştım ama, ortaya birtakım siyasi vak'alar çıktı. Fransız'ların oradaki durumu sarsıldı. Sizin anlayacağınız, ver elini Fransa dedik ve kapağı memlekete attık... Meteliksiz ve işsizdim... Ya işte böyle, insanın başına neler gelmiyor ki!»

— «Evli misiniz?»

— «Çok şükür ki hayır!»

Serbest bir şekilde konuşmuştum. Başımı çevirip, kapının kenarında duran kadına baktım.

— «Bereket versin ki, bekârım...» diye düzelttim. «Bir de evli olsaydım, karım olacak kadın hapı yutmuştu!»

Germaine, bana bakarak tatlı bir şekilde gülümsedi. Güldüğünü ilk defa

görüyorum. Oda aydınlanıverdi sanki!

Mortocu, «Demek buradaki iş yürümedi, öyle mi?» diye sordu.

— «Başka bir baldırı çıplak, benden önce davranmış... Onu almışlar.»

— «Bu bölgede çalışmak, hoşunuza gider miydi?»

— «Ben nerede olursa olsun çalışırım. Yer ayırmam. Bilhassa burası çok hoşuma gitti.

Gerek kasabayı, gerekse halkını beğeniyorum. Zâten taşra kasabalarına ötedenberi bayılırım...»

Pek tabiî, onları memnun etmek için öyle konuşmuştum.

Castain, içki şişesine yeniden yapıştı.

— «Biraz daha içersiniz, değil mi?»

— «Teşekkür ederim, bu kadarı kâfi. Zâten içkiyle aram pek iyi değildir.»

Güldü. «Haklısınız, haklısınız...» dedi. «Babam, alkoliğin biriydi. Ama onun getirdiği zararları, zavallı Achille Castain sineye çekiyor!»

Sonra, «Achille, benim...» diye göğsünü kabartarak ekledi.

Oradan ayrılma zamanı gelmişti. Kadın, mutfaktaki işlerinin başına gitmişti. Yavaşça doğruldum.

— «Eh, bana müsaade, Mösyö Castain! Sizinle tanıştığıma memnun oldum.»

— «Teşekkür ederim, teşekkür ederim! Ben de... Ben de memnun oldum sizinle tanıştığıma!»

Dükkânın kapısına gitmeden önce, e! sıkıştık. Adamın eli, kuru ve soğuktu.

Elimi bir süre bırakmadı: Parmakları, yırtıcı bir kuşun pençesini andırıyordu âdeta!

— «Bakın, ne diyeceğim size, Mösyö... Mösyö...»

O anda kendimi takdim etmemiş olduğumu hatırladım ve: «Adım Blaise Delange'dır.» dedim.

Sözünü bitirmesini bekliyordum. Ama Castain tereddüt ediyordu. Patlak gözlerinde, bir kararsızlık hâli vardı.

— «Bir şey mi söylemek istiyordunuz?»

Gayet serbest bir tavırla, beni tepeden tırnağa kadar süzüyordu.

— «Şey... size bir teklifte bulunmak isterim.»

— «Bana mı?»

— «Evet, size. Neden şaştınız öyle?»

— «Yok canım, şaşırmış filân değilim... Yalnız teklifin ne olduğunu bilmem gerekiyor.»

Kızartmakta olduğu danaya biraz su katan kadın, yeniden içeri girdi.

— «Ne o, gidiyor musunuz?» diye sordu.

Sesinde, bâriz bir teessür ifâdesi vardı. İri gözleri de, aynı teessürü taşıyordu.

— «Evet. Bir tren var da...»

Mortocu, başka bir şey söylememe mâni oldu.

— «Biliyor musun ne düşünüyorum, Germaine?» dedi.

Aslında bana hitap etmiş gibiydi. Genzini temizledi.

Bakışları bir tuhaftı.

— «Benim bir yardımcıya ihtiyâcım var... Çünki sıhhatim tek başıma çalışmama mâni...

Beyefendi de mâdem ki bir iş arıyor, diyorum ki... şey... Yeni bir iş buluncaya kadar...»

Bir kahkaha koyuvermeme ramak kaldı... Şimdiye kadar bana bu kadar garip bir iş teklifi yapılmamıştı! Lâf değil, mortocu, bir mezarcı oluyordum! Başımda iki uçlu şapka, ayaklarımda tokalı ayakkabılar ve omuzumda siyah bir kap olduğu halde bir tabutun önünde gidiyordum! Yo, yo, bu kadarı fazlaydı artık!

— «Yalnız anlayamadığım bir husus var.» dedim. «Size nasıl hizmet edebilirim, anlayamadım doğrusu... Mesleğinizin ne olduğunu tam olarak bilmiyorum bile, Mösyö Castain!

Hem ben işi kıvırabilecek miyim bakalım, bunun için de bir şey söyleyemem size...»

— «Canım bu işin bir zorluğu yok ki... Ama ben son günlerde oldukça yoruluyorum.

Yoksa siz ölülerden korkuyor musunuz, Mösyö Delange?»

O anda bildiğim ve tanıdığım ölüleri gözlerimin önüne getirdim.

— «Yok canım, ne diye korkayım ölülerden? Yalnız, nasıl izah edeyim bilmem ki, ilkin biraz sıkılırım gibi geliyor bana...»

— «İnanın bana, zamanla ne sıkılır, ne de çekinirsiniz. İşe başladığım zaman, ben de öyleydim ama, alıştık gittik işte! Şimdi ne sıkılıyorum, ne de bir çekingenlik hissediyorum içimde.»

Omuzlarını silkti.

— «Dinî bakımdan nasipleri olmayan kimseler, bizim mesleği horlarlar... Hattâ bunun normal bir meslek olmadığını iddiaya kalkarlar. Ama şunu biliniz ki, mezarcıların geçimi, diğer meslek erbabının geçimi gibi normaldir. Korkulacak, irkilecek bir tarafı yoktur bunun...»

O sırada dükkânın bir köşesinde duran telefonun zili duyuldu. Castain, o tarafa seğirtti.

Kadınla başbaşa kalmıştım. Cebimdeki fotoğrafı çıkartıp ona uzattım.

— «Gitmeden önce size şunu vereyim!» dedim.

Resmi alıp göğüslerinin yuvarlak girintisine doğru soktu.

Sonra da, «Teşekkür ederim!» diye fısıldadı.

Hiç konuşmadan duruyor, birbirimizin yüzüne bakıyorduk. insan bu gibi kadınları teselli etmek istiyor... Bilmem, ben öyleyim... Ne çâre ki, o anda Germaine Castain'i teselli edecek durumda değildim. Mâdenî bir ses, telefon konuşmasının bitmiş olduğunu haber verdi.

Kadın, gözlerimin içine baktı.

— «Ne olur, kalın!» diye yavaşça konuştu.

Mamafih, o şekilde konuşup konuşmadığından emin değildim yine de. Belki konuşmamıştı da, bana öyle gelmişti.

Castain, etekleri zil çalarak geliyordu.

— «Bir iş için telefon ettiler.» diye müjdeledi. «Biri ölmüş. Şu bizim meslekte diğer mesleklere benzemeyen bir taraf vardır: İşsizlik nedir bilmeyiz... Gerçi penisilin'le sülfamit'ler ortaya çıkınca, biraz canımız sıkılmıştı ama, ölüme çâre bulunmuyor! ölen ölüyor yine de! O zaman da bize iş çıkıyor... Eee, bir karara varabildiniz mi?»

Kadının kor gibi yanan gözlerini, üzerimde hissediyordum. Ona bakamadım.

Bir mırıltı hâlinde, «Eh, tecrübe edeceğim bir defâ!» dedim.

İKİ

Pek tabiî, adam bana Peru'yu vermiyordu! Ayda yirmi bin frank alacak, öğle yemeklerini de patronun evinde yiyecektim. Bir süre sonra da iş başına bir yüzdelik alacaktım.

Castain, ilerde maaşımın daha da artabileceğini temin ediyordu, öğle yemeği masrafını da hesap ettiğim takdirde, ayda elime elli bin frank geçecek demekti.

Yine mortocunun sözlerine bakacak olursam, böyle bir gelirle o kasabada prensler gibi yaşayabilecektim... Castain, küçük bir otelin sâhibini tanıyordu. Orada uygun bir ücretle kalabilirdim.

— «Hem canım, orası hoşunuza gitmezse, başka bir yer ararız. Açıkta bırakacak değiliz ya sizi...»

Başımla bir peki işâreti yaptım.

— «Güzel. Hemen Paris'e gidip eşyânızı getirirsiniz, değil mi?»

Paris'e gitmek, işime gelmiyordu. Çünki oraya gittiğim takdirde, bu uğursuz yere dönüp gömülmeye râzı olamayacağımı, daha doğrusu ölü gömücülüğü yapamayacağımı iyi biliyordum...

— «Paris'e kadar uzanmama lüzum yok... Bir dostum var, eşyâmı gönderir. Müsaade ederseniz, telefon edeyim kendisine...»

— Tabiî, tabii. Hemen arayın!»

Castain'in keyfine diyecek yoktu. Hattın bağlanmasını beklediğimiz sırada, Germaine sofraya bir takım daha ekledi. Kızartma et kokusu, ağzımı sulandırmıştı zâten! Bir süreden beri, kursağıma şöyle iyi ve kalorili bir yemek girmemişti. Sofraya bir an önce oturmak için can atıyordum.

Biraz sonra Fargeot karşımdaydı. Birkaç kelimeyle, bir iş bulduğumu söyledim.

— «Ne işiymiş bu?» diye sordu.

— «Cenâze levazımatçılığı! Diğer deyimiyle mezarcılık!»

— «Haydi, ulan, kimi kandırıyorsun? Şakayı birak da doğru söyle, ne işi bu?»

— «Şaka filân yok ortada... Senin Blaise, tabut satacak. Beğenmiyor musun,

iş değil mi bu da? (Konuşurken, dükkânın duvarlarında asıiı duran nümunelere göz atıyordum.) Anlaşıldı, anlaşıldı, sen bu işden hoşlanmadın! Ama ne yapalım, insan boş kalınca, her işi kabul etmek zorunda kalıyor.»

Daha fazla konuşmadık. PortRoyal Bulvarı'ndaki âile pansiyonunun hesâbı, arkadaşım tarafından ödenecekti. Fargeot, eşyamı bir valize koyup hemen o akşam göndereceğini söyledi.

Ev sahiplerinin yanına, yâni beni bekleyen yemek masasına döndüm.

Yemek, gayet samimî bir hava içinde yenildi. Castain, benim gibi bir yardımcı bulduğu için sevinçliydi.

Bir ara, «Şey...» dedi. «Şey... Araba sürebilir misiniz? Ehliyetiniz var mı?»

— «Var tabiî. Niçin sordunuz?»

— «Cenâze arabası aklıma geldi de... Gerçi bu iş için başka biri var ama, her zaman boş olmuyor... Ayrıca hususî nakil işlerimiz olur. Anladınız mı bilmem? Yâni arada sırada kabir nakilleri yaparız. Bâzan da morg işleri çıkar...»

Germaine Castain, bana cesâret verici bakışlar fırlatıyordu. Mamafih, beğenilen cinsten bir iş olmamasına rağmen, yapılan teklifi onun uğruna kabul ettiğimi anlamıştı galiba...

Bakışlarından böyle bir mânâ çıkardım. Bir bakıma, aramızdaki anlaşma kolaylaşıyor demekti.

Bununla beraber, belâlı bir işe adım attığımı da düşünmüyor değildim.

Yaşayışı hakkında bir iki sual sormak üzere, kadınla başbaşa kalmanın çârelerini araştırıyordum. Karı koca arasında bir esrar vardı muhakkak ve ben bunu öğrenmek için acele ediyordum...

Ne var ki, o kadar temenni etmeme rağmen, bu başbaşa kalış o gün olamadı, öğleden sonra, Castain beni Gar Oteli'ne götürdü. Dostuyla konuştu ve bana sokağa bakan bir oda temin etti.

Pek tabiî, verilecek ücret, ahbap işi olacaktı!

Sonra sabahleyin telefon eden müşterilerin evine gittik.

Zengin insanlardı bunlar. Yanılmıyorsam, bir bıçkı fabrikaları vardı. Büyükbabaları, sabaha karşı vefât etmişli. Evden içeri girmeden önce, patronum (!) beni kenara çekti.

— «Bakın, Delange,» dedi, «göreceksiniz, burada öyle şatafatlı bir iş alacak

değiliz! Bize ucuz bir tabut ısmarlayacaklar... Şöyle fakirlere göre bir şey...»

— “Öyle olacağını nereden anladınız?»

— «Nereden anladım varmı ya?... ölen, bir büyükbabadır. Yatalak biriydi bu. On yıldır hastaydı. Ev halkı, günde üç defa altını temizliyordu. Ellerinden gelse, adamcağızı çöp tenekesine tıkar bunlar! Dediklerimin ne kadar doğru olduğunu birazdan göreceksiniz zâten!»

Castain, kapının bronz tokmağını iki defa vurdu. Buruşuk yüzlü ihtiyar bir hizmetçi kapıyı açtı. Yapmacıklı bir şekilde ağlıyordu. Bizi ölünün odasına götürdü. Âile fertleri de oradaydı ve komşulara ölüyü göstererek vefat sebebini izah ediyorlardı.

Ölünün oğlu, kanlı canlı, şişman bir adamdı. Bizi yemek salonuna aldı. Masanın üzerine üç bardak koydurdu. Sonra da kenarda duran eski bir Bourgogne şarap şişesini alıp bardakları doldurmak üzere etrafına bakındı. Bir tirbuşon arıyordu.

Castain, kulağıma doğru eğildi.

— «Bu mundar insanlar böyledir işte!» diye fısıldadı. «En yakınları öldüğü halde, içki içerler. İçmekle kalmazlar, misafirlerine de ikram ederler, öyle tutuluyorum ki böylelerine! Ama ne yaparsınız, kabul ediyoruz ister istemez...»

Mortocunun sözleri, beni kahkahayla güldürecekti neredeyse... Gülmek üzere olduğumu farkeden Castain, bana öfkeli bir nazarla baktı.

Sonra da yanımızda getirdiğimiz bir evrak çantasından, bir katalog çıkardı. Katalogta; tabut, katafalk, put ve cenâze işlerinde kullanılan malzemelerin resimleri vardı.

— «Ne emrediyorsunuz, Mösyö Richard?»

Kanlı canlı şişko, üzüntülü bir tavırla başını iki yana salladı.

Sonra, «Elden geleni yapacağız, azizim!» dedi. «Babamı iyi tanırsınız, değil mi?

Şatafattan, lüksten müksten hoşlanmazdı pek...»

Castain'le gözgöze geldik. Adamın bakışlarında, DEMEMİŞ MİYDİM BEN SİZE? diyen bir mânâ okunuyordu.

Mamafih, «Demek öyle düşünüyorsunuz...» diye mırıldandı.

Şişkonun sözleri, beni sinirlendirmişti. Bir çıkış yapmak istedim.

— «Bakın, Mösyö Richard,» dedim, «neler düşündüğünüzü biz anlamış bulunuyoruz!

Masrafa girmek istemediğiniz belli... Ama biz, bize düşen işi yapmakla, size yardım edeceğiz... öyle ya, yakınlarınız babanızın ölümünü temenni ettiğinizi bilmemeliler. Yatalak bir ihtiyarın ölümüyle büyük bir yükten kurtulduğunuzu sanmamalılar...»

Castain'in o anda nefesi kesilecekti sanki! Patlak gözleri, ölçüsüz bir şekilde büyüdü.

Kendimi, o gözlerin bebeklerinde gördüm! Sağ ayağıyle, sol ayağımı arıyordu.

Müşterimize gelince; adam yapmış olduğum konuşma sonunda omuzlarını silkti. Mahcup olmuştu her halde, öyle görünüyordu.

Yavaşça, «Tabiî, tabiî...» diye mırıldandı. «Şey... haklısınız elbette. Ama ben kötü bir şey söylemedim ki...»

— «Rica ederim, Mösyö Richard, daha ne söyleyecektiniz? Düşünün bir defa, siz her şeyinizi kendisine borçlu olduğunuz bir kimseyi, yâni öz babanızı kaybetmiş bulunuyorsunuz...

Ama tutuyor babanızın cenâze işi için fazla para harcamak istemiyorsunuz... Peki, ölünün toprağa verilişinde hazır bulunacak olan kimselerin, hakkınızda neler söyleyeceklerini aklınıza getirdiniz mi hiç? İlkin sizin nankör bir evlât olduğunuzu söyleyecekler... Sonra dedikodu üzerine dedikodu yapacaklar...»

Sözlerim, etli canlı şişkonun gururunu zedelemişti. Bir süre düşündü. Sonra, «Evet, evet,» diye mırıldandı, «hakkınız var!»

Sonra Castain'e döndü:

— «Arkadaşın hakkı var.» dedi. «Düşüncelerini, sözlerini sakınmayan insanları severim ben. Kendisini tanımıyorum. Yardımcınız mıdır?»

Castain, yaptığım konuşma sonunda zafere eriştiğimi görmüş ve şaşırıp kalmıştı.

Yavaşça, «Evet.» diye cevap verdi. «Parisli'dir kendisi.»

Sonra not defterini çekip yapılacak masraf hakkındaki fikrini belirtti. Bıçkı fabrikası sahibi şişko, etrafına bakınip duruyordu, öyle bir durumdaydı ki, ölünün kaldırılması için biz ne masraf çıkarsak, hiç tereddüt etmez, hepsini kabullenirdi!

Dışarı çıktığımızda, Castain bir süre durdu. Bir şey söylemediğini görünce, «Eee, patron,» dedim, «söyleyin bakalım... Adamı nasıl yola getirdim, gördünüz mü? Hareketim hoşunuza gitti mi?»

Yürümeye başladı. Sonra yine durdu. Omuzlarını silkti.

— «Bence baş vurduğunuz usul, biraz sertçe oldu...» dedi. «Fakat her şeye rağmen, netice çok parlak!»

— «Aşkolsun yâni! Zâten neticenin parlak olması gerekmez miydi?»

— “Öyle... öyle ama, Richard'ın yerinde başka biri olsaydı, böyle bir konuşma karşısında köpürür, ağzına geleni söylerdi...»

— «Diyelim ki, öyle oldu, ee, ne çıkar bundan? Bu kasabada sizin bir rakibiniz var mı?

Sizinle rekabet edecek biri mevcut mu? Yok, değil mi? Eee, o halde? Ben size bir şey söyleyeyim mi, Mösyö Castain, hangi işte olursa olsun, müşterinin bâzan sıkıştırılması lâzımdır... Yumuşak davranmayıp, yıkılacaksınız üzerine... Böyleleri, yâni Richard gibi pinti gibileri çıktı mı karşınıza, hiç acımayacaksınız, vuracaksınız tepesine!»

Bu konuşmaya rağmen, Castain'i gerektiği gibi kandıramadığımı anlıyordum. Dükkâna gidinceye kadar, suratını astı ve bir şey söylemedi. Germaine, üzeri mürekkep lekeli bir yazı masasının başına geçmiş, muhasebe işleriyle meşgul oluyordu. Beni görünce, gözlerinde bir memnuniyet ışığı parlayıp söndü.

Castain, şapkasını çıkarıp bir tabutun koluna astı. Sonra karısına doğru döndü.

— «Biliyor musun, Germaine,» dedi, «bu bizim Blaise yaman bir genç! Bıçkı fabrikası sahibi Richard'ı tanırsın, ne yaptı etti, herifi yola getirdi... İnatçı mı inatçı! Nuh diyor da peygamber demiyor! İş çantada keklik demektir...»

Ne yalan söyleyeyim, Castain'in beni bu şekilde öveceğini hiç sanmıyordum!

— «Akşam yemeğine kalıyorsunuz, değil mi, Mösyö Delange?»

Bakışlarımı karısından kaçırıyordum.

— «Yoo, teşekkür ederim, yaptığımız anlaşma dışına çıkmamak lâzım her halde... Ben yalnız öğle yemeklerini yiyecektim burada. Sonra... sonra

kendimi biraz yorgun hissediyorum.

Erkenden yatsam, iyi olacak.»

Castain, ısrar etmedi.

— «Hay hay, hay hay, nasıl isterseniz öyle olsun! Şey... bir avans ister miydiniz acaba?

— «Hayır, şimdilik kalsın. Bundan sonra bahsederiz.»

— «Pekâlâ!»

Kadına karşı içimde bir suçluluk hissi duyarak, müsaade istedim. Ama içimde bir endişe vardı. Sanki onu bir mezarlıkta, yahut da bir mumya müzesinde yapayalnız bırakmışım gibi geldi bana!

Gar Oteli'nde, şirin bir yemek salonu vardı. Mamafih, oranın atmosferiyle Castain'inki arasında bir tezat bulunduğunu gördüm. Birkaç ticârî mümessil ve bir öğretmen vekiliyle birlikte yemeğimi yedim.

Soğukluk olarak da bir armut soyduktan sonra, loş bir köşeye çekildim.

Yatmak için vakit bir hayli erkendi. Gara kadar gidip bir iki mecmua ve sigara almaya karar verdim, öteden beri âdetimdi, uyumadan önce bir şeyler okurdum.

Güzel bir ilkbahar gecesiydi. Gökyüzü yıldızlı olup, hafif bir rüzgâr esiyordu. Otelden çıkar çıkmaz, bu tatlı havayı teneffüs etmeye başladım.

Ne kadar yürüdüm bilmiyorum, karanlık gece içinde adımla çağırıldığımı duydum.

— «Mösyö Blaise!»

Başımı sağ tarafa çevirdim. O tarafta bir terası çevreleyen bir çit vardı. Gözüme kara bir silûet, sonra bir yüz çarptı.

Ses, «Mösyö Blaise!» diye tekrarladı.

İşte o zaman karanlığa doğru ilerledim ve Germaine Castain'i tanıdım.

Otelin duvarına yaslanmıştı. Tam da yemek salonunun penceresinin altında duruyordu.

Omuzlarına eski bir manto atmıştı. Rüzgârdan olsa gerek, saçları dağınıktı. Gözleri, garip bir şekilde parıldıyordu. Ona daha yakından bakınca, ağlamakta olduğunu farkettim.

Yavaşça, «Madam Castain!» diye konuştum. «Ne oldu, hayrola?»

Cevap vereceği yerde, duvarın dip tarafına doğru ilerledi. Gar meydanı, oradan çıkmaz bir sokak gibi görünüyordu. Biraz beride bir iki çınar ağacı ve bir elektrik transformatörüne ait küçük bir inşaat vardı.

Transformatör binasının arka tarafında durduk. Kalbim o anda hızla atmaya başladı. Kadını kollarımın arasına almamak için kendimi zor tutuyordum.

— «Niçin ağlıyorsunuz?»

— «Hayır, ağladığım yok...»

— «Yo, yo, ağlıyorsunuz, ağlıyorsunuz...»

Parmaklarının ucuyla gözyaşlarını sildi.

Sonra, «Affedersiniz,» dedi, «sizi ilk adınızla çağırdım! Soyadınızı hatırlıyamadım birden.»

— «Rica ederim, rica ederim, öyle çağırıldığım için çok memnun oldum... Cevap verin bakalım, neden ağlıyordunuz?»

— «Çünki... çünki kocam beni dövdü!»

Şaşırıp kalmıştım.

— «Kocanız sizi dövdü mü dediniz? Garip şey! Döver mi sizi hep?»

— «Evet, sık sık...»

Birden irkildim. Castain gibi biriyle yaşamak, karısına ne zevk verirdi, ne de memnuniyet... Ama çekilmez bir koca olduğu yetmiyormuş gibi, Castain'in bir de karısını dövmesi, kabul edilemeyecek bir husustu.

Yumruklarımı sıktım.

— «Vay canavar vay!» diye söylendim. «Demek size elini kaldırabiliyor ha?»

Bir süre ikimiz de konuşmadık. Sonra ben, «Peki ama, neden dövüyor sizi?» diye sordum.

Germaine'in yüz hatlarında, bir gerginlik vardı. Mamafih, hareketlerini kontrol edebilecek bir durumdaydı artık. Düşünceli görünüyordu.

— «Çünki beni dövdüğü zamanlar, rahat ediyor da ondan. Karakterleri zayıf insanlar, kendilerinden daha kuvvetli olanlar üzerinde zaaflarının bir nevi intikamını alıyorlar!»

İşte o zaman dudaklarımı yakan suali sormaktan kendimi alamadım:

— «Peki, ne diye bu adamla evlendiniz?» dedim. «Görüyorsunuz işte,

yapmadığını bırakmıyor size...»

Bir tren, astımlı bir hasta gibi soluyarak biraz ötemizden geçti... Katarın ışıkları, Germaine'in yüzünü aydınlattı. Bakışlarında, kötü bir parıldama farkettim.

İçini çekti ve: «Sizinki de sual mi yâni?» diye acı acı konuştu. «Bir genç kız, böyle bir pinponla niçin evlenir? Bunun cevâbını, Veillee des Chaumiere'de bulmak kabil... Ama ben size olanı biteni yine de anlatacağım. Gençtim... Yaşıtım olan bir delikanlıyı sevdim... Beni gebe bıraktı... Ailesi, evlenmemize itiraz etti... Sonra da beni unutabilmesi için, çocuklarını yabancı memleketlerden birine gönderdiler... Yeni yeni yetişmeye başladığım yıllarda, Castain beni loş köşelerde sıkıştırıp şuramı buramı okşardı... Karşılaştığım kötü durumu haber alır almaz, derhal faaliyete geçti. Beni annemden istedi... Ne yapsın zavallı kadın!

Yapılan teklifi fırsat bildi. Çünki fakir ve dul bir kadındı, ümitsizdi de üstelik... Israr üzerine ısrar etti. Böyle bir fırsatı kaçırmamam hakkında beni iknâya çalıştı... Sonunda da muvaffak oldu. Castain'le evlenmeye karar verdim... Adamın, benim için yapmayacağı fedakârlık yoktu... Ama insan aldanmamalı, fedakâr insanlardan çekinmeli... Böylelerinin çoğu, yer yüzünün en mundar mahlûklarıdır!»

«Mundar» kelimesi, genç kadının dudakları arasından garip bir şekilde çıkmıştı. Tek bir kelime, kadının kocasına karşı olan kinini bâriz bir şekilde ifâde ediyordu.

Elimi omuzuna koydum. Anî bir hareketle kendini kurtardı.

— «Evet, sonra? Sonra ne oldu?» diye sordum.

— «Sonra ne olsun... Castain, kasabanın ileri gelenlerinden biriydi. Bir dediği iki olmazdı.

Beni kürtaj işlerinde usta olan bir doktora götürdü... Dolayısiyle çocuğum olmadı. Ama ben Castain'in bir nevi esiri hâline gelmiştim... Daha doğrusu, bir köpektim ben onun için! Canının istediği zaman, beni dövmekten çekinmiyordu...»

Kadının anlattığı hikâye, bana Zola'nın romanlarını hatırlattı.

Hiç konuşmadan, bir süre durduk. Yeni bir tren geçti. Vagonların ışığı, Madam Castain'in güzel ve hüzünlü yüzünü aydınlattı yine.

— «Peki mâdemki öyle, neden ayrılmadınız ondan?»

Sarı saçlarını eliyle düzeltti. Birbirimize o kadar yakın duruyorduk ki, saçının bir iki teli yüzüme çarptı. Onu kendime doğru çekip başını göğsüme bastırmamak için, kendimi yine zor tuttum.

— «Şey... Bay Blaise...»

— «Bana kısaca Blaise diyebilirsiniz.»

— «Hay hay. Ama doğru bir şey olmaz ki...»

— «Peki peki, istediğiniz gibi olsun! Ben Castain'den ayrılmamanızın sebebini anlar gibiyim... Ayrılmadınız, çünki gönül işlerinizi serbestçe devam ettirmek istiyordunuz... Yanlımıyorum, değil mi?»

Biraz ileri gitmiştim. Nitekim, Germaine yanımdan uzaklaşır gibi oldu.

Sonra da, «Siz neden kötüsünüz?» diye sordu.

— «Ben kötü diğilim ama, öfkeliyim! İstiyorum ki, insanlar ağırbaşlı olsun... Meselâ bir kadın, bir dişi köpek gibi erkeklerin peşinde dolaşmasın!»

Germaine'in yanımdan kaçacağını sandım. Ama o, kılını bile kıpırdatmadı.

— «Yanılmıyorsam...» diye ekledim. «Evet, yanılmıyorsam, sizin de bâzı mâcerâlarınız oluyor...»

— «Ne demek istiyorsunuz kuzum?»

— «Hiç canım, hiç... Cüzdanda gördüğüm resim aklıma geldi de. Sonra postahânenin telefon kabininde yapılan konuşmayı da unutmuş değilim... Sizi ilk; defâ orada görmüştüm.»

— «Evet, biliyorum.»

— «Kafamı çalıştırmasaydım, kocanız olacak mortocuyla başınız belâya girerdi, üstelik güzel de bir dayak yerdiniz...»

— «Evet, kabul etmem gerekiyor, siz çok zeki bir erkeksiniz! Aynı zamanda da hassas bir insansınız, Blaise... Nezâketiniz...»

— «Ricâ ederim,bırakın şimdi nezâketimi de soracağım suale cevap verin: Sizin bir âşığınız var, değil mi? Bir kadın ki evinde telefon vardır ve o kadın biriyle konuşmak için postahâne telefonundan faydalanır, o zaman bu hareketi şüpheli karşılamak lâzımdır. Siz de yapacağınız konuşmanın kocanız tarafından duyulmasını istemiyordunuz. ..»

— «Evet, bir âşığım var!»

Homurdanır gibi konuşmuştu.

— «Aklınıza bir şey gelmesin sakın... Bir âşığınız olduğu için sizi horlayacak değilim.

Aksine böyle bir şeyi tasvip ediyorum. Hem de canu gönülden...»

Alaycı bir edayla, «Teşekkür ederim!» dedi.

— «Peki, kimdir bu mes'ut adam?»

Sözlerime ister inanın, ister inanmayın, içime bir kıskançlıktır düşmüştü! Evet, oniki saat önce tanımadığım bu güzel kadını kıskanmaya başlamıştım!

Germaine, «Âşığım değişmedi.» diye cevap verdi. «Yine aynı kimse.»

Ne demek istediğini anlamamıştım.

— «Nasıl?» diye sordum.

— «Evet, yine aynı âşık! Yâni sahip olamadığım çocuğun babası!»

Yeniden öfkelendim. «Maşallah, maşallah!» diye mırıldandım. «İkinizin karakteri de aynıymış meğer... öyle bir erkek ki sizi iğfal ediyor ve gebe bırakıyor, Castain gibi bir herifle evlenmenize ses çıkarmıyor, cenâze levazımatı arasında yaşamanıza göz yumuyor, sonra da sırtınızdan geçiniyor! Pes doğrusu! Böylesini de görmedim!»

— «Susun, ricâ ederim!»

Sonra, «Anlayamazsınız... Anlayamazsınız!» diye bir fısıltı hâlinde konuştu.

— «Keşke bir şeyler anlayabilsem... Memnun olurdum!»

— «Sevdiğim erkek, hasta bir insandır... Sar'alıdır... öteden beri... Arada bir sar'a krizleri geçiriyor...»

Sustum. Problem şekil değiştirmekle berâber, benim için yine de karanlıkta kalıyordu.

— «Demek siz bir sar'alının metresisiniz, öyle mi?»

— «Ne olmuş yâni? O da diğer erkekler gibi değil mi?»

Bu sözleri gözlerimin içine bakarak söylemişti.

— «Pekâlâ,» dedim, «Diyelim ki, o da diğer erkeklerden farksızdır. Onun da saadete ihtiyâcı vardır. Fakat düşünün, Germaine, düşünün, yazık değil mi size? Kendinizi hasta bir erkeğe vakfetmişsiniz. Bunu size hatırlatmam, bir suç olmasa gerek?»

Çocuğu aldırmış olmasından dolayı, şimdi Mösyö Castain'i takdir ediyordum...

Kadın konuşuyordu... Söylediklerini dinleyebilmek için gayret sarfettim.

— «Çok yakışıklı bir gençti... Onu uzun zamandan beri seviyordum. Hasta olduğunu söylediler... önce inanmadım... Söylenenlere kulaklarımı tıkadım. Hattâ krizlerinden biriyle karşılaşınca, hiç korkmadım. Onunla sevişmeye başladığımı duyan âilesi, bir karara vardı... Onu benden uzaklaştırdı... Yine bir kriz geçirdiği sırada, ona bir iğne yaptılar... İrâdesini sarstılar...

Benim pinti ve yaşlı bir adamla evlendiğimi söylediler... Aynı zamanda da, adamın çok zengin olduğunu bildirdiler. Maurice, yıllar boyunca İsviçre'de kaldı. Babası ölünce, Fransa'ya döndü...

Birkaç ay önce, onu yeniden gördüm... Birbirimizin kollarına atıldık. Her şey yeniden başladı...»

Germaine sustu. Bütün bunları öğrenmek, beni müteessir etmişti. Kendi kendime, «En iyisi, yarın sabah trene atlar, Paris'e giderim...» diye düşündüm. Orada, bu şartlar dahilinde yaşamama imkân yoktu.

— «Şey... Bakın ne diyeceğim, Kazanova'nız mâdemk; dönmüş, ne diye onunla kaçmayı düşünmüyorsunuz?

— «Düşündüm... Düşündüm düşünmesine ama, yapamadım.»

— «Neden?»

— «Çünki Maurice'in mâlî durumu hiç de iyi değil... Babası, arkasında dünyânın borcunu bırakarak ölmüş... Bir tavanarasında oturuyor. Yaşayabilmek için de fotoğrafçılık yapıyor. Pek tabiî, sıkıntı içinde bulunuyor. Ben... ben yardım ediyorum ona...»

Vay canına! Meğer ne dolaplar dönüyormuş da benim haberim yokmuş... Şu işe bakındı hele! Âşığını besleyebilmek için, Madam mortocu, kocasının parasını tırtıklıyordu! Nevrim döndü. Maurice, Germaine ve korkunç Achille, benim için birer bayağı insandı!

Yalnız bir husus vardı ki, bu hususta da bir sual sormayı uygun buldum.

— «Bütün bunları bana anlatmanıza sebep ne acaba? Buraya niçin geldiniz?»

— «Şey... Ben...»

— «Söyleyin, söyleyin canım, söyleyin, sıkılmayın!»

— «Kocam beni biraz önce dövünce, artık bu hayata dayanamıyacağımı kendisine söyledim... Onu korkutmak için de, evden dışarı fırladım, ilk

defâdır ki, bu şekilde hareket ediyorum... Bu, onu akıllandıracaktır. Mamafih eve döneceğim.»

— «Böyle bir şeyi ilk defâ yaptığınızı söylüyorsunuz. Nasıl oldu da cesâret edebildiniz buna?»

— «Siz aramıza katıldığınızdan beri, nedense kendimi kuvvetli hissediyorum. Bana öyle geliyor ki, siz... siz benim dostumsunuz!»

— «Yanlış düşünmemişsiniz, gerçekten de dostunuzum...»

— «Teşekkür ederim. O halde, size başka bir ricada bulunmak istiyorum.»

— «Söyleyin bakalım, neymiş o?»

— «Söylemesi biraz zor da...»

— «Haydi canım, bana her şeyi anlattığınıza göre, ricanızı kolayca söyleyebilirsiniz.

Bunda bir zorluk olmamalı.»

— «Doğru, hakkınız var. O halde söylüyorum: Yarın, Pont de l'Air'in pazarı var...»

— «Pont de l'Air mi? Neredeymiş bu?»

— «Bir nâhiye merkezidir burası... Buraya yakındır. Perşembe günleri otobüse atlar, oraya giderim... Bir haftalık sebze ve meyva ihtiyacımızı oradan temin ederim. Yiyecek maddeleri, buradakilerden daha ucuz... Maurice, Pont de l'Air'de oturuyor.»

— «Anlaşıldı... Demek siz onunla Perşembe günleri buluşuyorsunuz...»

Sözlerim, onu incitmiş olmalıydı. Zirâ yarım tur edip yanımdan uzaklaştı ve karanlık içinde yürümeye başladı, ilkin bir şaşkınlık geçirdimse de, hemen arkasından koştum.

Kolundan tutarak: «Bir dakika, Germaine, bir dakika!» dedim. «O kadar alıngan olmayın canım! Bir erkeğin dostluğuna ihtiyaç oldu mu, o kimsenin düşüncelerine saygı göstermek gerekir... Dostluğu aşktan ayırt eden de budur işte! Aşk başka, dostluk ise başka şeydir...»

Durdu.

— «Evet, hakkınız var... Ne olur, mâzur görün beni! Sinirlerim o kadar bozuk ki...»

— «Benimkiler kadar bozuk olmasın!»

İstemiye istemiye o şekilde konuşmuştum. Germaine, başını çevirip baktı.

— «Ne demek o?»

— «Bilmem farkında mısınız, sizi görür görmez bir tuhaf olmuştum... Şahsiyetim hakkında size bir şeyler söylemek isterim... Eğer ben sizi postahânede görmeseydim, sekiz bin frankınızı boşu boşuna beklemiş olurdunuz!»

— «Demek öyle.»

— «Elbette değil mi ya? Neyse, neyse, şimdilik bunu bir tarafa itelim de, derdinizi dinleyelim... Söyleyin bakalım, benden ne bekliyorsunuz?»

— «Kocamla yaptığım münâkaşanın sebebi, Pont de l'Air'deki pazardır. Achille, biraz tasarruf edeceğim diye oraya gitmemin yersiz bir şey olduğunu söyledi... Galiba bir şeyler anlamış olacak... Ben ısrar edince, küplere bindi... Sonra da dövdü, iyi biliyorum, yarın oraya gitmeme mâni olacak.»

— «Haa, şimdi anlıyorum... Siz benim oraya gitmemi ve meseleyi Maurice'inize izah etmemi istiyorsunuz...»

— «Tamam. İyi tahmin ettiniz... Size böyle bir ricâda bulunsam, canınızı sıkmış olmam ya İnşallah?»

— «Yok canım, ne münasebet! Ama bir husus var: Kocanızın, patronum olduğunu unutuyorsunuz galiba?»

— «Bunun hiçbir ehemmiyeti yok. Şöyle yaparsınız : Yarın sabah dükkâna gelir ve bavulunuzun henüz gelmediğinden bahsederek Paris'e bizzat gitmek istediğinizi söylersiniz...

Alın şu zarfı! içinde para var. Masraflarınızı bunun içinden çıkarın, geri kalanı da, şeye... şeye...»

— «Tamam, tamam, Maurice'e vereceğim geri kalan parayı! Kabul! Bu mes'ut adam nerede ikamet ediyor?»

— «Soyadı Thuillier'dir... Adresi de, Pont de l'Air'de MariusLesoeur Sokağı, 3 numara...

Aklınızda tutabilecek misiniz?»

— «Hiç merak etmeyin! Güvenin bana!»

— «İyi... Ben artık eve dönüyorum.»

— «Sizi oraya kadar götüreyim mi?»

— «Hayır, hayır, doğru bir şey olmaz.»

— «Nasıl isterseniz.»

Duruyor, gitmeye karar veremiyordu.

— «Yoksa başka bir şey daha mı söylemek istiyorsunuz?»

— «Hayır... Ona deyin ki, imkânını bulur bulmaz, kendisini yarın telefonla arayacağım...»

Başımla peki işareti yaptım.

— «Ne düşünüyorsunuz yine?»

— «Hiç, hiç... Durumu aklıma geldi de.»

Elini uzattı.

— «Çok teşekkür ederim... İyi geceler!»

— «İyi geceleri»

Aceleci adımlarla tomurcuklanmış ağaçların altına doğ ru yöneldi. Uzaklaştığını görünce, kendimi biraz yorgun hissettim.

Otelin ışıkları sönmüştü. Yalnız holdeki küçük lâmba yanıyordu. Ses çıkarmamaya gayret ederek odama girdim. Küçücük, temiz ve tren kokan bir odaydı bu...

Soyunup yatağa girdim. Ama uzun zaman uyuyamadım. Ne zaman bir katar geçse, odanın içindeki eşyâ zangır zangır titriyordu.

Vagonlarda uyuklayan dalgın insanları gözlerimin önüne getirdim...

ÜÇ

Ertesi gün, Castain'lerde normal bir atmosfer hüküm sürüyordu. Karı kocanın yüzünde bir gün önceki hâdiseyle alâkalı olarak en ufak bir iz bulunmuyordu. Germaine yemek salonundaki rokoko mobilyayı cilâlıyordu. Achille ise Richard'ın babasının cenâze servisi için hazırlık yapıyordu.

Ona, Paris'e gitmek zorunda olduğumu, fakat vakit geçirmeyip hemen döneceğimi söyledim. Bahâne olarak da, odama âit anahtarın bende kalmış olduğunu gösterdim. Dostum, bu durum karşısında bir şey yapamazdı elbette... Castain sesini çıkarmadı, sâdece ertesi gün için bana güvendiğini, bunun için de hemen dönmemi ricâ etti.

İçim rahat olarak, Pont de l'Air otobüsüne atladım.

Burası da, terkettiğim kaza merkezini andırır bir yerdi. Orada da bir gar ve garın önünde bir meydan, karşı tarafta da bir Gar Oteli vardı. İnsanları, hattâ köhne dükkânlarıyle de öteki kasabaya benziyordu Pont de l'Air!

Küçük bir çocuğa MariusLesoeur Sokağının yerini sordum. Çocuk elimden tutup bana yol gösterdi. Daracık bir sokaktı bu. Her iki tarafında, orta yerleri ileri doğru fırlamış eski binalar vardı. Sokağın ortasında yürüyerek, S numaralı binayı aramaya koyuldum.

Sonra kapısı bir hapishâne kapısını andıran bir nevii otelin önünde buldum kendimi. Zili çaldım. Hırçın görünüşlü bir kadın bana kapıyı açtı... Kendisine Maurice Thuillier'nin nerede oturduğunu sorduğum zaman, kurumlu bir edayla biraz daha ilerlememi ve ahırları geçtikten sonra tahta merdiveni çıkmamı söyledi.

Vaktiyle atlar için kullanılan eski ahırlar, şimdi garaj vazifesi görüyordu. Germaine'nin sevgilisi, bu ahırların üst kısmındaki bir odada oturuyor olmalıydı... Mal sahipleri olan kimseler, çok pinti ve para canlısı insanlardı her halde... Mülklerinin o kısmını da şuna buna kirâlamışlardı...

Kadının söylediği tahta merdivenin basamakları, ayaklarımın altında çatırdıyordu. Demir korkuluk, bir sarhoşun yıkılması sonunda yerle bir olurdu muhakkak!

Dar merdiven çürümüş bir balkona çıkıyordu. Sağ tarafta birkaç kapı göze çarpmaktaydı.

Merdivenin üst kısmına çıkınca, Mösyö Thuillier, Mösyö Thuillier! diye

seslendim.

Birinci odanın kapısı birden açıldı ve Maurice meydana çıktı. Gerçekten de yakışıklı bir delikanlıydı. Hattâ resimdeki hâlinden daha yakışıklıydı... Bu hususu derhal tesbit ettim...

Uzun boylu olup, atletik bir vücuda sahipti. Dilimli kadifeden bir pantalon giymişti.

Kırmızılı beyazlı bir gömleği vardı. Ayaklarına da basketbol pabuçları geçirmişti. Gözleri koyu renkti. Saçları kısa kesilmişti. Ağzının kenarlarında, iki derin kıvrım görünüyordu. Kapının önünde duruyor ve ısırmaya hazırlanan bir köpeği andırıyordu.

Birden, «Siz mi seslendiniz bana?» diye sordu.

— «Evet.»

— «Ne istiyorsunuz benden?»

— «İlkin içeri girmeme müsaade buyurun da, ziyaretimin sebebini izah edeyim!»

Kapıyı yüzüme kapayacak sandım. Ama öyle bir şey yapmadı.

— «Pekâlâ, girin bakalım! Ama görüyorsunuz işte, burası bir saray değildir!»

— «Ne olursa olsun, bu beni alâkadar etmez...»

Bu sözler, onu sâkinleştirdi. Gülümsedi ve: «Hayret!» diye mırıldandı. «Ben sizi ilk defâ görüyorum.»

— «Ben de öyle. Ben de ilk defa görüyorum sizi... İnsanlar birbirini böyle tanıyor işte!»

— «Kimsiniz siz?»

— «Mösyö Achille Castain'in yardımcısıyım. Tanır mısınız Castain'i?»

Tetikte durduğu belliydi, üst dudağı hafifçe kalktı. Böylece de yeniden ısırmaya hazırlanan bir köpeğe benzedi.

Odayı tetkik ettim. Mobilya olarak odanın içinde zemine konulmuş bir somye, eski püskü bir masa, XIV Louis stili eski bir komodin, birkaç sandalye ve üzerinde fotoğrafçılığa ait malzeme bulunan başka bir masa vardı. Duvarlar, fotoğraf doluydu.

Bir iki dakika içinde, oturulan yerin topografisini çıkarıverdim... Gün ışığı,

odaya ancak camlı kapıdan girebiliyordu. İçerisi loş sayılırdı. Doğrusu ya, tam da bir fotoğrafçıya uygun bir yerdi burası!

Thuillier ellerini beline koymuş, önümde duruyordu. Kanlanmış gözlerini üzerime dikmişti.

— «Demek Mösyö Achille Castain'in yardımcısısınız siz ha? Yâni bir mortocu yamağısınız! ölü gömüyorsunuz... Ayrıca da başkalarının işine burnunuzu sokuyorsunuz! Daha doğrusu, câsusluk yapıyorsunuz!»

Güzel suratına bir yumruk yapıştırmamak için kendimi zor tuttum.

— «Câsusluk! Evet, yamlmadınız, bir câsusum ben! Bir farkla ki, sâdece Madam Castain'in hesabına çalışryorum!»

Kadının verdiği zarfı çıkarıp, masanın üzerine fırlattım.

— «Kocası, bugün karısının sizinle fingirdeşmesine mâni oldu... Her halde mâzur görürsünüz onu? O da sizin gibi buna can atıyordu ama, olmadı işte...»

Üzülmüş olduğunu gözlerinden okudum. Metresini büyük bir sabırsızlıkla bekliyor olmalıydı. Bana karşı haşin davranmasının sebebi de buydu her halde.

— «Nasıl? Anlamadım...» diye konuştu.

— «Kaç defa söyleyeceğiz yahu! Pont de l'Air yüzünden dün evde kavga çıktı... Adam, karısının buraya gelmesini istemiyor. Her halde bir şeylerden kuşkulanmış olacak... Kadın da ister istemez bana başvurdu. Başka çâresi yoktu ki zirâ. Durumu size haber vermemi istedi.

Anladınız mı şimdi?»

Zarfa bakıyordu.

— «Nedir bu?» diye sordu.

Halbuki bunun ne olduğunu gayet iyi biliyordu. Bunu anlamamak için aptal olmalıydı insan! Lâkin ben işi biliyor muyum, bilmiyor muyum diye emin olmak istiyordu.

İstediği kadar yakışıklı olsun, hoşlanmamıştım bu adamdan. Belki hastaydı, şuydu buydu ama, karı parası yiyen bir insan olduğu da muhakkaktı. Germaine de onun için elinden gelen fedakârlığı esirgemiyor, onu parasız bırakmıyordu...

— «Bu,» dedim, «sizin bir haftalık harçlığınız!»

Birden, «Nasıl?» diye sordu.

Aklı sıra bana kafa tutmak istiyordu. Her hangi bir hücuma karşı hazırlıklıydım. Ufak bir hareketini görsem, yapıştıracaktım yumruğumu!

— «Evet,» diye gülümseyerek konuştum, «getirdiğim para, sizin bir haftalık harçlığınız!

Yâni mortocu parası!

Hanımefendi, Castain'in mortoculuktan elde ettiği parayı gönderiyor size!»

Bir iki adım atarak zarfı aldı ve içinden dört bin frank çıkardı. Daha fazla bekliyor olmalı ki, yüzünü buruşturdu.

— «Az, değil mi?» diye alaycı bir edayla konuştum. «Yerinizde olsam, Cöte d'Azur'de yaşayan kart karıların peşine düşer ve onları tırtıklamaya bakardım! Germaine, elinden geleni yapıyor... Ama ne yapsın zavallıcık, kocası olacak mezarcının kazancı pek parlak değil...»

Thuillier, bir süre konuşmadı. Sonra, «Haydi gidin! Çekin arabanızı!» diye bağırdı.

— «Hay hay! Zâten isteseniz de kalacak değilim!»

Dışarı çıktım. Ayağımı ilk basamağa atmıştım ki, «Durun bir dakika!» diye seslendi.

«Şşşttt! Durun bir dakika dedim.»

Tepem attı. Birden döndüm.

— «Baksana sen buraya!» diye konuştum. «Terbiyeli olsana biraz! Köpeğini mi çağırıyordun yoksa?»

— «Rica ederim, rica ederim... Beni bir dakika dinleyin!»

İlkin tereddüt ettim. Sonra yeniden odaya girdim, içerde bir iposülfit kokusu vardı. Daha önce bunun farkına varmamıştım.

— «Söyleyin bakalım, ne istiyorsunuz?»

— «Castain'in yanında uzun zamandan beri mi çalışıyorsunuz? Germaine, bana sizden bahsetmemişti...»

— “Öğrenin o halde: Dünden beri çalışıyorum.»

Sözlerime inanmıyor gibi bir tavır takındı.

— «Demek dünden beri ha?»

— «Evet. Anladım, Germaine'in sırlarını bana açmış olması, sizi biraz düşündürdü... Ne yapalım, oğlum, bende bir yüz var ki, hanımlara güven

telkin ediyor. Bu da suç mu yâni?»

— «Rica ederim, bu saçmasapan konuşmaları bir tarafa bırakın! Zirâ böyle şeylere kulaklarım her zaman tıkalıdır.»

— «Belli, belli... Sizin gibiler, şahsiyetsiz insanlarsınız.»

— «Eee, fazla ileri gittiniz! Ben size hakaret ediyor muyum?»

İtiraz etmek istiyor, fakat bununla alâkalı kelime bulamıyordu.

— «Bana elbette hakaret edemezsiniz... İnsan, metresinin sırdaşına hakaret eder mi hiç?»

Yüzü hiddetten bembeyaz oldu.

— «Yeter be!» diye bağırdı. «Artık çekilmez oldunuz! Sizi kapıdışarı etmekten başka çâre kalmadı!»

Artık bu kadarı fazlaydı. İleri doğru bir adım attım ve suratına şiddetli bir şamar yapıştırdım. Kıpkırmızı kesilen sol yanağına doğru elini kaldırdı.

Birbirimize söyleyecek söz kalmamıştı artık! Oradan ayrıldım. Ama eski ahırların sundurmasından dışarı çıktığım sırada, yukarıdan doğru gelen korkunç bir gürültü, beni oraya mıhlayıverdi. Gidip, gitmemek üzerinde bir karara varamıyordum. O sırada bana kapıyı açan asık suratlı kadın göründü. Gürültüyü o da duymuştu, başını yukarı doğru kaldırdı.

Sonra da, «Yine krizi tuttu...» diye içini çekerek konuştu. «ikide birde tutar böyle... Bir doktora görünmesini söylemiştim, ama beni dinlemiyor... Yalan söylediğimi sanıyor. Çünki baygınlık hâli geçtikten sonra bir şey hatırlamıyor ki!»

Sonra kadın omuzlarını silkerek içeri girdi. Basamakları dörder dörder çıkarak, açık kapının önünde durdum. Doğrusu ya, görülmesi hiç de hoş olmayan bir manzaraydı, bu!

Döşeme üzerinde bulunan Maurice debelenip duruyor ve ağzından korkunç sesler çıkarıyordu. Gözleri büyümüştü. Ağzından köpükler saçılıyordu.

Bu içler acısı manzaraya rağmen, içimde ona karşı en ufak bir acıma hissi duymadım.

Kendi kendime, «İşte Germaine böyle birini seviyor!» diye mırıldandım. «Allahım!

Allahım! Onun gibi kadın nasıl olur da böyle birini sevebilir, her zaman onu düşünür?»

O anda aklıma kötü bir fikir geldi. Maurice'in üzerinden atlayıp, içeri girdim. Bir köşede, elektronik flâşlı Rolieiflex marka bir fotoğraf makinesi vardı. Film rulosunun hangi numarada durduğunu öğrenmek üzere gözümü küçük çerçeveye yerleştirdim... 4 rakkamı çekilmeye hazır bir halde duruyordu.

Mesafeyi ölçtüm, flâşı hazırladım ve... yerde debelenmekte olan gencin üç adet resmini çektim...

Maurice, ev sahibesinin sözlerine mâdemki inanmıyordu, bu resimleri develope ettiği zaman korkunç bir gerçekle karşılaşacak ve kadının doğru söylediğini müşâhede edecekti!

Makineyi, aldığım yere koydum... Thuillier artık fazla debelenmiyordu. Ağzının kenarından ince bir salya akmaktaydı. Yüzü, toz ve köpük içinde kalmıştı.

Ayakkabımın burnuyla karnına dokundum.

— «Eee, Don Juan, nasılsın bakalım?»

İçim hâlâ hınçla doluydu. Thuillier, gözlerini açıp bana dalgın dalgın baktı. Bir çöplüğün etrafında dolaşır gibi, onun etrafında dolaştım. Sonra da dışarı çıktım. Temiz havaya ihtiyâcım vardı!...

DÖRT

Bir falso yapmamak için, Castain'in dükkânına ertesi günden önce gidemezdim. İster istemez bütün gün Pont de l'Air'de dolaşıp durdum. Bir kır restoranında karnımı doyurdum.

Kanal boyunca gezindim. Bir iki gazete okudum. Germaine, bana pis bir iş vermişti. Buna biraz canım sıkıldı... Ama fotoğrafları develope edip de gördüğü manzara karşısında apışıp kalacak olan Thuillier'yi aklıma getirdikçe, keyifleniyordum! Kendini tanıdığı zaman, delikanlı gözlerine inanamayacaktı her halde... Ama onun gibi kabadayılık taslayan biri için böyle bir şey yerinde bir hareketti! Aklı başına gelsindi keratan ın! Böyle düşünmekle beraber, aslında kötü bir adam olmadığımı kabul ediyordum. Benden böyle bir şey beklenemezdi... Ama ne yapayım ki, Germaine'i kıskanmıştım bir defa... Onun Maurice'e karşı olan zaafını bir türlü hazmedememiştim...

O gün bana çok uzun göründü. Ne yapsam, vakit geçmiyordu. Bir an önce işimin başına dönmek istiyordum. Pek tabiî, yalnız işi düşünmüyordum. Aklımda fikrimde Germaine vardı hep!

Ertesi sabah erkenden kasabaya döndüm ve doğruca gara gittim. Eşyalarım oradaydı.

Arkadaşım, iki valiz göndermişti. Hiç durmadım ve elbise değiştirdim. Sonra Castain'in dükkânına doğru yola çıktım.

Dükkân henüz açılmamıştı. Tahta pancura vurmak zorunda kaldım. Achille, sırtında pijaması olduğu halde kapıyı açtı. Ayaklarında pantufla vardı.

Beni görünce, «Vay, döndünüz mü siz?» diye sordu.

— «Evet. Erken geldim galiba?»

— «Erken gelmek, bir kusur değildir. Sabah kahvenizi benimle birlikte içersiniz.»

Ölü kokan dükkâna girdim. Biraz sonra yemek salonunda bulunuyorduk. Germaine, kahvaltı hazırlamakla meşguldü. Saçlarını bir türbanla toplamıştı. Sırtında kırmızı bir sabahlık vardı.

Çaktırmadan yüzüne baktım. Vücudumu o anda tatlı bir sıcaklık kapladı. O da bana baktı.

Castain, «Nasıl, yolculuk iyi geçti mi bâri?» dedi.

— Evet, bir koşu gidip gelmeme rağmen iyi bir yolculuk yaptım...»

Sinsi sinsi gülümsedi.

— «Hayrola, niçin güldünüz?» diye sordum.

Dudaklarındaki gülümseme o anda kayboldu. Utangaç bir kimsenin tavrını takındı.

— «Gülerim tabiî...» dedi. «Elbette gülerim... Çünki ben sizin bir daha dönmeyeceğinizi sanıyordum!»

— «Amma da yaptınız ha!»

— «Amması mamması yok... İş hoşunuza gitmedi her halde diyordum kendi kendime.

Ama hakkınız var, böyle bir iş, ilk anlarda sıkıcı olur... Fakat göreceksiniz, insan çabuk alışıyor.

Alışınca da, benimsiyor işini... Her işde de öyle değil midir, ilkin işe ısınamazsınız, ama aradan bir süre geçti mi, bir de bakarsınız ki alışıp gitmişsiniz...»

Yüreğim sızlar gibi oldu. Adam bana güveniyor, benim sâyemde iyi iş elde edeceğine inanıyordu. Richard'ların evinde yaptığım konuşma, onu memnun etmişti...

— «Görüyorsunuz işte, hiç vakit geçirmeden yanınıza dönmüş bulunuyorum! Sizinle çalışmaya hazırım. Yeni bir iş çıktı mı acaba?»

— «Evet. Bir domuz kasabının karısı öldü. Sizinle bir tecrübeye girişeceğiz.»

— «Tecrübe mi? Ne tecrübesi?»

— «İşi tek başına siz yapacaksınız! Zâten ben bu sabah Richard'ın işiyle uğraşacağım.»

Germaine'e doğru döndü.

— «Sen... sen giyinirsen iyi edersin!» dedi. «Ben on dakika sonra gidiyorum. Dükkânda kırmızı sabahlıkla dolaşman, iyi olmaz...»

Genç kadın, başıyla bir pekâlâ işâreti yaptı.

Castain, «Güzel.» diye yeniden konuştu, «ilkin ben giyineyim. Hey, Delange, karım hazırlanıncaya kadar beklersin sen! Domuz kasabının adresi

yazı masasının üzerinde duruyor...

Ev uzakta değil. Buraya yüz metre kadar...»

Bir dilim kızarmış ekmeğe tereyağı sürdüğüm sırada, Castain kahvesini bitirdi. Germain'le nihâyet başbaşa kalacağımdan dolayı sevinçliydim... O da memnun görünüyordu. Ama her iki memnunluk arasında büyük fark vardı. O, benden haber almak için sabırsızlanıyordu. Bense, başka şeyler düşünüyordum...

Castain hazırlanmak üzere kayboluncaya kadar Germaine'in yüzüne bakmamaya çalıştım.

Hattâ biraz daha beklemenin yerinde bir hareket olacağını düşünerek sesimi çıkarmadım. Castain başında iki uçlu şapka olduğu halde görününce, kahkahamı zor tuttum. Sırtında siyah bir elbise vardı. Her hâliyle Walt Disney'in kahramanlarından birine benziyordu!

Gülmek üzere olduğumu o da gördü.

— «Ne o, kıyafetimi beğenmediniz mi yoksa?» diye sordu.

— «Yoo, ortada beğenmemek diye bir şey yok. Yalnız bu kıyafet biraz tuhafıma gitti de...

Siz de tuhaf bulmuyor musunuz bu kıyafeti?»

— «Yoo, neden tuhaf bulayım?»

— «Bilmem, bana öyle geldi de. Ben cenâze merâsimlerini de yadırgıyorum. Ne lüzum var buna anlamıyorum ki!»

Castain, «Anlaşılan siz anarşist ruhlu bir kimsesiniz!» diye homurdandı.

— «Ben objektifim, hepsi o kadar... Eh, kabul etmek Ifzım, bir insan objektif olunca da, tevazû içinde yüzüyor... Dedim ya, cenâze merâsimleri de, cenâze levazımatçılığı da tuhafın tuhafı işler! Yâni bir şatafatçılıktan ileri gitmeyen şeyler... Bir aynanın karşısına geçip de, kendinizi seyretsenize bir defa! MarieChantal'ın maskeli balosuna gidiyor sanırlar sizi!»

Castain, «Ah, bu Parisli'ler!» diyerek omuzlarını silkti.

Onu temin etmek lâzımdı.

— «Ama her şeye rağmen, ben sizinle beraberim... Görüşümü, müşterilere açmam. Bu husus hakkında güvenebilirsiniz bana! Neyse, geçelim bu bahsi... Bu domuz kasabı, hangi kategoriye dahil?»

— «Ha, o mu? Zengindir, zengindir...»

— «O halde iş çantada keklik demek desenize!»

— "Öyle... öyle ama, onun da tasarruf yoluna sapmasını önlemeniz lâzım. Târifeyi size bıraktım. Oraya gitmeden önce, inceleyin şunu adamakıllı!»

Castain daha fazla konuşmayıp dışarı çıktı.

Bana güveni vardı her halde. Aksi takdirde sırtında sabahlıkla dolaşan genç ve güzel karısını benimle başbaşa bırakmazdı. Şu halde saf bir adamdı bu aynı zamanda... Dürüst bir kimse olduğuma inanmıştı. Bu fazileti, her şeyin üstünde tutuyordu.

Dükkânın kapısı kapanır kapanmaz, Germaine onun uzaklaşıp uzaklaşmadığını kontrol etti.

Sonra yemek salonuna döndü. Kahvaltımı bitirmiş, ağzımı siliyordum. Yavaşça ayağa kalktım.

— «Ne olup bittiğini öğrenmek için sabırsızlanıyorsunuz, değil mi?»

— «Evet. Onu dün arayamadım. Olmadı bir türlü...»

— «Ama Castain dışarı çıkınca arayabilirdiniz pekâlâ da.»

— «Arayamazdım. Çünki o dışarı çıkınca, dükkânda kalmak zorundayım. Postahâneye gidemem.»

— «Ama burada telefon var ya.»

— «Var tabii... Var ama, şehirlerarası konuşmaların hesabı ayrı bir fişle bildiriliyor. Hesabı ödeyen de kocam...»

— «Eveeeet, şimdi anladım...»

— «Eee, siz ne yaptınız?»

Sabırsızlığı canımı sıkıyordu.

— «Ne olsun istiyorsunuz? Âşığınızla görüştüm. Pek memnun olmadı. Onu hayâl kırıklığına uğrattım galiba... Sizinle yatmayı tasarlarken, beni buldu karşısında! Sonra... sonra daha fazla para bekliyordu bana kalırsa! Ben de aynı fikirdeyim. Dört bin frank, bir bahşiş oluyor sırasında... Siz de öyle bulmuyor musunuz?»

Kendini bir mahcubiyete kaptıracak sandım... Ama öyle bir şey olmadı. Genç kadın, kendini haklı çıkarmaya çalıştı.

— «Ne yapayım,» dedi, «daha fazlasını elde edemedim. izah ettiniz mi ona durumu?»

Bu kadarı fazlaydı artık!

— «Söyler misiniz bana, Madam Castain, sakın siz ahmak bir kadın olmayasınız? Haber vermedi demeyin: Ben güzel kadınlara karşı alâka duyarım... Ama o gibileri ahmaklık yaptı mı, uzak dururum hemen onlardan!»

Germaine, bir «Oh!» çekti. Sonra da, «Kuzum, neler söylüyorsunuz siz?» diye sordu.

Ona doğru yürüdüm.

— «Ben ne söylediğimi gayet iyi biliyorum. Emin olun, genç ve güzel bir kadın olmanıza rağmen, kart bir karı gibi hareket ediyorsunuz! Gerçi bazı kadınlar kendilerine birer jigolo peydahlar ama, bunların çoğu çok yaşlı ve paraiı kimselerdir. Yahut da orospular jigololara para yedirir... Halbuki siz bunlardan uzaksınız... Bunların hiçbiriyle alâkanız yok...»

O kadar öfkelendi ki, söyleyecek bir kelime bulamadı. Ağzını açıp kapadı.

— «Sizin yüzünüzden dün berbat bir gün geçirdim... Arzunuzu yerine getirdim, o karakoncolosla aranızdaki irtibatı temin ettim... Ama bir de bana sorun! Bakalım isteyerek mi yaptım bu işi? Ben doğru konuşmasını seven bir herifim... içimdekini saklamam. Ne yalan söyleyeyim, kocanız olacak mortocu, sizi pataklamakla iyi ediyor! Sizin gibiler köteği haketmiştir her zaman!»

Kapıyı göstererek, «Çabuk dışarı çıkın!» diye bağırdı.

Her halde böyle bir sahneyi bir filmde seyretmiş olacaktı! Omuzlarımı silktim.

— «Gidecek olursam, kötü bir durumla karşılaşmanız yüzde yüz! Ne çabuk da unutuyorsunuz bana iş vermek zorunda olduğunuzu? Fena mı, her dediğinizi yerine getiren bir uşak var elinizin altında! Hem biliyor musunuz, beni kolay kolay koyamazsınız... Neden mi diyeceksiniz? Onu da söyleyeyim: Çünki sizden hoşlanmaya başladım. Bununla beraber, bu ölü kokan hayattan bıktım usandım!»

Bir kolundan yakalayıp sarstım.

— «Duyuyor musun, ahmak karı, söylediklerimi işitiyor musun, artık bıçak kemiğe dayandı! Bıktım bu hayattan! Madam'ın değerli sevgilileri gözlerimin önünde bir kriz geçirdi!»

— «Sâhi mi söylüyorsunuz? Demek krizi tuttu, öyle mi?»

— «Evet. Ama ayılması için aradan fazla zaman geçmedi. Kendine geldi...»

Germaine'in yüzü sapsarı olmuştu. Sersemlemiş, şaşkına dönmüştü.

Mavi gözlerini nihayet kaldırabildi.

— «Ondan nefret ediyorsunuz, değil mi?» diye sordu.

Yine omuzlarımı silktim.

— «Horlanmakta olan bir kimseden nefret edilir miymiş?»

— «Demek siz kendinizi kuvvetli bir erkek olarak görüyorsunuz, öyle mi?»

— «Yo, yo, ortada kuvvetli erkek diye bir şey yok... Ben bir erkeğim, hepsi o kadar! Ama senin Maurice'inin erkeklikle alâkası yok.»

— «Anlaşıldı, anlaşıldı, Maurice hasta bir erkek olduğu için siz öyle düşünüyor ve onu horluyorsunuz...»

— «Ne münâsebet canım, ne münâsebet! Ben neye kızıyorum biliyor musun, Maurice yiğitlik taslıyor, yiğit bir erkek gibi böbürleniyor, işte ben buna tahammül edemiyorum. üstelik bir de sizin Castain'in kazancından tırtıkladığınız paracıkları kabullenmesi var ya, diğer hareketlerinin üstüne tüy dikiyor! Seni vaktiyle gebe bırakmış... Yâni başını belâya sokmuş. Bu yetmiyormuş gibi, hem seninle sevişiyor, hem de mangırını kabulleniyor! Erkeklik midir bu, sorarım sana? Bak, Germaine, ben bu mundar heriften bahsedilmesini istemiyorum artık! Beni ona bir defa daha gönderecek olursan dayanamam ve yüzünü darmadağın " ederim... Anlaşıldı mı?»

— «Merak etmeyin, merak etmeyin, artık sizden bir şey istemeyeceğim! Ama onun hakkında ileri geri konuşmanıza razı olamam!»

Onu büfenin üst tarafında duran aynaya doğru sürükledim.

— «Bak, Germaine, bak, kendine iyice bak! Güzelsin... Saçının şeklini değiştirecek olsan, fevkalâde bir manzara yaratırsın! Hele hayatına bir de yepyeni bir yön verdin mi, her şey tamam olur... Ama sen ne yapıyorsun? Gençliğinden ve güzelliğinden faydalanmayı düşünmeyerek, bu fare yuvasında yaşamayı tercih ediyorsun ...Bu ölü kokan yerde, bu iç karartıcı kasabada yaşıyorsun. Giyiniş tarzın, tam da taşralılara has bir manzara arzetmektedir. Bir hastanın tokatlarına katlanıyor, başka bir hastanın seni okşamalarına ihtiyaç duyuyorsun! İşte bütün bunlardan iğreniyorum ben! Bu gidişle sonun hiç de iyi olmayacak. Bunun için sana senet imzalayabilirim!»

Onu bırakıp târifeleri tetkik etmek üzere dükkâna geçtim. Tabut resimleri,

içimi karartıyordu. Ne yazık ki bu ölü kutularından birini satabilmek için, adamın birine dil dökmek zorundaydım!

Birden kulaklarımı kabarttım. Yatak odasından doğru gelen sesi dinledim. İlkin tereddüt ettim. Sonra yerimden kalkıp odaya girdim. Germaine yatağına yüzükoyun uzanmış, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Yüzünü, kolunun üzerine koymuştu.

O kederli hâliyle bile güzeldi... Kendini yatağa attığı zaman, sabahlığının kenarı yukarı doğru kaymış ve güzel bacaklarıyle kalçalarını meydana çıkarmıştı.

Kalbim burkuldu. Ona karşı bir acıma duydum içimde... Durum ciddiydi: Onu seviyordum... Aynı zamanda da arzuluyordum!

Yatağın kenarına ilişip saçlarını okşadım. Birden irkiI iverdi.

Aynı duruşu muhafaza ederek, «Bırak beni, bırak beni!» dedi.

Çenesinden tutup başını kaldırdım ve gözyaşlarıyla ıslanmış olan yüzüne baktım.

— «Germaine! Germaine!»

— «Bırak beni, anlamıyor musun, bırak beni diyorum!»

— «Bak, Germaine, canını sıktığımı biliyorum! Bu, bir nevi eziyet sayılır. Ama böyle bir şey yapılması gerekiyordu. Gözlerini açmak, benim için bir vazifedir... Senin gibi bir kadının, bir lâğım çukurundan farksız bir yerde yaşaması, doğru mu yâni? Sana şunu da söylemek isterim, Germaine! Seni seviyorum... Çılgınca seviyorum! Böyle bir şey daha önce de başıma gelmişti ama, bu defaki hepsinden kuvvetli... Yıldırımla vurulmuşa döndürdün beni, Germaine!

Görüyorsun işte, her şey gayet kısa bir zaman içinde olup bitti... Biliyorum, sana bunları söylemek biraz da safdillik olacak... Ama ne yapayım, elimde değil...»

Öylece duruyordu. Bununla beraber, nazarlarında bir canlılık müşâhede ettim. Bundan cesâret aldım ve yavaşça eğilip dudaklarımı dudaklarının üzerine yapıştırdım. Beni itmedi...

İtmedi ama, bir mukabelede de bulunmadı...

Yavaşça doğrulup odadan çıktım.

Sonra da domuz kasabına güzel bir tabut satmak üzere dükkânın kapısını

açtım. Seçtiğim tabut gerçekten de güzel bir şeydi... Kim olursa olsun, rahatına düşkün bir insan, ölmeyi, sonra da böyle bir tabutun içine girmeyi tercih ederdi muhakkak!

BEŞ

Hâdisesiz iki gün geçirdik. Yeni işime alışmıştım, ölü sahiplerine tabuttu, şuydu buydu satıyor, hattâ ölüleri ölmüş oldukları yerden alıp Castain'in furgon olarak kullandığı otomobiliyle kiliseye naklediyor ve yapılacak dinî merâsime hazırlıyordum. Gerçi ortada bir gerçek vardı, ben bu gibi işlerin adamı değildim, hattâ taşrada yaşamayı kabul edişim bile büyük bir şeydi ama, işsizlik belimi bükmüştü... Eh, yeni işim de o kadar ağır olmadığına göre, çalışmak ve taşra hayatına katlanmak zorundaydım. Sonra... sonra bir de Germaine vardı ki, beni orada kalmaya zorluyordu...

Taşra hayatı, bir afyondur âdeta! Taşra havası, Paris'inkine benzemez... Her tarafta tam bir sessizlik görülür... Hayat orada daha ağır, daha temizdir...

Mortocu, benden çok memnundu. İyi bir kazanç temin edeceği birinci sınıf «mallarını» kolaylıkla satıyor, ona ziyadesiyle faydalı oluyordum.

Öğle yemeklerimi yine «patron» un evinde yiyordum. Germaine, mutfak işlerinde usta bir kadındı.

Onu öptüğüm günden beri, bana bir şey söylememeye gayret ediyordu. Hareketleri de ölçülüydü. Yanılmıyorsam, aramızda geçen sahne onda bir pişmanlık hissi uyandırmıştı.

Kendisini öpmeme ses çıkarmamak suretiyle, Maurice'e ihanet ettiğini düşünüyor olmalıydı...

Castain'e gelince; adam benden memnun olduğunu ne şekilde ifâde edeceğini bilemiyor, bu hislerini insanı şaşırtan vaadlerle süslemeye çalışıyordu. Dediğine göre, ben bu işin ehliydim.

Âdeta bu iş için yaratılmıştım... Tabut satma hususunda, kimse benimle aşık atamazdı... Ne denir, adama yavaş yavaş ısınmaya başladım. Aslında göründüğü gibi pek kötü bir kimse değildi bu. Midesinden rahatsız olan kimseler nasılsa, o da sinirli ve huysuz biri olup çıkmıştı. Diğer taraftan, genç ve güzel bir kadının kocası olmak da, onu böyle bir karakter sahibi olmaya zorlamıştı. Sözün kısası, acıyordum Castain'e!

Ne var ki, üçüncü gün dram patlamakta gecikmedi. Kiliselerden birine bir ölü bırakmış, dükkâna dönüyorduk. Castain, bana askerlik hayatına âit hikâyeler anlatıyordu. Kasabanın tek gazete müvezzii olan çocuk, o sırada yanımızdan geçti. Mortocu, bir akşam gazetesi aldı.

Haftada üç gün çıkan mahallî bir gazeteydi bu.

Her kasabalı gibi, Castain de gazetesiz edemiyordu. Birinci sahifedeki haberlere göz atmak üzere durdu. Ben de o sırada bir sigara tellendirdim. Birden mâvi dumanın hüzmeleri arasından Castain'in sarardığını farkettim.

Hayretten ağzı açık kalmıştı, öylece duruyor, bir şey söylemiyordu.

Endişeli bir şekilde, «Hayrola, patron,» dedim, «hoşunuza gitmeyen bir şey mi var yoksa?»

Cevap vermedi. Kim bilir sorduğum suali duymamıştı belki de... Sağa sola yalpa vurarak yürümeye başladı, öfkelendiği zamanlar farkına varmıştım: Castain'in bir tiki vardı. Başını ikide bir aşağıdan yukarı doğru sallar dururdu. Yine öyle yaptı. İçimi bir meraktır almıştı.

Gazetenin birinci sahifesine bakmak ve onu bu hâle sokan sebebin ne olduğunu anlamak isterdim. Ama Castain, gazeteyi bir eldiven gibi sağ eli içinde sımsıkı tutmaktaydı.

Nihayet Haute Sokağı göründü... Sonra da dükkân... Castain, dükkândan içeri bir top gibi girdi ve sert bir sesle :

— «Germaine!» diye bağırdı.

Genç kadın biraz sonra meydana çıktı. İyi hatırlıyorum, o akşam üzerinde mâvi bir elbise vardı. Bizi görünce, «O, geldiniz mi?» dedi.

Fakat yüzündeki gülümseme o anda kayboldu.

Castain, «Pont de l'Air'e sık sık gitmek istemenin sebebini şimdi anlıyorum...» diye homurdandı.

Germaine'in gözleri korkuyla büyüyüverdiler. Kadın geriye doğru bir adım attı.

Castain, «Demek... demek o dönmüştü ha?» diye sordu.

— «Fakat... fakat...»

Castain, kadını konuşturmadı. Elini kaldırıp şiddetli bir tokat yapıştırdı yüzüne... Hemen seğirttim ve kolundan tuttum.

— «Haa, bakın, bu olmadı işte!»

Kolunu sıyırdı. Yaptığım müdahâleye aldırmadı. Biraz önce aldığı gazeteyi kadına doğru salladı.

— «Şimdi anlıyorum... Pazara gidiyorum diye sevgilinle buluşuyordun

sen... öyle oluyordu, değil mi, itiraf et, öyle oluyordu?»

Germaine, bir şey söylemedi. Bir şey söylememesi ise, en mükemmel bir itiraftı.

— «Seni gidi kahpe seni! Seni gidi sokak orospusu seni! Bir köpekten, dişi bir köpekten farksızsın sen!»

Hiddetten ne yapacağımı bilemiyordum. Bununla beraber, hak veriyordum Castain'e...

İhanete uğramış bir koca, karısına ağzına geleni söylemekte serbestti. Yumruklarımı sıkıyor, sinirlerime hâkim olmaya çalışıyordum.

Bir husus zihnimi kurcalayıp duruyordu: Bu mahallî gazete nasıl oluyordu da, karısının âşığının bölgede bulunduğunu Castain'e haber verebiliyordu?

Mortocu, «Haydi durma, itiraf et!» diye bağırmaya devam etti. «İtiraf et! Bu cebidelikle buluştuğunu söyle! Yoksa bir kaza çıkacak elimden...»

Karısının ağzından çıkacak sözleri sabırsızlıkla bekliyordu.

— «Haydi durma öyle, konuş, ONUNLA yattığını itiraf et! Bunu söylemeni istiyorum.»

Korku içinde bocalayan genç kadın, başını iki yana salladı. Bitkindi. Ayakta duracak hâli yoktu.

Bir inilti hâlinde, «Evet... Achille,» dedi, «onu tekrar gördüm!»

Castain'in kolları yanına doğru düştü. Ağzından iniltiye benzeyen bir ses çıktı.

— «Demek doğru, öyle mi? Demek doğru?»

Germaine, üzerine çöken tehlikenin yükü altında kalmıştı. Başını yan tarafa çevirdi ve: «Evet.» dedi.

Castain'in elinde duran buruşmuş gazete, yere düştü. Adam zorlukla eğildi ve ikiyüz kiloluk ağır bir şey kaldırıyormuş gibi gazeteyi aldı. Katlanmış yerlerle, buruşmuş tarafları düzeltti. Sonra gayet yumuşak bir sesle konuştu:

— «Güzel... Güzel!» dedi. *0 halde öğren! Sevgilin öldü!»

Neye uğradığımı şaşırmıştım.

Germaine, «Nasıl?» diye sordu, “Öldü mü?»

Mortocu, bu haberi keyifli bir şekilde bağırarak vermek istedi. Ama sesi kısıldı.

Bağıramadı.

Bir hırıltı hâlinde, «Evet, öldü!» dedi. «Sevgilin öldü! İntihar etti! Duyuyor musun, intihar etti diyorum! Yaptıklarının cezasını çekti... Artık onu hiçbir zaman göremeyeceksin... Hiçbir zaman! Ah, ah, ne iyi bir şey oldu bu! Çok sevindim doğrusu! Hah, hah, hah, hah, hah!»

Castain'in delirdiğini sandım... Germaine, gazeteyi kocasının elinden çekip aldı. Castain, bu harekete mâni olmadı. Yazıyı okuyabilmek için genç kadına sokuldum. Birinci sahifede, iki sütun üzerine yazılmış şöyle bir havadis vardı :

Ümitsizliğe kapılan bir genç, Pont de l'Air'de damarlarını kesmek suretiyle intihar etti Bölgemizin eski âilelerinden birine mensup genç bir fotoğrafçı, ev sâhibesi tarafından ölü olarak bulunmuştur. Uzun bir süreden beri tedâvisi imkânsız bir hastalığa müptelâ olan Maurice Thuilier adındaki gencin, bileklerini keserek hayatına son verdiği anlaşılmıştır.

Cesedin yanında bulunan yanık film ve fotoğraflar, zavallı gencin ölmeden önce bâzı dokümanları ortadan kaldırdığı ihtimalini kuvvetlendirmektedir.

Okuduğum son paragraf, damarlarımdaki kanı donduruverdi âdeta! Ortada şüphe götürmez bir gerçek vardı: Ben bir adam öldürmüştüm! Evet, o resimleri çekmekle Thuillier'yi intihar etmeye zorlayan kimse bendim! Olup biteni görmüş gibi, her şeyi gözlerimin önüne getirdim...

Filmleri develope eden genç, ne korkunç bir hastalığın kurbanı olduğunu bütün dehşetiyle görmüş ve hayatına son vermeye karar vermişti. İrâdeleri zayıf insanlar vardır, birinden tokat yese, buna aldırmaz ve her zamanki yaşayışına devam eder. Yine bâzı insanlar da vardır ki, böyle bir şeyle karşılaştıklarında, büyük kedere kaptırırlar kendilerini... İşte Thuillier de bunlardan biriydi, üstelik o, bu dünyâda bir yeri olmadığını da anlamıştı. Ve bu pis gerçeği ona ben anlatmış, gözlerinin önüne sermiştim...

Ne yalan söyleyeyim, o anda kendimden iğrendim... Kalbim burkuldu. Yaptığıma pişman olmuş gibiydim... Ama bizler öyle berbat bir dünyada yaşıyoruz ki, insanoğlu bâzan ne yaptığını bilemiyor. Aman canım, Maurice gibi bir mahlûkun normal insanlar arasında ne işi vardı ki!

Yaşayan bir ölüydü o!

Castain'in durumu çok kötüydü. Dişleri meydana çıkmıştı. İkide birde ısırmaya hazırlanan bir köpek gibi üst dudağını yukarı doğru kaldırıyordu. Germaine'e gelince; ayakta zor durmaktaydı. Gözyaşları, yanaklarından

aşağı, doğru yuvarlanıyordu. Bir sessizlik oldu. Yalnız genç kadının hıçkırıkları duyuluyordu. Sessizliği bozmak için, bir şeyler söylemeye çalıştım.

Ama bir şey söyleyemedim.

Derken Castain birden doğruldu. Gözlerini Germaine'e doğru çevirdi ve bütün gücüyle ona hücum etti.

Germaine'nin şurasına burasına tokat ve yumruk sallıyor, arada bir de neresi olursa olsun tekme indiriyordu. Bir çılgından farksızdı... Müdahâle etme fırsatı bulamadım, genç kadının yüzü kan içinde kaldı. Sol elimle Castain'i çektim ve sağ yumruğumu suratına yapıştırdım.

Sendeledi. Ama bir yere tutundu. Sonra da, «Sen ne karışıyorsun?» diye bağırdı. «Çekil karşımdan!»

Cevap olarak, çenesine ikinci bir yumruk salladım. Bu defa yere düştü.

— «Bu kadarı fazla artık, Castain! Bir kadına karşı bu şekilde davranılmaz... Kabahati ne olursa olsun, bir köpek gibi aövemezsiniz onu! Utanmıyor musunuz, kadın dövülür mü hiç?»

Yere diz çöktü. Zorlukla nefes alıyordu. Yanağı patlamış, gözünün altı morarmıştı.

Yeniden, «Size söylüyorum, Blaise,» dedi, «benim işime ne diye burnunu sokuyorsun?

Çabuk çıkın buradan! Yüzünüzü görmek istemiyorum bir daha... Çabuk, çabuk, kaybolun! Ne söylediğimi duydunuz mu?»

Cüzdanını çıkarıp beş binlik bir banknot çekti. Parayı suratıma doğru fırlattı.

Ayakkabımın ökçesiyle yerde duran banknotu parça parça ettim.

— «Pekâlâ, cenâze arabası efendi!» diye bağırdım. «Gidiyorum... Zirâ suratını görmek beni iğrendiriyor artık. Senden de, ölülerinden de bıktım!»

Germaine'e doğru döndüm.

— «Artık bu adamın yanında kalamazsınız.» dedim. «İsterseniz...»

Fakat hayret! Kadın bana kapıyı gösterdi.

Sonra da, «Gidin, gidin!» dedi. «Bütün bunlar sizi alâkadar etmez. Kocam haklıdır.»

Şaşırıp kalmıştım. Omuzlarımı silktim. Sonra da, «Allah her ikinizi de

kahretsin!» diye homurdandım ve dışarı çıktım.

Gece iyiden iyiye bastırmıştı. Kasabalılar, yanlarındaki kimselerle konuşarak evlerine dönüyorlardı.

Otelimin yolunu tuttum. Sinirlerim gergindi. Patronuma (!) ekleştirdiğim darbeler yüzünden, yumruklarım acıyordu.

Hemen odama çıktım. Eşyâmı toplamaya başladığım sırada, parasız olduğumu hatırladım.

Gerçi yanımda beşyüz frank gibi bir meblâğ vardı ama, bu da ancak otele olan borcuma yeter, bir de tren bileti almama yarardı... Bana en azından bin frank göndermesi için, Fargeot'ya bir telgraf çekme lüzumunu hissettim içimde... Ama birden durakladım. Para arkadaşım tarafından telgraf havalesiyle gönderilirse, bunu ertesi günden önce alamazdım...

İçimi çekerek elbisemle birlikte yatağa uzandım. Yemek saatini bekledim.

Gözlerim açıktı. Düşünüyordum boyuna... Thuillier'nin köpük içinde kalan yüzü, gözlerimin önüne geliyordu... Yuvalarından fırlamış gözlerini görüyordum...

Şimdi gıpta etmekteydim ona... Sonra Germaine'i düşündüm. Genç kadın, içi kin dolu mortocu kocasıyla yaşamak zorunda kalacaktı yine! Germaine'in de işi bitmiş demekti...

Romantizme, aşırı zaaflara, gizli gizli sevişmelere paydostu artık!

Ne de olsa, cereyan eden hâdiseye kadın sebep olmuştu! Benim bir suçum yoktu ki bu işde!

İnsan, başkalarının kaderini değiştiremiyor! Bunu yapmak kimin haddine düşmüş?

Castain, kadını dövmeye devam edecekti... Belki de sık sık yapacaktı bu işi... Canının istediği zaman yapacaktı!

Germaine ise, her şeye katlanacak, ama bu arada ıstırap çekecek, sonunda da bir çiçek gibi solup gidecekti...

Hazin bir âkibetti bu doğrusu! Ama ben ne yapabilirdim ki? Bizzat kendisi söylemişti: Bütün bunlar beni alâkadar etmemeliydi... Başkasına âit olan pis bir çamaşırdı bu! Ben bu pis çamaşırın yıkanması işine katılamazdım!

Pancurun aralıklarından, meydandaki sokak lâmbasını gördüm. Lâmbanın etrafa yaydığı yeşil alev, can veren bir kelebeğin oynaşan kanatçıklarını

andırıyordu...

ALTI

Kendimden geçip uyuklamışım... Birden kapıya vurulduğunu duydum. Yavaşça doğruldum ve: «Giriniz!» diye seslendim.

Otelin hizmetçisi olacaktı bu. Bana akşam yemeğini getiriyordu her halde. Fakat o değildi gelen. Castain'di...

Yanağına bir flâster koymuştu. Bir gözü yarı yarıya kapalıydı.

Ağır ve sessiz adımlar atarak içeri girdi, üzerinde sıkıldığını belli eden bir hal vardı.

Odanın karanlığıyle karşılaşınca, afallar gibi oldu. Ama ben onu olduğu gibi görüyordum. Zirâ koridorun ışığı, yüzünü aydınlatıyordu.

Yavaşça, «Elektrik düğmesi, sağdadır...» diye konuştum.

Düğmeyi çevirdi. Sonra da kapıyı kapayıp sırıttı.

Sert bir tonla, «Ne arıyorsunuz burada?» diye sordum.

Mahcup bir tavır takınarak başını önüne eğdi.

— «Şey... Delange... Siz mert bir delikanlısınız!»

— «Yok canım, sâhi mi söylüyorsunuz? Şaştım doğrusu! Rica ederim, beni rahat bırakın!»

— «Ben ne dediğimi biliyorum. Siz mert bir insansınız ve ben size karşı bir kin duymuyorum... Beni dövdüğünüz için de, kızmıyorum size... Yahu, ne ağır eliniz varmış meğer!

.Vurunca da, karşınızdakini Allah yarattı demiyorsunuz bakıyorum...»

Castain, yaptığı bu konuşmayla sözü nereye getirmek istiyordu acaba? Halbuki o hâdiseden sonra birbirimize söyleyecek söz kalmamıştı artık...

— «Neyse, neyse geçelim şimdi bunu! Doğrusu ya, davranışınızı pek beğendim... üstelik tevazû gösteriyorsunuz. Bilhassa bunun için size teşekkür etmek isterim...»

— «Rica ederim, rica ederim, bana teşekkür borçlu değilsiniz ki siz! Mamafih, kabahatli olduğunuzu anlamışsınız... Bu beni memnun etti. Bununla beraber, birbirimize söyleyecek hiçbir söz kalmadı artık! Bilmem, öyle düşünüyorum ben...»

Karyolanın kenarına ilişti.

— «Yo, yo kim demiş birbirimize söyleyecek söz yok diye? Var... Hem de çok var...

Biliyorum, çirkin bir sahneye şâhit olmuştunuz...»

— «Şuna çirkin değil de, korkunç desek nasıl olur acaba? Çünki ben sözlükleri sık sık karıştırırım da... O kelimeyi daha münâsip buldum.»

— «Haklısınız... Gerçekten de bunu kabul etmek lâzım. Ama daha önce her şeyin bilinmesi uygun olacak...»

Başımı karyolanın üst kısmına dayadım.

— «Bakın, Castain, kalkıp da derdinizi dökmeyin bana şimdi! Nefret ederim bu gibi şeylerden... insanların geçmişi, yerinden kaldırılan bir kayaya benzer. Kayanın altında binbir böcek vardır. Kaynaşıp dururlar...»

— «Ne demek istediğinizi gayet iyi anlıyorum, Blaisef Ama bana öyle geliyor ki, size içimi dökersem, haklı olduğum, hem de ne kadar haklı olduğum meydana çıkacak... İşte ben bunun için konuşmak istiyorum.»

— «Pekâlâ öyleyse! Sizi dinlemeye hazırım. Hiç olmazsa, rahatlarsınız biraz...»

— «Rica ederim, alay etmeyin de, dinleyin beni!»

Konuşmasına mâni olmakla iyi bir harekette bulunmayacaktım. Ne de olsa adam bana karşı nâzik ve uysal davranmıştı. Castain, içini döktü. Germaine'den dinlediğim hikâyeydi bu. Bir farkla ki, bâzı kısımları mortocunun sansüründen geçmişti! Castain, kendini âlicenap bir insan olarak gösteriyor, Germaine'e evlenme teklif etmek suretiyle, benim diyen erkeğin yapamadığını yaptığından bahsediyordu...

Bu konuşmadan bir netice çıkarmıştım: Adam, karısını sevmekteydi. Kıskançlığıma rağmen, onu haklı buldum.

Her şeyi anlatmak suretiyle içini döktükten sonra sustu. Aramızda bir sessizlik oldu.

Sonra Castain, «İşte böyle...» diyerek içini çekti. «Siz durumum hakkında ne düşünüyorsunuz acaba? Sorabilir miyim bunu?»

— «Vallahi ne diyeyim bilmem ki, durumunuz, karınızınkinden farksızdır... Ortada mühim bir şey yokken, birbirinizi kırdınız, hepsi bundan ibâret... Kaç yaşındasınız siz, Castain?»

— «Elliiki.»

— «Peki, karınız kaç yaşında?»

— «Yirmisekiz!»

— «Güzel... Çıkarma yapmasını bildiğinize göre, kalemi elinize alın ve aradaki yaş farkını öğrenmeye çalışın! Göreceksiniz ki, hesap sonunda karınızın babası yaşında olduğunuz meydana çıkacaktır. Hem canım, bunu siz de pekâlâ biliyorsunuz... Ben de boşu boşuna çene yoruyorum...

Size bir tavsiye: Sinirlenip kendinizi üzeceğinize, eski tecrübelere dayanarak mâkul olun biraz!»

— «İyi ama, ben onu seviyorum...»

— «Olabilir... Sizinle bir mukayese yapalım. Genç kızlığı sırasında, karınız bir delikanlı tarafından iğfal edilmişti, değil mi? öyle sanıyorum ki, siz bunu normal karşılamışsınız...»

— «Evet...»

— «Güzel... Onu almak suretiyle büyük bir insanlık gösterdiğiniz muhakkak... Gerçekten de davranışınızı alkışlamak lâzım. Ne var ki, onunla evlenirken, her şeyi düşünmeniz gerekirdi.

Şu kısa süre içinde ne biçim bir karı koca hayatı sürdüğünüzü müşâhede etmiş bulunuyorum...

Karınızı hoş tutacağınız yerde, onu bir hizmetçi yerine koyuyor, sonra da onun gençliğinde yapmış olduğu hareketi yenilemeye yeltendiğini görünce, küplere biniyorsunuz. Bakın, dostum, siz ona karşı iyi davranıp iyi muamele ettiğiniz takdirde, o da size bağlanacak, sizi sevecektir!

Yerinizde olsam, taktiğimi derhal değiştirir ve sanki bir şey olmamış gibi davranırım... Onu okşayıp sever, onun en sevgili varlığı olmaya çalışırım... Kısacası, en aziz dostu olurum onun.

Ne demek istediğimi anlıyorsunuz her halde?»

— «Oh, tabiî, tabiî!»

— «O halde, mesele kalmadı demektir! Zaman ona yardımcı olacak ve Germaine o kötü geçmişi unutacaktır... Kendisini iğfal eden delikanlının yeniden dönmesiyle, karınızın yanınızda kalmaya azimli olması da bir hususu isbat eder: Karınız, size bağlıdır. Size bağlı kalmaya karar vermiştir...»

Sağlam gözünde bir ümit ışığı parıldadı.

— «Sâhi mi söylüyorsunuz? Gerçekten de öyle midir acaba?»

— «Hiç şüpheniz olmasın...»

— «Evet, evet, ben de öyle düşünüyorum.»

— «Güzel... O halde dediğim gibi hareket edin ve bir daha onu dövmeye kalkmayın!»

Pis elini uzattı.

— «Teşekkür ederim, Delange!» dedi.

— «Rica ederim, teşekkür etmeye lüzum yok! Ben bugün insanlara akıl veriyor, tavsiyelerde bulunuyorum... Hem de hiçbir ücret almadan yapıyorum bu işi!»

Güldü ve: «Çok yamansınız doğrusu!» diye mırıldandı. Sonra da, «Şey...» diye ekledi.

«Aramızda geçenler unutulmuş oluyor, değil mi? Eve döneceksiniz her halde?»

— «Eve dönmek mi dediniz? Asla! Dönemem bir daha o rayaU

— «Yo, yo, dönersiniz, dönersiniz...»

— «Dönemem, maalesef. Bakın, Bay Castain, bu kasabanın havasından, atmosferinden hoşlanmadım. Ne yaptıysam, alışamadım bir türlü. İlk önceleri böyle düşünmüyordum ama, demek yanılmışım... Olmuyor... Bir türlü olmuyor... Ben gezmeyi severim... Paris'i severim...»

Bir süre konuşmadı. Sonra, «Bak, Delange!» diye konuştu. «Yapamazsın bunu... Bizi birdenbire başbaşa bırakamazsın... Bize göz kulak olmalısın... Bizi birbirimize karşı iyi davranmaya alıştırmalısın!»

Sözleri, kalbimi burktu. Zâten Germaine'i bir an önce görmek için can atıyordum.

— «Haydi.,sizin dediğiniz olsun!» dedim.

İki, üç gün boyunca Castain'lerin evinde tam bir soğuk hava esti. Kendimi bir ticarethânede değil de, bir tabutun içinde hissediyordum âdeta! Patron ve karısı, ancak ihtiyaç hâlinde birbirlerine hitap ediyorlardı. Germaine, dayak yemiş bir köpekten farksızdı, ürkek bir hal vardı üzerinde. Mutfaktan yemek salonuna, yemek salonundan mutfağa geçişlerinde bir gölge gibi hareket ediyor, bakışlarımız çatıştığı anlarda da gözlerini başka tarafa çeviriyordu.

Yoo, bu böyle devam edemezdi... Artık sıkılmaya başlamıştım. Bu arada, müessesenin işleri yürümekteydi yine. ölü evlerine gidiyor, tabut ve kabir

işleri için görüşmeler yapıyordum...

Kasabada beni tanımayan kimse kalmamıştı hemen hemen... Kadınlar gözlerini üzerimden ayırmıyorlar, erkekler de ilk fırsatta bana içki ikram etmek için yarışa girişiyorlardı...

Bir akşam, dükkândan çıktığım sırada, Castain, «Dur bir dakika, Delange!» dedi. «Ben de seninle geliyorum... Hava almaya ihtiyacım var. Sabahtan akşama kadar muhasebe işleriyle uğraştım... Kafam şişti.»

Bir süre hiç konuşmadan yürüdük.

Castain, «Eee, ne düşünüyorsun bakalım, evlât?» dedi.

Dudaklarımı büzerek, «Hmmm... Mühim bir değişiklik yok!» diye cevap verdim.

— «Hah, öyle, değil mi, büyük bir değişiklik yok, değil mi? Halbuki ben elden geleni yapıyor, onu hoş tutmaya çalışıyorum... Konuşmalarım yumuşak oluyor hep... Hattâ kendisini affetmiş olduğumu söyledim ona...»

— «Ne dedi size?»

— «Ne diyecek, bir şey söylemedi. Sanki sözlerimi duymamıştı. Sen ne dersen de evlât ama, bu karı beni çileden çıkarıyor... Senin anlayacağın, alay ediyor benimle...»

— «Aldırmayın canım, bir devredir bu, geçmesini beklemeli!»

— «Emin misin? Ah, ah, bu gidişle hastalanacağım galiba...»

Yüzüne baktım. Gerçekten de mortocunun durumu ümit verici değildi. Teni, eskiye nazaran daha da sararmıştı... Gözlerinin altındaki torbalar da büyümüştü. Adam belli ki bir hastalığa müptelâydı. Ya bir kanser, yahut da o pis hastalığa yakın bir şeydi bu!

— «Haa, bakın, hastalanabileceğiniz! söylediniz de aklıma geldi, Mösyö Castain, görünüşünüz gerçekten de normal sayılmaz! Bir hekime başvursanız iyi olur her halde!»

Sözlerim onu endişeye düşürdü. Bir eşyanın cinsini tâyin etmeye çalışan bir kör gibi, elini kemikli yüzü üzerinde dolaştırdı. Kendisini zorlukla tanıyabiliyordu sanki...

— «Evet, iyi anladınız.» dedi. «Midem bir iş açacak başıma. Yıllar var ki, midemden rahatsızım... Son günlerde durum daha da ağırlaştı. Evet, evet, en iyisi bir hekime başvurmalıyım... Hiç vakit geçirmeden yarın yaparım artık

bu işi!»

Sözünü tuttu ve hemen ertesi gün bir doktora gitti. Yüzü farenin suratını andıran, yaşlı bir hekimdi bu. Kendisini uzaktan tanırdım. Belki de bütün kasabalının dünyaya gelişlerini biliyordu... Seksenine merdiven dayamıştı! Muayenehânesini neden genç bir hekime devretmiyor diye arkasından söyleniyorlardı... Bu da düşünce miydi yâni? Adam ne diye bıraksındı o güzelim işi... Bir defa bütün kasabalı doktor olarak yalnız onu tanıyor ve gerektiği zamanlar hemen ona koşuyordu... Sonra iş de olmuyor değildi hani! Doktorun kapısını aşındıran aşındıranaydı! Adam anjinleri limon suyuyle tedavi ediyor, satlıcan hastalığına karşı da lâpa tavsiyesinde bulunuyordu...

Germaine'le mutfaktaki masanın başına geçmiş, kırmızı turp hazırlıyorduk. O konuşmuyordu. Ben de bir şey söylemiyordum. Hattâ birbirimizin yüzüne bile bakmıyorduk.

Castain, muayeneden döndü. Endişeli bir hava vardı üzerinde...

— «Eee, anlatın bakalım,» diye konuştum, «doktor ne dedi?»

Doktora gitmiş olduğunu karısına söylememişti her halde. Zirâ Germaine hayrete kapılır gibi oldu.

— «Boilieu, durumumun pek de iyi olmadığını beyan etti... Paris'e gidip, Hotel Dieu Hastahânesindeki hekimlere görünmemi tavsiye ediyor.»

— «O halde dediğini yapmanız lâzım. Hiç durmayın, hemen gidin!»

Castain, kötü bir teşhisle karşılaşmaktan korkuyor olmalıydı.

— «Giderim, giderim...» diye mırıldandı. «Ama gelecek hafta...»

— «Ama niçin? Neden sıcağı sıcağına yapmıyorsunuz bu işi?»

— «Yo, yo, gelecek hafta gideceğim.»

Sofraya oturduk. Castain, yemek arasında bizmut aldı. Germaine, yine içine kapanık bir haldeydi. Fırsat buldukça, gözlerimi ondan ayırmıyordum. Onu târifi imkânsız bir şekilde arzulamaya başlamıştım... Gözgöze geldiğimiz zamanlar, içime bir ateş düşüyordu sanki!

Damarlarımdaki kan kor oluveriyordu! Bir ara her ikisine birden baktım. Gözlerimi Castain'den Germaine'nin güzel yüzüne çevirdim. O anda Castain'in fazlalığını anladım... O kaybolduğu takdirde, Germaine'Ie aramda kimse bulunmayacaktı artık!

Gerçi biliyordum, içinde bulunduğu son keder dolayısiyle, kadın beni

sevmiyordu... Ama ne gariptir ki, bu hal tahrik ediyordu beni! Ne olursa olsun, ona sahip olmak istiyordum...

Castain'in sarı teni, bana biraz ümit vermekteydi... Bu korkunç düşünceyi ne zaman aklımdan silmeye çalışsam, aynı hal hemen kendini göstermekte gecikmiyor ve beni rahatsız ediyordu...

Hem de daha kuvvetli olarak! Castain şâyet kansere, her hangi bir kansere müptelâysa, işi kısa zamanda bitik demekti!

— «Yo, yo, Mösyö Castain, ihmalci olmamalısınız! Hemen ele almalısınız bu işi... Yarın bir trene atlayıp, Paris’e gitmelisiniz. Vakit geçirmeye gelmez... Geçen her dakika, bir felâkete sebep olabilir...»

Bir süre düşündü. Sonra, başıyla tasdik edici bir işaret yaptı.

— «Doğru, doğru...» dedi. «Hakkın var, Blaise! Yarın bu işi bitirmek lâzım!»

Ertesi gün dükkâna girdiğim zaman, Castain çoktan gitmişti. Yazı masasının üzerinde bana hitaben yazılmış bir pusula vardı:

Blaise,

Tavsiyene uyarak Paris'e gitmeye karar verdim. Bugün yapılacak fevkalâde bir iş yok... Şu mektuplara cevap verirsen, memnun olurum. Akşama görüşürüz.

A. C.

Evde Germaine'le yalnız başıma kalacağım için, sevinçten deliye döndüm âdeta! Hiç vakit geçirmeden yemek salonuna geçtim. Germaine, orada değildi. Yatak odasındaydı her halde.

Çünki o tarafta bir kımıldanma vardı. Kapıyı tıkırdattım. Bir cevap alamayınca, içeri girdim.

Germaine'in sırtında yine o siyah tayyör vardı. İçinde de beyaz bir blûz... Mukavva bir kutuya çamaşır gibi eşyâ yerleştiriyordu.

Yavaşça sokuldum.

— «Hayrola, ne yapıyorsun?» diye sordum.

— «Ne yaptığımı görüyorsun işte!»

— «Yoksa... yoksa gidiyor musun?»

— «Evet.»

— «Nereye gidiyorsun?»

— «Bilmiyorum, nereye gideceğimi bilmiyorum... Ama gitmeye kararlıyım. Bıktım artık!

Kalamam burada.»

— «Peki, sebep ne gitmene?»

— «Sebep neymiş gitmeme... Bu da sual mi yâni? Söylesene bana, mahpuslar, demir parmaklıkları neden eğelerler?»

— «Dur bir dakika, bir şey söyleyeceğim... Seni burada tutacak hiçbir şey kalmadı mı artık?»

— «Evet, hiçbir şey!»

Genç kadın bu sözleri boğuk bir sesle mırıldanmıştu Kendini tutamadı ve ağlamaya başladı.

— «Demek sıvışmak için gardiyanının uzaklaşmasını bekledin, öyle mi?»

— “Öyle, yahut değil, sana ne bundan?»

— «Ama bir şeyi unuttuğunu aklına getirmiyorsun, Germaine!»

Yüzüme merakla baktı. Sonra bakışlarımın mânâsını anlamış olduğunu belirtmek için başını iki yana salladı.

— «Haa, anladım... Sen âşıksın bana!»

— «Yalnız âşık değilim, seni seviyorum! Arada fark var.»

— «Bana ne beni seviyorsan... Ben seni sevmiyorum ki!»

— «Açık kalbi i davrandığın için teşekkür ederim!»

— «Ne yâni yalan söylemememi mi istiyordun yoksa?»

— «Pek tabiî, yalan söylemeni istemem...»

— «Eee, o halde?»

— «O haldesi filân yok. Gitmene müsaade etmeyeceğim.»

— «Allah Allah! Sâhi mi söylüyorsun?»

— «Elbette sâhi söylüyorum... Bu bir çılgınlık olur. Ben, benim gibilerin böyle bir hatâya düşmesine râzı olamam. Müdahâle ederim...»

Meydan okurcasına yüzüme baktı. Sonra beni tepeden tırnağa kadar süzdü.

— «Biliyor musun, köpekler bile sırasında can sıkıcı olurlar.»

— «Can sıkıcı olduğum için, özür dilerim... Fakat gitmeyeceksin buradan!»

— «Şaştım kaldım doğrusu! İkiyüzlülüğe sapmadan şunu izah etsene bana!»

— «Germaine! Hislerimi anlamıyor musun, seni seviyorum, bütün kalbimle seviyorum!

Burada şimdiye kadar senin için kalmıştım. Sâdece senin için... İzahı filân bu: Gitmene müsaade etmeyeceğim. Anlaşıldı mı? Rica ederim bu bahsi bir daha ele almayalım!»

Omuzlarını silkerek eşyasını valize tıkmaya devam etti. Bu durum karşısında düşünmeye başladım... Kadın gitmeye gerçekten de kararlıysa, Castain'in dönüşüne kadar onu bağlayamazdım her halde! İtiraf etmeliyim, o zamana kadar bu derece zor bir durumla karşılaşmış değildim.

Germaine iç çamaşırlarını da valize koyuyor, başını çevirip de bana bakmıyordu.

Valiz nihayet doldu. Kapak kapatıldı. Kilitleme işi tamamlandı... Sonra Germaine dolaptan çekip aldığı bir mantoyu omuzuna attı. Elini uzatıp valizin sapını tuttu.

Daha fazla dayanamadım ve kapıya doğru giderek anahtarı çevirdim. Sonra da anahtarı cebime attım.

— «Boşuna uğraşma, Germaine! Çıkamazsın buradan!»

Gözlerimin içine baktı. Bakışlarından, ne derece kararlı olduğunu hemen anladım.

— «Bırak beni, bırak beni! Yoksa bağırırım...»

— «Buradan çıkmayacaksın diyorum! Anlaşıldı mı, çıkmayacaksın!»

Kapıya doğru yürüdü.

— «Rica ederim, gülünç olma, Germaine! Beni kötü bir hareket yapmaya zorlama!»

— «Son defa söylüyorum, çekil önümden! Aksi takdirde, imdat diye bağırırım...»

Öfkeden yüzü kıpkırmızı olmuştu.

Birden valizini yere koydu ve pencereye doğru koştu.. Elini espanyolete sürdüğü sırada, karyolanın üzerinden atlayarak belinden kavradım. Onu pencerenin önünden çektim. Kurtulmaya çalışıyor ve bağırıyordu. Ne olursa olsun, kolumu gevşetmemeye karar verdim. Kıvrak vücudu, vücudumu

yakıyordu. Boğuşma sırasında, karyolanın kenarına çarptık. Biraz sonra da karyolaya yuvarlandık... Germaine, alt tarafta kalmıştı...

Dudaklarını çekmesine meydan vermedim ve onu öptüm. Dişlerimiz birbirine değmişti...

Dudağımın kanadığını hissettim... Gerçekten de dilime kanın tadı gelmişti... Germaine, bağırmak istedi... Ağzımı ağzına koyarak bağırmasına mâni oldum... Bundan sonrası hakkında tafsilât veremeyeceğim. Genç kadın, nihâyet teslim oldu... Karşı koymaktan vazgeçti... Yatakta hiç hareket etmeden durdu. İşte o zaman üzerindeki siyah tayyörü vahşice çıkardım, hattâ bir kısmını yırttım...

Ona sâhip olduktan sonra doğruldum... O da doğruldu. Birlikte, odanın şurasında burasında görülen siyah tayyörün parçalarını topladık...

YEDİ

Birbirimize bakarak bir süre öylece durduk. Bir şey söylemiyorduk. Olan biten şeyler, bizi şaşırtmış gibiydi... Birbirimizin âşığı olmak için bir hazırlığımız yoktu... Gel gelelim, buna rağmen hâdiseler bizi birbirinin âşığı etmişti...

Endişeli bir tavırla ona bakıyordum. Germaine ellerini ensesine koymuştu. Gözlerini ise, tavana dikmişti.

— «Germaine!»

Başını çevirip baktı.

— «Bana gücenmedin ya, Germaine?»

Cevap vermedi.

— «Söylesene, Germaine, konuşsana, gücenmedin ya bana?»

— «Niye güceneyim?»

— «Niyesi var mı ya? Bir kadın sevmediği bir erkek tarafından zorlanır ve sonunda o erkekle aynı yatağa yatmak zorunda kalırsa, bu, onda bir nefret hissi uyandırabilir...»

— «Ben senden nefret etmiyorum, Blaise! Belki de seviyorum seni. Evet, evet, bu böyle...

Sen de benim hoşuma gidiyordun... Şimdi ise seni sevdiğimi sanıyorum. Bununla beraber, bu sevgi, daha önceki sevgiye hiç mi hiç benzemiyor... Bambaşka bir şeydi o. Sen bunu anlayamazsın!»

Zâten anlamak istemiyordum. Germaine'in sarfettiği sözler, benim için emsalsiz bir saadet olmuştu.

— «Peki, Germaine, peki, bir şeyden bahsetme rica ederim! Şimdi sırası değil. Hem neye yarar ki artık? Biz birbirimizi düşünmek zorundayız bundan sonra. Her şeyden önce, saadetimiz bahis mevzuu. Bundan böyle sen benimsin, ben de senin! Her halde buradan ayrılmayı düşünemezsin, değil mi?»

— «Bilmiyorum.»

— «Ama ben biliyorum.»

Saatler tatlı bir şekilde geçti. Bu arada, birkaç defa daha seviştik... Ve her

defasında da terakki elde ettik...

Castain, akşam üstü Paris'ten döndü. Sevinçli olmasaydı, bitkin hâlimizden bir mânâ çıkarabilir ve bir şeylerden şüphelenebilirdi... İçeri girer girmez, «Merhaba, çocuklar!» diye gülümseyerek konuştu. «Çok şükür ortada vahim bir durum yok! Bir ülser başlangıcıymış bu. Bir de karaciğer bozukluğu var. Hepsi bundan ibâret...»

Akşam yemeğini birlikte yememiz için ısrar etti. Geceyarısına kadar da, hastalıklar hakkında can sıkıcı tafsilât verdi.

Müthiş bir hayal kırıklığına uğramıştım... Mamafih, verdiğim kararda azimliydim.

Germaine benim, yalnız benim olacaktı. Mortocunun sağlık durumu mâdemki iyiydi, o halde yapılacak bir iş vardı: Germaine'le kaçacaktık.

Castain biraz sonra, «Yalnız canımı sıkan bir husus var.» diye yeniden konuştu. «Her hafta Paris'e gidip tedavi olmak zorundayım... Ama gözüm arkada kalmayacak. Sana güveniyorum, Blaise!»

İçimden kahkahayle gülmek geldi ama, kendimi tuttum.

— «Elbette, Mösyö Castain, elbette!» dedim. «Bana güvenebilirsiniz!»

O günü tâkip eden iki gün içinde, Germaine'le başbaşa kalma fırsatını elde edemedim.

Halbuki arzu içinde kıvranıp duruyordum... Evde dolaştığını gördükçe, ona sarılıp öpmemek için mücadele ediyordum. Böyle bir şey yaptığım sırada, mortocu bizi görse bile, kafasına bir sürahi ekleştirmeyi kafama koymuştum!

Bereket versin, Paris'ten döndüğünün üçüncü günü Castain bir iş için uzaklaştı da, kadınla... yeniden buluşabildik!

Castain sırtında üniforması olduğu halde sokağın köşesini henüz dönmüştü ki, Germaine'in kapısını açtım ve içeri girdim... Bir tek kelime bile konuşmadık... Sabırsızlık içinde kıvranıyorduk... Bu, sevişmemizin en korkuncu ve en vahşicesi oldu diyebilirim...

Sonra ben dükkâna dönüp, Germaine'in oraya gelmesini bekledim. Biraz sonra yanıma geldi. Yine «ihtiyaç» içinde olduğunu, gözlerindeki mânâdan anladım...

— «Germaine, sevgilim! Ne zaman gidiyoruz?»

Birden irkildi.

— «Gitmek mi? Ne gitmesi? Nereye gidecektik?»

— «Anlamazlıktan gelme, Germaine! Hep ihanet mi edeceğiz ona böyle? Hayat boyunca aşkımızın gerektirdiği şeyleri kaçamak bir şekilde mi tadacağız hep?»

— «Ama Blaise, ben gitmek istemiyorum ki!»

Yazı masasının üzerine sert bir yumruk indirdim.

— «Hay Allah! Şu işe bakın hele! Kadın kısmı böyledir zâten. Yahu iki gün önce buradan gitmeye karar verdiğin zaman, ben sana gitmemen gerektiğini söyleyince, sen beni dinlemiyor ve gitmek istediğinden bahsediyordun... Şimdi ise, bunun aksini söylüyorsun... Ne biçim bir kadınsın sen be?»

— «Evet, doğru... iki gün önce yaptığın teklifi, reddetmiştim. Çünki yalnız başıma gitmek istiyordum.»

— «Haydi, haydi, bırak şimdi bunları da, gitmek istememenin sebebini söyle bana! Çünki sözlerinden hiçbir mânâ çıkaramadım.»

— «Ben de... ben de senin gibiyim, Blaise! Ben de bir şey anlamıyorum... Bununla beraber, ortada bir sebep var yine de. Geçen gün, ben buradan bir hâtıraya kavuşmak için gitmek istiyordum... Şerefim her şeyin üstündeydi...»

Güldüm. «Şeref ha, şeref!» diye mırıldandım. «Bunun ne olduğunu biliyor musun sen acaba?»

— «Elbette biliyorum, hattâ bir erkekten daha iyi bi• yorum! Ama şimdi durum bambaşka.

Gidecek olursam, kocasının işçisiyle yattı, sonra da onunla birlikte kaçtı derler benim için...»

— «Başkalarının düşüncesi, seni bu kadar mı müteessir ediyor?»

— «Başkalarının düşüncesi değil, kendi düşüncem müteessir ediyor beni.»

Kararında ısrarlı olduğu belliydi. İtiraz etmedim. Ama yaşama zevkini içimden alıp koparan bir hüzün, beni tesiri altına alıverdi...

Yüz yıl yaşayabileceğine inandığından beri, Castain yavaş yavaş eski huylarına döndü. İşe geldiğim bir sabah, Germaine'in bir yanağı kıpkırmızıydı. Belli ki, maymun herif tokatlamıştı onu... Bir baş işâretiyle ne olup bittiğini sordum. O da başıyle tasdik edici bir cevap verdi.

Bakışlarında, büyük bir kinin izlerini okudum.

Castain, sinirli bir şekilde ıslık çalıyordu. Beni görünce, pencerenin önüne

doğru yürüdü.

Her halde durumdan şüphelendiğimi anlamıştı. Yeni bir dayak yiyeceğinden korkuyor olmalıydı... işte bunun için, beni yeni bir «müşteriye» gönderdi hemen...

Dişlerimi gıcırdatarak dediğini yaptım. Germaine'i kaybetmek istemiyordum. Kovulduğum takdirde, kadının beni takip edeceği şüpheliydi. Böyle bir inatçılık ise, «aşkımızın» sonu olurdu.

İçinde nümune bulunan evrak çantasını kaptığım gibi, gösterilen adrese gittim.

Ziyâret ettiğim ölü, kasabanın toprak sahibi en zengin bir adamıydı. Kısa bir hastalıktan sonra ölmüştü. Denildiğine göre, adam kendine yeni bir «hayat» düzenlemek üzere karısından boşanmaya karar verdiği sırada, öbür dünyayı boylamıştı...

Kırk yaşlarındaki karısı, gayet şık giyinen yabancı bir kadındı. Bir Romanyalıydı galiba...

Fransızca'yı Slav şivesiyle konuşuyordu.

Beni fevkalâde güzel, etekleri geniş siyah bir elbise giymiş olarak kabul etti. Bir matem elbisesi değil de, suvarelerde giyilen bir şeydi bu!

Kadın bir iki kelimeyle Yüce Tanrı'nın gelgeç huylu kocasını nihayet cezalandırdığını söyledi ve her şeye rağmen ona iyi bir cenâze merâsimi yaptırmak istediğini belirtti.

Omuzda taşınan bir tabut ve bir katafalk üzerinde tereddüt ediyordu. Neyse, birinci sınıf ölülere mahsus bir tabut yaptırılması üzerinde anlaşmaya vardık.

Madam Cremant, ölünün bir tabuta konup hemen kiliseye kaldırılmasını istedi. Her halde evinin atmosferinin bozulmasına râzı değildi!

Arzularının derhal yerine getirileceği hakkında kendisine söz verdikten sonra iyi iş yapmış bir ticâret adamı edâsıyla oradan ayrıldım.

Ertesi sabah, Castain mülk sâhibi adamın ölüsünün tabuta konulmasında kendisine yardım etmemi istedi. Furgona bir tabut koyarak ölü evine gittik. Polis komiseri, bir süreden beri bizi orada bekliyordu. Gelişimiz, onu dul kadının gevezeliklerinden kurtardı. Bizi yalnız bırakması için, ona ricâda bulunduk. Sonra da ölünün bulunduğu odaya girdik.

Tabutu yere koyarak ölünün yattığı yere yaklaştık. Castain, hoşnutsuzluk

ifâde eden bir tavır takınarak homurdandı. Beni kenara çekti.

— «Ah, Delange yavrum ah!» dedi. «Yanlış bir iş yapmışsın sen!»

— «Yanlış bir iş mi yapmışım?»

— «Evet, ölçü işinde yanılmışsın... Görmüyor musun, bu tabut Mösyö Cremant için çok büyük. Onun gibi iki ölü konabilir bunun içine!»

Mamafih bu konuşmaya rağmen, ölüyü tabuta yerleştirdik. Kapağı vidalayıp komiserden müsaade aldık ve ölüyü kiliseye götürdük.

Âyin bitmişti. Hemen hemen kimse kalmamıştı içerde... Biraz sonra da kilise tamamiyle boşaldı, ölülerin konulduğu kısımda da tam bir sessizlik vardı. Oldukça da karanlıktı orası...

Daha önce getirilmiş olan çiçeklerden, insanın başını döndüren bir koku yayılıyordu.

Mortocu, müşterilerini odalarına yerleştiren bir misafirhâne sahibini andırıyordu. Bir ara düşünmekte olduğu, mu gördü.

— «Hayrola, neden daldın öyle?» diye sordu. «Ne düşünüyorsun?»

Bir cevap vermedim. Çünki cevap verecek durumda değildim. Tabutun ölçüsü hakkında biraz önce söylediği sözleri düşünüyordum boyuna...

Onun gibi iki ölü konabilir bunun içine...

Nedendir bilmiyorum, Castain gözlerini üzerime dikmiş, bana garip bir şekilde bakıyor, arada bir de tepeden tırnağa kadar süzüyordu. Aklıma o anda korkunç bir fikir geldi... Castain'in, ölüden daha küçük cüsseli olduğunu tesbit etmiştim... İçimden, mülk sahibi adamla iyi tabut arkadaşlığı eder! diye söylendim. Bu bir fırsat, hem de beklenmedik mükemmel bir fırsattı.

Bundan faydalanmamak, enâyiliğin, aptallığın dik âlâsı olurdu doğrusu! Böylece ondan kurtulmuş olurduk. Artık Achille Castain diye biri olarrazdı yolumuzun üzerinde!

Kilisede çıt yoktu yine!

Castain, «Söylesene yahu, neyin var?» diye yeniden sordu.

Çirkin ağzını, biçimsiz vücudunu görmek; berbat sesini işitmek, sinirime dokunuyordu.

Hamlemi yapabilmek için, yavaşça yan tarafa döndüm. Sonra da hareketimi görmesine meydan vermedim ve çenesine sert bir yumruk yapıştırdım.

Gık bile diyemeden çiçeklerin üzerine yığıldı... Bayılmıştı. Gözleri yuvalarından fırlamıştı.

Hiç durmadım ve tabutun üzerine koymaya hazırladığımız sekize katlanmış siyah örtüyü alıp mortocunun kafasına sardım. Sonra da üstüne oturdum, öylece bir süre durmak zorundaydım.

Biri içeri girdiği takdirde, hâlim duman olurdu zirâ... Ne diyebilir, o şekilde oturmamı nasıl izah edebilirdim? Ama dedim ya, kilise ıpıssızdı...

Castain ilkin ellerini, sonra ayaklarını oynattı. Daha sonra da hareketsiz kaldı. Siyah örtü altındaki vücudunun yavaş yavaş gevşediğini hissediyordum... Cesedi tabutun altındaki dört ayaklı sehpaya doğru ittikten sonra siyah örtüyü her tarafına sardım... Yapmam gereken başka işler vardı önümde. Kilisenin avlusunda bırakılan furgona giderek bir tornavida aldım ve âleti ceketimin altına saklayarak yeniden kiliseye girdim.

Daha sonra neler yaptığımı tam olarak hatırlıyamayacağım galiba... Mamafih, bâzı detaylar var ki, olduğu gibi aklımda... Tabutun kapağını tornavidayla açıp «müşterimizin» kefenini sıyırdığımı iyi biliyorum... Sonra Castain'i kaldırıp tabuta koymuş ve kapağı kapamıştım. Sözün kısası, iki cesedi yanlamasına aynı tabuta yerleştirmiş, sonra da tabutun üzerine oturmuştum...

Öyle yapmam gerekiyordu. Zirâ vidalama işi yapılırken, kapağın üst kısmında bir ağırlık temin etmeliydim...

Kapak, Germaine'in geçmişi üzerine kapanmıştı!

SEKİZ

Kiliseden çıktığım zaman, görünürde kimsecikler yoklu. Çok elverişli bir fırsattan faydalanmış ve iyi bir iş çikarmıştım! Furgonun direksiyonuna geçerek oradan uzaklaştım.

Bir katildim artık! Bir adam öldürmüştüm! Mamafih, Allah şâhidimdi, bilerek düşünerek işlememiştim bu cinâyeti! Bir kışkırtma, beni böyle bir cinâyet işlemeye itmişti... Bu kışkırtmada; karanlığın, başdöndüren çiçek kokularının ve Castain'in hırçın davranışının büyük payı vardı... Gözlerimin önündedir hâlâ, kısacık bacakları üzerinde duran Castain, ne düşündüğümü soruyordu bana. Ayrıca

Cremant'ın evinde söylediği sözler de böyle bir cinâyeti işlememe sebep olmuştu.

Yanılmıyorsam, kusursuz bir cinâyet işlemiştim... Bununla beraber, hayat devam ediyordu ve Castain'in ortadan kayboluşu ilkin karısının, sonra da çevrenin dikkatini çekecekti...

Kara furgonu kasabanın dar sokaklarında sürerken, bir şeyler düşündüm, işin içinden kolaycacık çıkabilmek jçin bir plân tasarladım. «Patronumun» onbir otuzbeş treniyle Paris'e gideceğini hatırladım birden... öğleden sonra, midesindeki ülseri tedâvi edecek olan mütehassısla buluşacaktı.

Arabayı dükkânın önünde durdurdum. Sonra aşağı indim. Germaine'e bir şey söylemiyecektim. Kararlıydım buna. Herkesten ziyade asıl onu iknâ etmem gerekiyordu.

İçeri girerek ellerimi yıkamak üzere mutfağa doğru yöneldim. Germaine, öğle yemeği için sebze ayıklıyordu.

— «Of be, ne berbat bir işmiş bu mezarcılık!» diye homurdandım. «Achille dönmedi mi?»

— «Dönmedi... Seninle değil miydi?»

— «Hayır. Arabasıyle Paris'e giden bir dostuna rastladığından bahsederek, benden ayrıldı...

Bundan faydalanmak istediğini söyledi. Belki elbise değiştirmek üzere eve gelmiştir diyordum...»

— «Hayır, gelmedi eve.»

— «Gelmedi ha? Tuhaf şey!»

Başka bir şey konuşmadık. İlkin yemeğimizi yedik... Sonra da odaya geçip seviştik!

Germaine'in hislerinin derecesini tâyin edememiştim. Hâlâ Maurice Thuillier'yi düşünüyor muydu acaba? Sonra geçmişi de ikide bir aklına geliyor muydu? Sualler beynimin içinde birbirini tâkip ediyordu ama, ona bir sual sormak için kendimde cesaret bulamıyordum.

Mamafih, kadın işin zevkini çıkarıyor, büyük bir arzuyla kendini teslim ediyordu bana! Her yeni sevişmemiz, bir öncekinin üstündeydi... Belki yanılıyordum ama, hiçbir erkek bu kadını benim gibi anlayamamış, dolayısiyle benim gibi memnun edememişti!

Öğleden sonra, Cremant'ın kabriyle meşgul oldum. Ertesi gün yapılacak olan cenâze merâsimiyle alâkalı işleri tamamladım. Sonra da her akşam olduğu gibi, otelime döndüm...

Akşam yemeğini yer yemez uzandım. Bir kitap okumak istedim ama, aynı cümleyi belki onbeş defa okuduğum halde bir mânâ çıkaramadım...

Elektriği açık bıraktım. Biraz sonra uyumuşum. Fakat gecenin bir saatinde uyandım... Bir sıkıntı, müthiş bir sıkıntı içimi kemirip duruyordu. Lâvaboda bardağa koyduğum su, pas kokuyordu... Sandalyenin üzerine koyduğum elbisemden ise, ölü kokusu yayılıyordu... Bitik bir haldeydim. Bir kadının aşkı uğruna, bir iki gün içinde iki insanın ölümüne sebep olmuştum... Bir katildim... Kasabanın ölüleriyle temas ede ede, hiçbirinin korkulacak tarafı olmadığını anlamıştım, işte Castain de onlardan farksızdı artık!

Başucumda duran armut biçimindeki düğmeye bastım. Odanın içi birden karanlığa gömüldü...

Germaine ertesi gün, endişeye düştü. Castain ilk defadır ki, evden uzak kalıyordu... Neler gelmiyordu ki aklına! Trenin kaçırılmış olduğunu düşünüyor, hattâ adamın onu terk etmiş olabileceğini bile aklına getiriyordu. Ama ne olursa olsun, Castain'in telefon etmek suretiyle sesini duyurmamasını normal karşılamıyordu...

Belki bir kazâya mâruz kalmıştır diye düşündük... Ama Germaine, böyle bir şeye de ihtimal vermiyordu. Bununla beraber, dikkat ettim, kocasından o kadar nefret ediyordu ki, bir ölüm hâli karşısında kılını bile kıpırdatmayacağı muhakkaktı!

Bir ara, «Gara telefon edip bir şeyler öğrenmeye çalışsak, nasıl olur acaba?» diye konuştum.

Germaine durumdan bir şey anlamasın diye, Castain'i dört gözle bekliyormuş gibi davrandım, öyle bir hava yarattım.

Gara telefon ederek, o saatten sonra Paris'ten gelecek trenin saatini sordum. Memur bir Paris treninin biraz önce geçmiş olduğunu ve ondan sonraki trenin de öğleye doğru geleceğini bildirdi. Mösyö Castain'in garda görülüp görülmediğini sordum. Adam, menfi bir cevap verdi, öyle bir haldeydim ki, bunun aksini söyleseydi, inanacaktım neredeyse!

Germaine, «Söylesene, Blaise,» dedi, «ne demek oluyor bütün bunlar?»

Omuzlarımı silktim.

— «Ne bileyim ben... Başından bir kaza geçip de ölseydi, sana bildirirlerdi elbette, üzerinde kimlik kartı filân vardı, değil mi?»

— «Vardı, vardı ama, ya trenden düşmüşse?»

— «Trenden nasıl düşermiş canım, yanındaki adam neci oluyor?»

— «Bakalım arabayla mı gitti? Bilir miyiz bunu? Yoo... Hem o otomobil yolculuklarından çok korkan biridir. Nasıl oldu da onu iknâ ettiler, hâlâ anlayamıyorum...»

İç çekerek etrafına bakındı.

— «Neyse canım,» diye ekledi, «artık beklemekten başka bir şey yapamayız! İşin kötü tarafı, dükkânda kimse kalmayacak...»

— «Neden kalmasın? Sen varsın ya!»

— «Kalamam. Çünki ben de Cremant'ın cenâze merasimine katılacağım!»

— «Nasıl, cenâze merâsimine sen de mi katılacaksın?» diye sormaktan kendimi alamadım.

— «Evet. Çünki Cremant, babamın en aziz dostlarından biriydi. Kızı da okul arkadaşımdır...»

— “Öyle mi? Çok güzel, çok güzel!»

Germaine, hazırlanmak üzere uzaklaştı. Ben de her zamanki tabut taşıyıcılara telefon ederek patronun Paris'e gittiğini söyledim ve gerekli tenbihatta bulundum. Mamafih, bu işi tek başıma yapmak biraz canımı sıkıyordu. Ne de olsa, işin ustası sayılmazdım... Bilemediğim taraflar vardı yine de...

Ölü nakline mahsus furgona atladım ve koyu mâvi elbisemi giymek üzere otelimin yolunu tuttum.

Tıpkı bir çoban köpeği gibi, kafilenin sağ tarafında yürümekteydim. Kendimi oldukça gülünç bir mevkide görüyordum ama, bu hal yine de eğlendiriyordu beni...

Germaine, kadınlarla birlikte ilerliyordu. Menekşe rengi bir elbise giymiş, sırtına da siyah kumaştan yapılmış bir manto almıştı. Siyah manto, sarı saçlarıyle mat tenini daha da değerlendiriyordu... Silüetine, kıvrak vücuduna, düzgün bacaklarına uzun uzun baktım. Sonra da, «Hele şu işler bir yoluna girsin, onu bir manken gibi süsleyeceğim.» diye düşündüm. «Makyaj nasıl yapılır, nasıl şık olunur, öğreteceğim ona!»

Zavallı kadın! O kadar insanla birlikte saygılı bir şekilde yürürken, kocasının cenâzesinin arkasında olduğunu bilmiyordu!

Tabutun kiliseden alındığı sırada, taşıyıcılardan biri kulağıma doğru eğildi ve: «Yahu, ne kadar ağırmış bu adam!» diye fısıldadı.

Birden ürperdim. Bununla beraber, serinkanlılığımı muhafaza ettim.

— «Elbette öyle olur.» dedim. «Tabutun içi kurşunla kaplandı... Ne yaparsınız, karısının fikri bu. öyle olsun istemişti...»

İşin bir an önce son bulmasını temenni ediyordum...

Bitmek tükenmek bilmeyen dinî merâsim sırasında, Madam Cremant'a böyle bir şey tavsiye ettiğim için kendi kendime kızdım. Mezarlığın yolu da bana öyle uzun gelmişti ki...

Bir tabutta iki adam! Ne garip bir tecelliydi bu böyle! O iki adam ki, sağlıklarında tamamiyle değişik sosyal çevrelerde yaşamışlardı... Nefes alışları bile değişikti... Ama kader onları aynı tabutta birleştirmiş oluyordu!

Nihayet mezarlığa vardık. Taşıyıcılar, tabutu yere koydular. Mezarcılar, büyük bir çukurun başında bekliyordu, ölünün akrabaları, el sıkmak üzere mezarlığın giriş kapısında dizildiler.

Biraz sonra çukura yakın bir yerde duruyordum. Yanımda mezarcılardan başka kimse yoktu. Adamlar, tabutun altına ip koydular ve sandukayı çukura indirdiler. Geniş çukurda başkalarına ait iki tabut daha vardı.

Castain'in ruhuna bir dua mırıldandım. Aynı zamanda da kendim için dua ettim.

Bundan böyle, Germaine'in tek bir erkeği vardı: O da bendim! Dünya bizimdi artık...

Mezarlıktan ayrıldığım sırada, güneş bulutların arasından sıyrıldı. Belki yanılıyordum ama, güneşin ışıklarında ümit dolu bir kuvvet vardı sanki!

DOKUZ

Aynı günün akşamı, Germaine ısrarım üzerine kocasının kaybolduğunu komisere bildirdi.

Ama mesele kasabada ancak ertesi gün duyuldu. Herkes bundan bahsediyordu.

Bu gibi yerlerde haberler çabuk duyuluyor... Birkaç saat içinde mortocularının kaybolduğu, bütün kasabalı tarafından öğrenildi. Haber almak için dükkâna gelenlerin haddi hesabı yoktu...

Herkes bir faraziye ileri sürüyor, belki şöyle olmuştur, belki böyle olmuştur diye fikir beyan ediyordu. Germaine de türlü ihtimaller ileri sürüyor, pek tabiî boşuna vakit kaybettiğinin farkında olmuyordu.

Bana, «Bir metresinin olmadığından eminim...» dedi. «Hoş böyle bir alâkası olsa bile, savuşmazdı buradan... Beni kovar, kadını buraya getirirdi... İşi, her şeyden önce hayâtıydı onun!»

Bir şey söylemiş olmak için, «Biliyor musun, Germaine,» dedim, «kocan son zamanlarda senin için çok üzüldü... Bilir miyiz, sinirlerinin gergin olduğu bir sırada...»

— «Ne, intihar mı etmiştir diyorsun?» diyerek sözümü kesti. «Güldürme beni, Allahaşkına! Ne çabuk da unuttun, Parisli hekimler ortada vahim bir durum olmadığını kendisine söylediklerinden, ne kadar neş'eli, ne kadar keyifliydi, hatırlasana!»

Pek tabiî, polis, işi ele almıştı... Komiser ikide birde Paris'e telefon ediyor, Morg'a ve Kayıplar Servisi'ne başvuruyordu.

Hareketli bir hafta geçirdik... Paris polisine mensup bir müfettiş, dükkâna gelip ardı arkası kesilmeyen sualler sordu. Castain'in bir arkadaşıyla birlikte Paris'e gittiği hakkında uydurduğum martaval, hiç iyine netice vermemişti. Hatâlı hareket ettiğimi sonradan anladım. Polisler, o gün Paris'e kimlerin gitmiş olduğunu anlamak için kasabayı âdeta didik didik ettiler... Büyük mikyasta domuz ticareti yapan bir adam, o sabah Paris'e gitmiş olduğu için saatler boyunca sorguya çekildi. Bu arada Paris'teki hekimle temas kuruldu. Adam, hastasının kendisini bir daha ziyâret etmediğini söylemiş olmalıydı... Castain'in hastalığı, zararsız bir şey miydi acaba?

Doktor, bu hususta tam bir teşhis elde edemediğini, bunun için de tahlil

yapılması için Castain'in Paris'e bir defa daha gitmesinin münasip olacağının kararlaştırıldığını belirtti. Herkesi şaşırtan esrarengiz bir vak'aydı Castain'in kaybı! Bununla beraber, koskoca Fransa'da Allahın günü yüzlerce insan kaybolduğu için polisler araştırma yapmaktan vazgeçip dosyayı rafa kaldırdılar.

Böylece ben ve Germaine derin bir nefes alarak başbaşa kalabildik.

Mamafih, karar verdik, iyice düşündük. Müesseseyi ayakta tutmak için gerekeni yapacaktık. Hem canım Castain'in günün birinde çıkagelmiyeceğini kim temin edebilirdi? İşte Germaine böyle düşünüyor ve kocasının işini devam ettirmenin doğru bir hareket olacağını söylüyordu.

Cenâze taşıyıcılardan birine ricada bulundum, merâsim işleriyle onun alâkalanmasını istedim. Normal hayat yeniden başladı. Yine eskisi gibi öğle yemeklerimi Castain'lerde Germaine ile birlikte yiyor, akşam üstü de otelime gidiyordum. Başka ne yapabilirdim ki zâten?

Bununla beraber, esrar perdesi tamamiyle yırtılmış değildi. Kaybolma hâdisesi dillerdeydi yine... Ama hemen hemen herkes, mortocunun intihar etmiş olabileceğine inanıyordu. Kulağıma geldi: Kasabalıların bâzısı, hasta olduğuna üzülen ve karısının kendisini benimle aldattığını öğrenen Castain'in ümitsizliğe kapılarak intihar edebileceğini şurada burada söylüyordu...

Derenin dibi taranmış, kuyulara bakılmış, lâğımlar yoklanmış, ormanların sık yerleri aranmıştı...

Herkes, kaybolan mortocunun cesedinin elbette bir yerde bulunacağına inanıyordu.

Endişe içinde bocalıyordum... Castain'in sağlığındaki yaşayışımı aramıyor değildim... Ne var ki, ok yaydan çıkmıştı bir defa! Elimden bir şey gelmezdi... Germaine de tam bir şaşkınlık ve uyuşukluk içindeydi. Sevişmelerimiz, artık zevk vermez olmuştu bize... Tepemizdeki Demokles'in, kılıcı yüzünden, gerektiği gibi buluşamıyor, gerektiği gibi sevişemiyorduk... Evin neresinde bulunursak bulunalım, dükkân kapısının açıldığını duyunca, Germaine'in yüzü sapsarı kesiliyor ve kadıncağız yere düşmemek için bir tarafa tutunuyordu. İşte o zaman, ona gerçeği bütün çıplaklığıyla anlatmak, izah etmek geçiyordu içimden! Ama ne vakit böyle bir düşünceye kapılsam, derhal toparlanıyor ve serinkanlılığımı muhafazaya çalışıyordum. İçimde bir korku vardı. Böyle bir itiraf karşısında, Germaine'in beni terketmesinden korkuyordum!

Bir akşam, otelime gitmek üzere yanından ayrılacağım sırada, yazı masasının kenarına iliştim.

— «Bak, Germaine, dinle beni!» dedim. «Ben bu hayattan artık bıktım!»

— «Ben bıkmadım mı sanki? Ben de senin gibiyim.»

— «Mâdemki öyle, ne diye duruyoruz? Gidelim buradan! işin başına bir idareci bulursun, olur biter... O zaman «hayatımızı» yaşarız...»

— «Fakat...»

— «Rica ederim, itiraz etme! Şöyle bir düşün! Mâkul ol! Etrafına bak! iki şıktan biri: Castain ya ölmüştür, yahut da hayattadır, ölmüşse, istediğin gibi yaşama hakkına sahip bir insansın sen... Şunun bunun sözlerine kulaklarını tıkamalısın...»

Birden durdum. İstifimi bozmadan konuşmak kolay değildi.

— «Yok öyle değil de, yaşıyorsa...»

Germaine, gözlerini bana doğru çevirdi. Bakışlarında titreyen bir parıldama vardı. Bu, ard bir düşünceye sahip birinin bakışlarıydı.

Yavaşça, «Evet, ya yaşıyorsa?» diye sordu. «O zaman ne olacak?»

— «Yaşıyorsa... yaşıyorsa, seni yalnız başına bırakıp gitti demektir ki, bu da senin hareketlerinde serbest olacağını gösterir. Ne demek istediğimi anlıyorsun, değil mi, Germaine?

Yâni sen her iki şıkta da, «ganyan» oynayabilirsin!»

Cevap vermedi. Birtakım düşünceler içinde bocaladığını anladım.

— «Ne tavsiye ediyorsun o halde?»

Elimi alnıma götürdüm. Alnımın terlediğini sanmıştım. Ama hayır, aksine buz gibiydi orası... Germaine, isteklerime boyun eğiyordu nihayet! Bu, benim için bir zaferdi...

— «Bak, ne yapacaksın: Kocanın işiyle yalnız başına uğraşamayacağını söyleyeceksin...

Tamam mı?»

— «Evet.»

— «Bunun için de bir idâreci arayacaksın!»

— «Peki sonra, sonra ne olacak?»

— «Birini bulur bulmaz, ben eşyalarla birlikte buradan gideceğim. Herkese

veda edeceğim.

Bir şeyler anlıyorsun her halde?»

— «Evet, evet... Sonra?»

Genç kadın, sabırsızlık içinde bocalayıp duruyordu. Burnunun kanatları, inip kalkmaktaydı.

— «Aradan üç gün geçince, Paris'te beni bulacaksın!»

— «Peki, kasabalıya ne diyeceğim?»

— «Amma da yaptın yahu! Bir şeyler söyleyeceksin bu ahmaklara pek tabiî... Hakkında kötü bir düşünceye saplanmalarını istemiyorsan, bir şeyler uydurursun... Onları mı düşüneceksin şimdi yâni? Bir avuç taşralı için güzel bir hayat sürmekten mahrum mu olacaksın? Yok buradaki hayatı benim aşkıma tercih ediyorsan, söyle de düşüneyim... Başımın çâresine bakayım...»

— «Rica ederim, Blaise, budala gibi konuşma!»

Düşünüyordu.

— «Peki... kocam... kocam dönecek olursa? Ne yaparız o zaman?»

— «Ne demekmiş o? Ne yaparızı var mı yahu? Ona renkli kartpostallardan gönderirsin!

Tekrar ediyorum, bu işde haklı olan biri varsa, o da sensin! Düşünsene bir defa, evini terkeden odur, sen değilsin!»

— «Orası öyle, orası öyle...»

— «Dükkânın işi için, biriyle bir mukavele imzalayıver! Castain dönse bile, öteki, işi ona devreder... Dolayısiyle mesele kalmaz.»

— «Peki, Blaise, kabul ediyorum, istediğin gibi olsun!»

Omuzlarından tutarak gözlerinin içine baktım. Sonra yanağımı yanağına yapıştırdım.

— «Kararlısın, değil mi, Germaine?»

— «Evet, Blaise, kararlıyım!»

— «Beni Paris'te bulacaksın, değil mi?»

— «Evet.»

— «Yemin et bakayım!»

— «Yemin ederim!»

— «İçinde bir pişmanlık yok ya?»

— «Hayır, pişman değilim!»

— «İyi ama...»

— «Seni düşündüren nedir, sevgilim?»

— «Şey... öteki...»

— «Hangi öteki?»

— «Kimi kastettiğimi biliyorsun pekâlâ.»

— «Haa, anladım, Maurice'i düşünüyorsun galiba?»

— «Evet.»

Germaine, «Rica ederim, Blaise, artık ondan bahsetmeyelim!» diye mırıldandı.

— «Hiç olmazsa, bir defa söyle, onu hâlâ seviyor musun?»

Başını iki yana salladı.

Yaptığı hareket, hoşuma gitti.

— «Teşekkür ederim, Germaine! Beni her zaman seveceksin, değil mi?»

— «Aşkına her zaman için ihtiyâcım var, Blaise! Bunu böylece bilmeni isterim!»

ON

Her şey istediğim gibi oldu. öç hafta sonra Germaine ve ben Paris'te beraber oturuyorduk.

Monmartre'de, Caulaincourt Sokağında mobilyalı bir dâire bulmuştum. Pencereler sokağa baktığından, ilkbaharla birlikte açan akasya ağaçlarının kokusunu teneffüs ediyorduk.

Metresimi beklediğim birkaç gün içinde, para bakımından epey sıkıntıya mâruz kalmıştım.

Ama aşk öyle bir şey ki, insan maddî sıkıntılara göğüs germesini biliyor...

Germaine'i garda beklediğim sırada, sâdece birkaç bin franka sahiptim, üstelik o günden sonra bir kadınla birlikte yaşayacaktım... Sonra ne olacaktı? Bu beni kötü kötü düşündürüyordu.

Paris, Germaine'i âdeta büyüleyiverdi. Gürültülü garın peronunda kendisini görünce, kalbim müthiş surette atmaya başladı.

Bagajını elinden alıp yere koydum. Birbirimize sarıldık. Dakikalarca öpüştük. Sonra gardan dışarı çıktık. Birbirimize söyleyecek söz bulamıyorduk. Pırıl pırıl bir güneş vardı. Hava gayet iyi ve temizdi.

Dâiremiz, bir oturma odasından ve bir mutfaktan ibâretti. Ayrıca bir de banyo dâiresi vardı.

Duvarların rengi saman sarısıydı. Mobilyalar modern stilde olup, pencereler oldukça büyüktü.

— «Nasıl, yerimiz hoşuna gitti mi, Germaine?» diye sordum.

— «Hoşa gitmek ne kelime? Fevkalâde... Fevkalâde! Bundan iyisi can sağlığı, sevgilim!»

Kaşlarını çattı. Sonra, «Söylesene bana,» dedi, «kaça maloldu sana burası? Kirası pahalı olsa gerek...»

Endişeli hâlimi hissettirmemeye çalıştım.

— «Rica ederim, düşünme şimdi bunu!» dedim.

— «Neden düşünmeyecek mişim? Düşünürüm pekâlâ da... Çünki senin zengin olmadığını biliyorum. Dur bir dakika!»

Valizinden küçük bir bisküvi kutusu çıkardı. Kutuyu saran genişçe lâstiği

çekti.

— «Al bakalım!»

— «Nedir o?»

— «Bak, bak, ne olduğunu anlarsın!»

Kutuyu açmamla hayretten donakalmam bir oldu! Kutunun içi Louis altınıyla doluydu...

Şöyle çil çil, sarı sarı altınlar! Elimde olmayarak şüpheye kapıldım. Altınlara tereddüt dolu bir nazarla baktım...

Germaine, «Bunlar, Castain'in hazinesidir!» diye konuşarak izahat verme lüzumunu hissetti. «Bir şey ararken bodrumda buldum...»

Tavırlarında bir ağırlık görüldü.

— «Artık onun gerçekten de ölmüş olduğuna inanıyorum.»

— «Nasıl oluyor bu?»

— «Çünki kocam haris bir adamdı. Bilhassa altını çok severdi. İmkânı yok bırakmazdı bu kadar altını. Ne kadar var, biliyor musun?»

— «Yoo, nereden bileyim...»

— «Tam beşyüz kırk tane. Ne eder bu kadar altın?»

Zihnî bir hesap yaptım.

— «Eh, iki milyon frank eder en azından!»

— «iki milyon frank ha! Desene zengin olduk...»

— «Bir dakika, bir dakika! Çayı görmeden paçaları sıvamayalım. Yâni sen sanıyorsun ki...»

Elini kaldırarak, konuşmama mâni oldu.

— Elbette, elbette,» diye mırıldandı. «Castain dönse bile, hakkımda hiçbir şey söyleyemez... Hiçbir şikâyette bulunamaz. Karı koca arasında hırsızlık diye bir şey yoktur.»

Aklıma o anda Thuillier geldi... Onunla alay etmiş, sonunda da yaptığım hareket dolayısiyle ölümüne sebep olmuştum. Şimdi de halefi oluyordum! Germaine'in getirdiği altınları geri çevirmek istedim ama, sonra bu fikirden vazgeçtim. Aşkımızın, böyle bir servete ihtiyâcı vardı...

Yaşadığımız tatlı günleri hatırladığım zaman, o günlerin hayatımda emsalsiz bir iz bıraktığını düşünüyorum hep! Paris'i Germaine'e tanıtmış, onu Parisli

kadınlardan farksız bir hâle sokmuştum. Artık istediğim gibi giyiniyordu. Şık bir kadın olup çıktı... Onu sık sık ChampsElysees'deki kuvaförlere gönderiyordum... Birlikte büyük ve ünlü restoranlara, tiyatrolara ve yarışlara gittik... Bir de küçük bir araba kiralayarak, Versailles'ı, Rambouiliet'yi, Monfortl'Amaury'yi ve Fontainebleau'yu gezdik.

Sözün kısası, şâhane bir balayı oldu bu! İnsan kendisini sevdiği kadına hasrettiğini görünce ne kadar seviniyor... Germaine benim tek meşgalem, tek derdimdi...

Yepyeni bir hayatla karşılaşınca, işlediğim cinâyeti hatırlamıyordum artık! Castain uzaklarda, çok uzaklardaydı... Mezarda yatıyordu... Birkaç yıl sonra ölmüş olduğu anlaşılacak ve adı nüfus kütüğünden silinecekti... Pek tabii, Germaine onun vârisi olacaktı, işte o zaman kendimize yeni bir iş sâhası bulacak ve her türiü ihtiyaçtan uzak olarak mes'ut bir hayat sürecektik...

Bir sabah, henüz yataktaydık. Her zamanki gibi, döşeğin tadını çıkarıyorduk. Kapının zili bizi birden irkiltti. Sırtıma rabdöşambrımı geçirip kapıyı açtım. O anda da elim ayağım kesiliverdi. Cremant'ın toprağa verilişinde hazır bulunan polis komiseri, eşikte duruyordu.

Sıkılgan bir hal vardı üzerinde. Hafifçe gülümsemekteydi. Basit bir şekilde giyinen yaşlı ve kurnaz bir memurdu bu. Emekliye ayrılmasına bir yıl gibi kısa zaman kalmıştı.

Şapkası elindeydi. Bekliyordu. Saçları dökülmüştü. Bakışları samimî, gülümsemesi samimîydi.

Çekine çekine, «Günaydın, Mösyö Delange!» dedi. «Sizi rahatsız etmiyorum ya inşallah?»

Serinkanlılığımı muhafaza etmeye çalışarak, «Yok canım, ne münâsebet!» dedim.

— «Teşekkür ederim. Madam Castain'i görmek istiyordum da. Burada mı ikamet ediyor kendisi?»

— «Şey... evet.»

Ona yol göstermek üzere, kenara çekildim. Ne yapabilirdim ki zâten. Girmesine mâni olamazdım elbette...

İçeri girdi. Germaine, divanda yatıyordu hâlâ. üzerindeki gömleğin üst tarafından, dolgun göğüsleri görünüyordu.

Komiser, yüksek mevki sahibi kimselerin bulunduğu bir salona giriyormuş

gibi onu selâmladı.

— «Sizi erkenden rahatsız ettiğim için, kusurumu bağışlayın!» dedi.

Sözlerindeki gizli alayı sezmekte gecikmedim. Zira saat o sırada ona geliyordu.

Germaine, «Hayrola?» diye sordu. «Yeni bir haber mi var yoksa?»

Yatağın üzerinde bağdaş kurmuş olarak oturuyordu. Hâlinden epey heyecan geçirdiğini anladım. Dolgun göğüslerinin tabak gibi göründüğünden haberi yoktu.

Bereket versin, komiser yüzüme bakmadan konuşmuştu. Bakmış olsaydı, üzerimdeki korkulu hâlin derhal farkına varırdı. Renk vermemeye gayret ederek yüzüme aynada göz attım.

On yıl birden yaşlanmıştım sanki!

Komiser, izahat vermeye girişti.

— «Nantes'dan haber verdiler... Bir adamın eşkâli, kocanızın eşkâline tamamiyle uyuyormuş... Trenlerden birinde bulunan ve hâfızasını kaybetmiş olan bir adammış bu... Şimdi bir psikiyatri hastahânesinde yatıyor. Diyordum ki, siz oraya kadar bir zahmet edip baksanız, adamın kocanız olup olmadığını anlasanız...»

Damarlarımdaki kan, yeniden normal bir şekilde deveran etmeye başlamıştı.

— «Pekâlâ, Mösyö lö komiser, bugün öğleden sonra Nantes'a gideriz!»

Adam bana doğru döndü.

— «Evet, çok iyi olur... Aslını soracak olursanız, ben şahsen bunun Castain olamayacağını düşünüyorum...»

Germaine, «Neden öyle düşünüyorsunuz acaba?» diye sordu.

Adam başını iki yana salladı. Dolgun parmaklı elini cavlak kafasına götürdü.

— «Çünki Madam Castain, fikrime göre kocanız ölmüştür! Acınızı depreştirmiş oluyorum ama, ne olur kusurumu bağışlayın!»

Komiserin sözlerindeki gizli alay, sinirlerimi geriyordu.

Ayağa kalktı.

— «Eh, ben artık gideyim...» dedi. «Paris'e çok pis bir mesele yüzünden geldim. Başkasına bırakmadım, ben üzerime aldım bu işi...»

Ayakta bekliyor, neş'eli bir edayla bizi süzüyordu.

— «Pis bir mesele mi dediniz?» diye sordum. «Ne meselesiymiş bu?»

— «Elbette pis bir iş ya! Bir zehirleme vak'ası, her zaman için pisin pisi bir iştir!»

Germaine de alâkalanmıştı.

— «Demek şimdi de bir zehirleme vakasının tahkikatını yüklediler size, öyle mi?»

— «Evet. Mamafih, öyle sanılıyor. Elde kat'i bir delil yok. Bir cesedin mezardan çıkarılması, sonra bir otopsi, bir tahlil... sonra da eczahânelerde yapılacak soruşturma... Daha ne olsun yâni! İşin yoksa uğraş dur... Neyse canım, ben de amma gevezelik ettim...»

Kapıya doğru yürüdü.

— «Şimdilik Allahaısmarladık! Ama belli olmaz, yine görüşürüz belki...»

Kopmak üzere olan bir keman telinden farksızdım!

— «Bir zehirleme işi ha! Desenize, Mösyö lö komiser,, herkes sizden bahsedecek!»

— «Evet, isbat edilirse tabiî! Şimdilik bir halt karıştıramadım. İmzasız ihbar mektuplarının esiri olduk sâdece...»

— «Yanılmıyorsam, bu hâdise sizin bölgede cereyan etmiş olacak...»

— «Tabiî değil mi ya!»

Tereddüt ediyordu. Nihayet işitilmekten korkar gibi, sesinin tonunu alçalttı.

— «Neyse, neyse, bunu size söylemekte bir mahzur olmasa gerek. Mesele Cremant'la alâkalı... Zehirlenmiş olduğu sanılıyor...»

O anda elimin ayağımın buz kesiliverdiğini hissettim... Böyle bir şey bekliyordum nedense...

Komiser, «Belki biliyorsunuz,» dedi, «adam boşanma yolundaydı. Karısını da tanışanız gerektir... Dost ve akrabaları, akla gelmeyecek şeyler düşünüyorlar. Ama dedim ya, bunu isbat etmek gerekiyor...»

Polislere has bir tavır takınarak, elini saçsız başına götürdü.

— «Her ikinizi de selâmlarım.» diye ekledi. «Tekrar tekrar özür dilerim. Nantes'taki kimse şâyet Castain çıkarsa, beni haberdar ediniz, lütfen!»

— «Hay hay...»

Komiser gitmişti ama, ben onu kapının pervazına dayanmış olarak görüyordum hâlâ!..

O anda her şeyi Germaine'e itiraf etmek istedim. Ama hep aynı sebep yüzünden fikrimi değiştirdim.

Komiserin ziyâreti, beklenmeyen bir hâdise olmuştu.

Bir uçurumun kenarında bulunduğumu anlıyordum. Bir «hiç» beni bu korkunç uçurumun tâ dibine yuvarlayabilirdi...

Germaine, «Ne o,» diye endişeli bir tavırla sordu, «pek tasalı görünüyorsun? Nantes'taki adamın Castain olduğunu mu sanıyorsun yoksa?»

— «Bilmiyorum, bilmiyorum... Bir şey diyemem.»

Divanın önünde ayakta durdu. Kollarını boynuma doladı.

— «Şâyet böyle bir şey düşünüyorsan, hiç üzülme! Diyelim ki, adam Castain'dir...

Korkacak bir şey yok ki bunda... Ben ne yaptığımı biliyorum. Bir daha onunla imkânı yok oturamam.»

Durdu. Gözlerimin içine bakarak, «Biliyor musun, sevgilim,» dedi, «aklıma bir şey geldi: Komiser bizi birlikte görünce, neler düşünmüştür kim bilir?»

Bu suali ben de kendi kendime sorup duruyordum zâten. Fakat metresimin içinde yer eden endişeleri uzaklaştırmaya çalıştım.

— «Ne düşünsün işiyorsun? Sen genç ve güzel bir kadınsın, ben de gencim... Castain ise, hasta bir fareden farksız! Ortada böyle üç sebep olunca, akan sular durur... Kimse bir şey diyemez.»

Yanından ayrılıp banyo dâiresine girdim. Bu ziyâret, yaşama zevkimin içine etmişti! Soğuk bir duş, beynimi cilaladı... Lâvabonun aynasında, yüzüme uzun uzun baktım...

Sonra kendi kendime, «Bak, oğlum Blaise!» diye söylendim. «Durumun hiç de parlak değil... Ortada iki şık var: Polis memuru bir şeylerden şüphe ettiği için ya bu zehirleme hikâyesini uydurmuştur, dolayısiyle sözlerinin senin üzerinde bırakacağı tesiri ölçmek istemiştir, yahut da Madam Cremant'ın kocasını gerçekten de zehirlediğine inanmaktadır... Bu takdirde, ceset mezardan çıkarılacaktır... Kaçınılmaz bir şey bu artık!»

Her iki şıkta da hâlim dumandı!

Germaine, «Bir şey mi söylüyordun?» diye içerden seslendi.

— «Yo, yo, bir şey söylemedim.»

— «Konuşur gibiydin de...»

Yataktan yeni kalkmama rağmen, kendimi yorgun hissediyordum. Bir ara zor nefes alabildim...

Ah! Meseleyi şöyle salim bir kafayla enine boyuna düşünsem, ne iyi olurdu yâni! Ama hayır, düşünmeye lüzum yoktu... İlkin Nantes'a gidip Castain olmayan bir adama bakmak gerekiyordu...

Birden odaya geçtim. Her şeyi itiraf etme ihtiyacı duyuyordum içimde!

— «Germaine!»

Metresim çırılçıplak sayılırdı. Jimnastik hareketleri yapmakla meşguldü. Birden başını çevirdi.

— «Evet, nonoşum! Bir şey mi söyliyeceksin?»

Ona yaklaştım ve kollarımı beline sardım. Sonra da;

— «Bir şey yok, bir şey yok!» diye mırıldandım.

ONBİR

Montparnasse Garına yaklaşıyorduk. İçimde gitme arzusu vardı. Ama Nantes'a «gitme» arzusu değildi bu...

— «Bak, Germaine, ne diyeceğim... Ben gelmesem, nasıl olur?»

Germaine, bir şey anlıyamıyordu.

— «Ama nasıl olur, Blaise? Birlikte gitmeyecek miydik?»

— «Evet, birlikte gidecektik... Birlikte gidecektik ama, senin yalnız gitmen daha münasip olacak... Yanında âşığın olduğu halde bir erkeğin karşısına geçip bunun kocan olup olmadığını tesbite çalışmak, bilmem ne derece doğru olur. Biraz saygılı olmamız gerekmiyor mu?»

— «Pekâlâ, dediğin gibi olsun! Hastahâneye ben yalnız giderim. Senin Nantes'a benimle birlikte gitmene mâni olmaz ki bu!»

— «Kusyra bakma, sevgilim, elimde değil, yapamayacağım! Bana öyle geliyor ki, o adam koçandır!»

— «Hayır, o değildir.»

Kendinden emin bir şekilde konuşuyordu.

— “Öyle diyorsun ama, bilinir mi hiç, Germaine?»

Çok ısrar etti, çok yalvardı ama, kararım kat'iydi...

Nihayet onu iknâ edebildim. Bir kompartimana yerleştirdim. Ertesi gün apartman dâiremizde buluşacaktık. Katarın hareketini beklemeden yanından ayrıldım.

Üç saat sonra, eski yerim olan Gar Oteli'ne inmiş bulunuyordum. Durum hakkında bir fikir sahibi olabilmek için, komiserin dediklerinin doğru olup olmadığını tahkik etmem gerekiyordu.

Toprak ve tarla sahibi zengin adamın sözüm ona zehirlenmesi hakkında gerçekten de her hangi bir dedikodu var mıydı? Böyle bir şey yoksa, durumum yine tehlikede demek oluyordu.

Polis benden şüphe etmekteydi... Zehirleme hâdisesi şâyet doğruysa, o zaman durum bambaşka bir şekil alıyordu: Ne yapıp edecek, Cremant'ın cesedinin mezardan çıkarılması hâlinde beni giyotine kadar götürecek olan belâyı uzaklaştırmanın çârelerini arayacaktım...

Kasabaya, kiralık küçük arabamla gelmiştim. Yıllardan beri hasretini çekip de kavuşmuş olduğum saadetimi kurtarmak için, bir şeyler yapmam gerekiyordu. Bunu muhafaza etmek için her şey yapmaya hazırdım.

Yaşayış tarzımın bir dönüm noktasını teşkil eden kasabaya yeniden gittiğim zaman, içimde bir hüzün beliriverdi. Orayı eskiye nazaran daha küçük, daha sessiz buldum.

Arabamı otele yakın olan elektrik transformatörü binaşının yanına çektim. Sonra otelin terasındaki bir koltuğa yerleştim.

Garson kız, beni nâzik bir şekilde selâmladı.

— «Hoşgeldiniz, Mösyö!» dedi. «Sizi yeniden aramızda görmek, bizi çok memnun etti.»

— «Teşekkür ederim... Ama birkaç saatliğine gelmiş bulunuyorum buraya. Yapılacak işlerim var da...»

Patron, o sırada meydana çıktı. Yanıma gelerek, «Vay, Mösyö Delange!» dedi. «Ne hoş sürpriz bu böyle! İçkiler benden!»

— «Oh, teşekkür ederim! Ama sonra benden içeceğiz!»

Adam, tam bir merak içindeydi.

— «Şey... Şu mesele hakkında yeni bir haber yok mu?»

— «Maalesef hiçbir haber yok.»

— «Peki, Madam Castain'den ne haber? Görüyor musunuz kendisini acaba?»

Meseleyi bildiği halde bilmezlikten geldiği âşikârdı. Konuşurken gözlerini başka yere çevirdi.

Kolunu dörttüm.

— «Haydi, haydi,» dedim, «numara yapıp durmayın karşımda! Birlikte yaşadığımızı bilmiyor musunuz sanki?»

— «Şey... öyle ya, öyle ya, kulağıma böyle bir şey gelmişti yanılmıyorsam...»

— «Demek kasabalının kulağı delik? Şıp diye dedikoduya başlanıyor bakıyorum...»

— «Ben de sizin gibi düşünürüm. Eee, mes'utsunuz ya İnşallah?»

— «Hem de nasıl. Düşünün dostum, düşünün, bir tarafta yirmisekiz yaşında

genç bir kadın, öbür tarafta da altmışına merdiven dayamış bir erkek! Muvaffak olur mu hiç böyle bir evlenme?»

— «Doğru, haklısınız...»

— «Ne yapalım, biz birbirimizden hoşlandık... Birbirimizi beğendik. Bir süre sonra evleneceğiz!»

— «Çok güzel, çok güzel...»

— «Yalnız bir husus var ki, canımızı sıkıyor: Biz Castain'i öldürmedik. Cesedini kireç kuyusuna atmış değiliz!»

Adamın yüzü pembeleşti.

— «Allah, Allah!» diye mırıldandı. «Bunu da nereden çıkardınız şimdi? Kimse böyle bir şey söylemedi ki!»

— «Söylememiş olabilir, ama düşünmüşlerdir belki!»

— «Aman canım, kim ne düşünürse düşünsün! Bunu dert mi edeceksiniz kendinize?

İnsanoğlu bu, bilirsiniz, kimisi dedikodu yapmaktan hoşlanır...»

— «Bilirim, bilirim...»

— «Şimdi de başka bir dedikodu çıkardılar ortaya...»

Adamın bildikleri yavaş yavaş ortaya çıkıyordu. Komiserin sözlerinin doğru olup olmadığını öğrenecektim birazdan...

— «Sâhi mi? Ne diyorlar şimdi de?»

— «Bu defaki dedikodu, doğrudan doğruya Cremant'la alâkalı... Biliyorsunuz değil mi, şu toprak ve tarla sahibi Cremant'ı?»

— «Evet. Hakkında ne söylüyorlar?»

— «Ne söyleyecekler, ölümünü garip karşılıyorlar... Güya adam birdenbire hastalanıp ölmüş... Bâzı kimseler işi daha da büyütüyor... Bu ölümde, adamın karısının bir parmağı varmış güya!»

— «Yâni onun karısı tarafından zehirlendiğini mi ileri sürüyorlar?»

— «Evet.»

— «Adamı tedavi eden doktor ne diyor peki?»

— «Dr. Boilieu mü? Bırakın Allahaşkına şu beyni sulanmış ihtiyarı! O bütün bu sözlerin bir budalalık olduğunu söylüyor ve Cremant'ın bir peritonit iltihabı neticesinde öldüğüne inanıyor...»

— «Peki ya polisler? Polisler ne düşünüyor acaba?»

— «Bana kalırsa, komiser pek inatçılık ediyor... Paris'e kadar gidip üstleriyle bir görüşme yaptı. Şurası muhakkak: Dedikoduların doğru olduğu anlaşılırsa, cesette bir otopsi yapılacak...

Dedikoduların doğru olacağını belli eden bir husus var ortada... Cremant'ların hizmetçisi, hanımının kocasının ölümünden bir süre önce onu doryphore almaya gönderdiğini söylemiş.

Bilirsiniz çiçeklere musallat olan böcekler için kullanılır bu toz hâlindeki ilâç... Eh, ister istemez insanın aklına şüphe girebilir, bunu kabul etmeliyiz ...Halbuki Cremant'ların avuç kadar bahçeleri var... Bu ilâç onların ne işine yarayabilir?»

Şimdi bilmek istediğim hususları öğrenmiş bulunuyordum. Ne iyi etmiş de oraya gitmiştim... Bir müdahâlede bulunmam şarttı. Ama nasıl yapacaktım bu işi?»

Uzun uzun düşündüm ve emniyetimi temin etme bakımından tek bir çâre üzerinde durdum.

Ne yapıp edip Castain'in cesedini bulunduğu tabuttan çıkaracak ve başımdan atmaya çalışacaktım... Ama kolay bir iş değildi bu! Hattâ ilk nazarda imkânsız gibi görünüyordu. Bir defa ben kasabadan ayrılmış biriydim... Mezarcılık işini terketmiş sayılırdım. Mezarlıkta görülmem, şüpheyi çekebilirdi. Sonra cenâze levazımatçılığı işinde çalışmaya devam etsem bile, polisin bir tahkikatla uğraştığı sırada, bilhassa Cremant'ların çukurunu açmış olmam karşısında sorulacak suallere ne gibi bir cevap verebilirdim? Doğrusu ya, girişeceğim iş, hem riskli, hem de nâzik bir işti!

Arabaya atlayarak mezarlığa doğru yola çıktım. Her şehir ve kasabada olduğu gibi, mezarlık kasabanın dışındaydı. ön kısmı anayola bakıyordu. İki yanı boş araziydi. Arka tarafında ise, bir kimyevî madde fabrikası vardı.

Mezarlık bekçileri, o civarda oturmuyor olmalıydı...

En yakın ev, anayolda olup mezarlıktan ikiyüz metre ötedeydi.

Tasarladığım plânın tatbiki esnasında, türlü tehlikelerle karşılaşabilirdim. Fakat ne olursa olsun, her türlü riski göze almak zorundaydım. Castain'in cesedini oradan çıkarmadığım takdirde, ölünün mezardan alınması suçluluğumu isbat edecekti... Zirâ Castain'in cesedini oraya benden başka kimse koymuş olamazdı...

Olacak iş miydi yâni! Ne biçimsiz bir tesadüftü bu böyle! Bu kasabada bir yıl içinde belki yüz kişi tabiî bir ölümle öbür dünyayı boyladığı halde, ben tek şüpheli ölü üzerine düşmüştüm!

Kaderin bir cilvesi değil de neydi bu? Cinâyet, cinâyeti çekmişti...

Hemen kasabaya döndüm. Kenar mahallelerden birinin nalburiye dükkânına girerek çelik bir kalem, iri başlı bir çekiç, izolasyon işlerinde kullanılan macun ve büyükçe bir tornavida aldım.

Sonra Gar Oteli'ne giderek karnımı güzelce doyurdum. Sonra da patrona Paris'e dönmek üzere olduğumu söyleyerek oradan ayrıldım. Aslında ise Paris'e filân gitme niyetinde değildim.

Geceyi beklemek üzere, arabayı ıssız bir köşeye çektim.

Castain'in yanında çalıştığım sırada, ölülerle haşır neşir olmuştum âdeta! Ama karanlık bastırıp da saat dokuzda mezarlığın parmaklığını aştığım zaman, kalbim küt küt atıyordu.

Bereket versin, Cremant'ların kabri mezarlığın öbür uçundaydı, yâni yola uzak bir yerde bulunuyordu. Orayı çabuk buldum.

Beyazlığı karanlıkta belli oluyordu. Gece vakti böyle bir atmosfer içinde bulunmak, sonra kararlaştırılan bir plânı öyle bir yerde tatbike kalkışmak, büyük cesaret isteyen bir ifstii Gecenin sessizliği, arada sırada öten gece kuşlarının sesi ve uzaklardan gelen klâksonlarla bozuluyordu. Mezarlık, çürümüş nebat ve ıslak toprak kokuyordu... Buna ölüm kokusu demek daha iyi olurdu her halde!

Kendimi toparlama ihtiyacını hissettim içimde. Korkuya kapılmanın sırası değildi şimdi...

Korku kelimesini aklıma bile getirmemeye çalışıyordum ama, bunu uzaklaştırmanın imkânını bulamıyordum... Korku! Korku! Ne berbat şeydir bu! İnsanın bacakları titreyip gevşer, gırtlağı felce uğrar âdeta, göğsüne ise bir kordur düşer!

Yerinden kaldırmak istediğim mezar taşının önünde diz çöktüm. İpek fularımı boynumdan çekerek çelik kalemin tepesine sardım. Böylece çekiç darbelerinin çıkaracağı sesi, toklaştırmaya çalışacaktım.

Ömrümde böyle bir iş yapmadığımdan, hareketlerimde becerikli olamıyordum... Çekici bâzan çelik kaleme tesadüf ettiremiyor ve darbeleri mezar taşına indiriyordum...

Arada bir kulağımı sağa sola kabartmak için duruyor ve etrafı dinliyordum... Ama her defasında da gecenin sessizliğini ıslak bir çamaşır gibi suratımda hissediyordum...

Alnım ve sırtım ter içinde kalmıştı... Çimento parçaları, yüzüme çarpmaktaydı. Sol elimin başparmağı, çekiç darbesinin altında kalmıştı. Canımın acısından, kolumu bir süre sağa sola salladım. Taşın bir tarafında bulunan donmuş mâcunu yerinden sökmeye muvaffak oldum. Şimdi iş, diğer taraflarda bulunan mâcunu sökmeye kalıyordu. Bir ara doğruldum. Çünki çömele çömele bacaklarım uyuşmuştu.

Korkunç sessizlik işime yarayacağı yerde, aksine korkutuyordu beni.

Bir ara, «Ulan, kafasız herif!» diye düşündüm. «Bu cenabet komiser, bir tuzak hazırlamış olmasın sana? Olur mu olur...»

Gerçekten de bir düdük sesinden sonra mezar taşlarının arasından birkaç kişi birden çıkarsa, hâlim nice olurdu?

Yakalanır, içeri tıkılırdım... Pek tabiî, her şeyi itiraf ettirirlerdi bana... Sonra da ver elini Ağır Ceza Mahkemesi! Daha sonra da...

Kulaklarımı iyice kabartıp etrafı dinledim... Tam bir sessizlik hüküm sürüyordu... Bir ölü tarlasındaydım... Her tarafıma, sağıma, soluma ölü dikmişlerdi...

Yine kendi kendime düşündüm: «Blaise, oğlum!» dedim. «Bir erkeksin sen! Ne diye korkuyorsun? işi sonuna kadar götürmelisin... Evet, sonuna kadar! Haydi, durma öyle! Kıpırdan!

Göster kendini!»

Çelik kalemle çekice yeniden yapıştım... Fularım paramparça olmuştu. Darbeler, şimdi doğrudan doğruya çelik kalem üzerinde ses çıkarıyordu.

Taşın dört bir tarafını temizlemek için, bir saat uğraştım. Beton kapağı kenara çekmek için de bir saat daha uğraşmam icabetti...

Nihayet kapağı kenara itebildim... Yukarı doğru yükselen tatsız ve berbat bir koku, nevrimi döndürdü...

Şimdi yapılması gereken en zahmetli bir işle karşı karşıya bulunuyordum...

Delikten aşağı doğru süzüldüm. Çukur oldukça derindi. Ayağımın ucuyle dayanacak bir nokta aradım... Böyle bir şey bulduğumu sandım. Ama bu bir tabutun sapından başka bir şey değildi... Ayağım kayınca, kendimi çukurun

dîbinde buldum. Ayak bileğim, müthiş surette sızlıyordu... Elimde olmayarak inledim... Hattâ her şeyi göze alarak, bağırmak geçti içimden!

Çok korkmuştum... Aynı zamanda da canım yanmıştı... Başımı kaldırıp baktım... Gökyüzündeki yıldızları görebildim...

Mezarın dibinde su vardı... Nereden sızdığı belli olmayan bir suydu bu...

Ayakta durmaya çalıştım. Ama ilk teşebbüste, bunun imkânsızlığını anladım...

Lâkin içinde bulunduğum korku öyle korkunç bir hal almıştı ki, ister istemez acımı unutmaya çalışarak yeniden cesaretlendim. Bir tabutun altındaki beton direklerden birine tutunarak ayağa kalkmaya muvaffak oldum. Her taraf.m ıslanmıştı. Dişlerim birbirine vuruyordu.

Biraz kımıldadım... Ayağımdaki ağrı, çekilmez bir hal aldı... En ufak bir hareket hâlinde de, ıstırabım artıyordu.

Ama ne olursa olsun, her şeye katlanmam gerekiyordu... Canı tatlı bir insan olmanın sırası değildi!

İçinde iki ölü bulunan tabutun hemen yanındaydım. Hiç durmayıp işe giriştim. Tabut kapağının vida yerlerini el yordamıyla aradım. Çünki beraberimde getirdiğim el lâmbası, cebimde ezilmişti. Bereket versin vidalar çıkıntılıydı da, bunları elle yoklamak suretiyle bulmak kolay oldu. Hepsini söktüm. Ama hiçbirini kaybetmemek için sonsuz itina gösteriyor, hepsini cebime koyuyordum. Kapağı kaldırdım. Burnuma çarpan koku, neredeyse nefesimi kesecekti!

Kendi kendime, «Haydi, Blaise, haydi!» diyordum. «İşi sonuna kadar götürmelisin... Başka çâre yok. Eee, kolay değil, bir insan öldürdün! Giyotinden kurtulmak için, insan her zorluğu göze alır... Almalıdır. Cezanı bu şekilde çekmen gerekiyor...»

Elim tabutun içinde dolaşıp duruyordu... Biraz sonra parmaklarım kefene değdi... Derken sert ve soğuk bir cisme dokundum... Mezarın beton duvarına dayanarak cesedi yukarı çektim...

Ama ceset ağır geldi ve üzerimden kaydı... Kaymakla da kalmadı, beni de aşağı yuvarladı... Arka arkaya çirkefli suya düştük... Suyun içinde ayağa kalkmaya çalıştığım sırada, ceset üzerime yuvarlandı... O anda, içinde bulunduğum korku yüzünden çıldırmadığıma hâlâ şaşarım! Cesedi suya iterek doğruldum. Kapağı yerine koydum... Vidalama işini yaptım... Bu arada

birkaç defa elimden kayan tornavidayı suyun içinde arayıp durmuştum...

Islak ellerimi gömleğimin her nasılsa kuru kalan kısmında kuruladım. Sonra yanımda bulunan bir kutu kibriti aramaya başladım. Bulunduğum yeri ille de görmek istemiyordum ama, öyle yapmak zorundaydım. Çünki bâzı ufak tefek eşyamın çukura düşmüş olmasından korkuyordum...

Kibrit çöplerinden birini zarzor yakabildiğim zaman, zayıf ışık etrafı şöyle böyle aydınlatabildi, üstüste konulmuş tabutlar ve suyun içinde yanlamasına yatan ceset, müthiş surette ürpermeme sebep oldular... Arka arkaya üç kibrit daha yakınca, kısa bir araştırma yapabildim...

Hayır, hiçbir eşyamı kaybetmediğim gibi, beni ele verebilecek hiçbir iz de bırakmamıştım arkamda!

Bileğimin acısı, yavaş yavaş azalıyordu. Castain'in cesedini suyun içinden çekip ayağa diktim. Sonra da çukurdan dışarı çıkarmaya muvaffak oldum. Şimdi yapılması gereken en mühim bir iş vardı... Sakatlanmış bacakla yukarıya nasıl çıkabilecektim? Hele şükür, bu iş de oldu. Bir iki dakika sonra, mezarlığın ıslak havasını yeniden teneffüs ediyordum...

Taşı yerine koydum. Sonra da etrafını yeniden mâcunladım. Fazla endişe ettiğim yoktu.

Polis mezarın açıldığını anlasa bile, bu işin diğer meseleyle alâkası olan kimseler tarafından yapıldığını düşünecekti...

On! Mezarlıkta yapılması gereken iş, bitmiş oluyordu! Bununla beraber, yine de sabırsızlık içinde kıvranıyordum. Cesedi oradan uzaklaştırmam gerekiyordu... ölüyü uzaklara götürmeli, her hangi bir yere atmalı, yahut tıkmalıydım... Artık kimse şüphelenemezdi benden... Castain'in kaybolduğu günle alâkalı olarak mükemmel bir alibi'm vardı... Ne kadar kurnaz ve becerikli olurlarsa olsunlar, tahkikatı idâre edenler, suçluluğumu kolay kolay ispat edemeyeceklerdi!

Âletleri kemerimin iç tarafına sıkıştırarak, Castain'in cesedini omuzuma aldım. Ama her adım atışta inliyor ve mezarlar arasında topallıyarak ilerliyordum.

Gerçi ölü ağır değildi ama, o hâlimle benim için taşınması güç bir yük olmuştu...

Mezarlığın dip tarafına gelince, cesedi duvarın üst kısmına doğru ittim. Mamafih, hiç de kolay bir iş olmadı bu... Epey uğraştım, ter içinde kaldım

ama, sonunda da cesedi öbür tarafa aktarabildim... Kulaklarımı kabarttım. Duyduğum tok ses, belki kalbimin durmasına sebep olacaktı!

Sıra bendeydi şimdi... Ne olursa olsun dedim ve her tehlikeyi göze alarak duvarı aştım.

4 beygir gücündeki küçük araba, duvarın dibinde duruyordu. Bir cesedin böyle küçük bir arabaya yerleştirilmesi, kolay iş değildi... Ama bu, benim için bir problem olmadı...

Hiç vakit kaybetmeden direksiyonun başına geçtim.... Bereket versin, sol ayağım yaralıydı... öyle değil de bu hal sağ bileğimde olsaydı, arabayı sürmekte sıkıntı çekerdim...

ONİKİ

Övünerek söyleyebilirim, yanı başımda garip bir yolculuk arkadaşı olduğu halde arabayı sürünce, kendi kendimi tebrik ettim! Doğrusu ya yaptığım iş, benim diyen adamın altından kalkamayacağı bir işdi.

İnik pencereden içeri giren temiz havayı teneffüs ederek, on kilometre kadar kat'ettim.

Yollar, farlarımın hafif ışığı altında kıvrılıp gidiyordu. Birkaç arabayla karşılaştım. Bir kazaya sebebiyet vermemek için, yavaş sürüyordum arabayı...

Bir iki köyü arkamda bıraktıktan sonra, durdum, ölüden muhakkak kurtulmam gerekiyordu. Saat o sırada sabahın ikisiydi. Tanyeri neredeyse ağaracaktı... Ve ben kendime çekidüzen verecek vakti bulabilmek için erkenden Paris'e varmak zorundaydım... üstüm başım pislik ve kan içindeydi...

Ne yapmalıydım acaba?

Karanlıkta etrafıma bakmıyor, bir çâre düşünüyordum.

Durumum gerçekten kritikti. Kokmaya başlayan ölüyü nereye koyacak, yahut nereye atacaktım?

O anda aklıma bir fikir geldi... Arabayı yeniden sürdüm ve biraz sonra anayoldan ayrılıp bir köy yoluna saptım. üzerinde birçok tekerlek izi bulunan bu dar yolun beni nereye çıkaracağını bilmiyordum bile... Yol, belki de Paris'le taşra şehirleri arasındaki demiryoluna çıkacaktı...

Yanılmamışım. Dört kilometre kadar gittikten sonra, karşıma toprakla doldurulmuş bir yol çıktı... Bir demiryoluydu bu. Biraz ötede demir bir köprü vardı... Arabayı köy yolunun hemen kenarına çektim ve oranın topografisini çıkardım. Demiryolu, bataklık bir sahânın üzerinden geçiyordu. Yolun doldurulup yükseltilmesine sebep de buydu zâten... Doldurulmuş yolun alt kısmında, kamış ve sazlardsn ibâret otlar vardı.

Castain'i otomobilden çıkarıp omuzladım ve doldurma yolun dibinde yürüyerek bataklığa doğru ilerledim. Yüz metre kadar gidebildim... Daha fazla gitmeme imkân yoktu. Zirâ ayaklarımın altındaki toprak, kaygan bir hal almaya başlamıştı. Sırtımda elli kiloluk bir yük olduğu halde yaralı bir ayakla daha fazla ilerlemek, doğru bir hareket olmazdı...

Cesedi doldurulmuş yolun dibine atıverdim. Demiryolundan aşağı yuvarlanmış olduğu hissini vermek için de, Castain'in ayaklarını hafifçe yukarı doğru kaldırdım. Sonra derin bir nefes aldım ve arabama döndüm...

Kendimi yorgun hissediyordum... Lâf değil, işin başından beri hâtırı sayılacak derecede enerji sarfetmiştim. Anayola çıkınca, bir süre dinlenmenin yerinde bir hareket olacağını düşündüm...

Sabahın beşinde, arabayı oturduğumuz binanın önünde durdurdum. Binanın kapısı, otomatikti... Kapıcının uyanaırılmasına hâcet yoktu.

Asansöre binmeden beş katı inleye inleye çıktım. Dâireye girmemle, banyo kısmına süzülmem bir oldu!

Hemen soyunup sıcak suyun altına girdim... Bileğimin şişi biraz daha büyümüştü. Aynı zamanda canım yanıyordu. Fakat banyo teknesine girer girmez, ıstırabım azaldı. İyice sabunlandım... Sonra her tarafımı kolonyayla ovuşturdum. İnsan kendini emniyette hissedince, bayağı memnun oluyor... Giriştiğim işde muvaffak olmuş, partiyi kazanmıştım... Gerçi Castain doldurma yolun dibinde er veya geç bulunacaktı ama, hiç kimse onun müşterilerinden birine ait bir tabutta bir ay geçirdiğini iddia edemez, hattâ böyle bir şeyi aklına getiremezdi...

İç çamaşırımı bir torbaya koyup kaldırdım. Elbisemi bir askıya astım. Elbisenin her tarafı çamur ve leke içindeydi... Bâzı yerleri ise yırtılmıştı... Kurusun diye elbiseyi kalorifer radyatörünün yanına asmayı uygun buldum.

Sonra bir rom şişesine yapışıp, tek ayakla divana doğru ilerledim. İçkiyi yarıladım. Sonra da uyudum...

Zil sesi üzerine birden uyandım. Masanın üzerinde duran küçük çalar saate baktım. Onbiri gösteriyordu... Oda güneş içindeydi. Başım ağrıyordu. Beynimin zonklamakta olduğunu hissettim... Zil ikinci defa çalındı. Robdöşambrimı sırtıma geçirip kapıyı açtım.

Germaine'di gelen. Tren yolculuğu onu yormuş olsa gerekti. Yüzü solgun, yüzhatları gergindi...

Beni o halde görünce, «Ne o, yatakta mısın hâlâ?» diye sordu.

— «Maalesef öyle... Hak vereceksin bana elbette... Dün gardan dönerken, nasıl oldu bilmiyorum, yere kapaklandım... Bileğim burkuldu.»

Şiş bacağımı gösterdim. Yaralı bilek daha da şişmiş vc yer yer morarmıştı. Germaine, telâşa kapıldı.

— «Aman Allahım! Bu ne böyle? Hemen bir doktor çağırayım senin için... Bunun sarılması lâzım.»

O anda aklıma geldi. Germaine'in Nantes'taki hastahâneye yaptığı ziyâret, ne gibi bir netice vermişti acaba?

— «Eee, anlat bakalım! Neler olup bittiğini söyle!»

— «Anlatacak bir şey yok sayılır. Düşün, bana Achille'den en aşağı yirmi yaş küçük bir genç gösterdiler!»

Sonra Germaine beni yatağa götürüp yatırdı. Sonra de bir doktor çağırtmak üzere kapıcının yanına indi.

Tekrar yukarı döndüğünde, kollarımı uzattım.

— «Gelsene biraz, sevgilim!» dedim. «Daha öpüşmedik seninle!»

— «Sâhi, öpüşmedik ya! Ama biliyor musun, içimden öpüşmek gelmiyor. Yolculuk beni bir hayli yordu...»

Tahminimde yanılmamıştım. Bileğim burkulmuştu. Şöyle rahatça dolaşabilmek için, tam bir hafta yatakta kaldım. Bileğim bantla sarılıydı. Ama bir haftalık içeri kapanış, bana pek kısa göründü... Bu bir haftalık zamanı, tatlı bir şekilde geçirdim. Germaine, mükemmel bir hastabakıcıydı. Büyük bir ihtimam ve dikkatle üzerine düşen vazifeyi yaptı... Yanında oldukça, vaktin nasıl geçtiğini anlamıyordum...

Gelecek hakkında konuşmalar yaptık, plânlar hazırladık... Kararımız kat'iydi: Paris'ten ayrılacak ve Cöte d'Azur şehirlerinden birinde bir ticaret işine atılacaktık. Germaine bir kitap evi açmamızı istiyordu. Fikrini normal karşıladım. Kendimi şirin bir dükkânın içinde, renk renk eserlerin arasında görür gibi oluyordum. Yalnız böyle bir şeye sahip olabilmek için, Castain'in cesedinin bulunması ve ölümünün resmen tanınması gerekiyordu...

Bu «test» i başarıyla kazandığımız takdirde, tam mânasiyle serbest olacaktık. Bunu sabırsızlıkla bekliyordum.

Temennim kendini göstermekte gecikmedi. Bir hafta sonraydı, polisten bir yazı aldık.

«Bizi alâkalandıran bir mesele hakkında» görüşmek üzere ikimiz de Nofflet jandarma karakoluna dâvet ediliyorduk.

Kâğıtta yazılı olanları okuyunca, Germaine'in yüzü sararıverdi.

Ben şaşırmamıştım. Çünki doldurma yol üzerinde bu nahiye merkezine ait

bir levha gördüğümü hatırlamıştım birden...

Germaine, «Ne dersin, onu buldular mı yoksa?» diye sordu.

— «Olabilir.»

— «Ne yapacağız şimdi?»

— «Ne yapacağız, gideceğiz oraya!»

ONÜÇ

Germaine, Nantes'tan dönünce ona ricada bulunmuş ve evin önündeki arabanın aldırılması için garaja telefon etmesini istemiştim. Mâdemki araba sürecek durumda değildim, boşu boşuna ücret ödemek yersiz bir hareket olurdu... Zâten arabayı pek beğenmemiştim...

Nofflet'ye gitmek için, başka bir araba kiraladım. Bu defaki araba, bir 203 idi. Ne olursa olsun, tedbiri elden bırakmamak lâzımdı. Zirâ bir korucu, yahut da geceleri ava çıkan her hangi bir kimse, ölüyü naklettiğim sırada arabayı görmüş olabilirdi. En ustaca hazırlanmış dolap ve düzenler, sırasında en küçük bir tedbirsizlik yüzünden akamete uğrardı...

Öğleden sonra saat üçte, ön tarafında bayrak asılı bir binanın demir parmaklıklı kapısından içeri giriyorduk.

Başı hareketsiz bir jandarma, oturduğu yerden kendisine doğru yaklaşmamızı işâret etti.

Kocaman ayaklı, alnı açık bir adamdı bu. Onu bir ördeğe benzetmekten kendimi alamadım!

— «Buyurun, ne istiyorsunuz?»

Yazıyı çıkarıp gösterdim. Hareketlerinde bir yumuşaklık oldu.

— «Haa, anladım, anladım...» diye mırıldandı.

Sonra başını katlara doğru çevirip, «Onbaşım!» diye seslendi.

Sonra da bize kirden yapış yapış olan iki sandalye gösterdi.

— «Şey... Buraya niçin çağırıldığımızı öğrenebilir miyiz acaba?» diye sordum.

Jandarma, daha fazla konuşmama mâni olmak üzere elini kaldırdı. Germaine'e bir süre dikkatli dikkatli baktı ve üstünün gelmesini beklerken cebinden çıkardığı tabakayı açarak bir sigara sarmaya başladı.

Onbaşı ince yüzlü, samimî tavırlı genç bir adamdı.

— «Hoşgeldiniz Madam, hoşgeldiniz Mösyö!» dedi.

Kasketini başına koydu. Sonra da, «Siz Madam Castain'siniz, değil mi?» diye sordu.

Germaine, başıyla hafif bir tasdik işâreti yaptı. Hareketlerinde serbest

gibiydi. Onbaşı da ona uzun uzun baktı. Hayranlığını gizliyemiyordu.

— «Buldunuz mu onu yoksa?» diye sordum.

— «Evet.»

— «Şey... ölmüş mü?»

Adam sözlerinin Germaine üzerinde bırakacağı intibaı gözlüyordu. Her halde onun birden bayılacağını sanmıştı... Ama Germaine hiç oralı bile olmadı. Sandalyesinde dimdik oturuyor ve dalgın bir tavırla onbaşıya bakıyordu.

— «Nerede bulundu acaba?» diye konuştum.

— «Demiryolu boyunca uzanan bir bataklık var... Orada bulmuşlar. Trenden düşmüş olacak. Cesedi, dikenli katırtırnaklarının altında kalmıştı.»

Ohhh, hele şükür! Herşey bitmişti artık!

Germaine, «Cesedi ne zaman bulmuşlar?» diye sordu.

— «Dün sabah... Demiryolunu kontrol etmekle vazifeli bir memur görmüş cesedi...

Kimliğini tâyin eder etmez, sizin bölgenin komiserliğini haberdar ettik... Komiserlik bize adresinizi verdi. Aynı zamanda da gerek sizin, gerekse Mösyö'nün çağırılmasını rica etti...»

Birden bana doğru döndü ve: «Siz akrabalarından biri misiniz yoksa?» diye sordu.

Hafifçe kızardım.

— «Yoo, hayır...» dedim. «Akraba sayılmam. Mösyö Castain'in yanında çalışıyordum...»

Sözlerim, adamın üzerinde çekingen bir hava yarattı. Her ikimize de şüpheci bir nazarla baktı. Germaine'le aramdaki münasebetin ne olduğunu anlamış olmalıydı...

Onbaşının neler düşündüğünü tahmin etmiş olacak ki, Germaine, «Düşüncenizi öğrenebilir miyim?» diye sordu. «Yoksa kocamın trenden aşağı itilmiş olabileceğini mi düşünüyorsunuz?»

Jandarma onbaşısı, omuzlarını silkti.

— «Vallahi ne diyeyim bilmem ki... Bu husus hakkında kat'i bir şey söyleyebilecek kimseler, tahkikatı ele alanlardır... Bununla beraber, size şunu

söyleyebilirim: Kocanızın hiçbir şeyine el sürülmemiş. Yâni ortada bir hırsızlık vak'ası diye bir şey yok... Kâğıtları da, parası da üzerinde... Yirmi bin frank kadar parası, bir de saati var...»

— «Şurasında burasında yara bere var mı acaba?» diye çekine çekine sordum.

— «Hayır, çenesindeki küçük bir morartıdan başka bir şey yok. Bu da düştüğü zaman meydana gelmiş olacak... Cesedin ona ait olup olmadığını anlamamız için, size ricada bulunacağım. Bir bakar mısınız lütfen!»

Germaine, birden irkildi. Dudaklarının rengi kaçmıştı.

— «Şey... Ama...» diye kekeledi. «Nasıl yapsak bilmem ki...»

— «Yoksa... yoksa bakamayacak mısınız? Fenalık geçireceğinizden mi korkuyorsunuz?»

— «Oh, hayır, hayır!»

— «O halde tâkip edin beni, lütfen!»

Castain'in cesedi, iki tekerlekli yaysız bir yük arabasının üzerinde duruyordu. Arabayı, belediye binasının yanındaki garajımsı bir yere çekmişlerdi. Onbaşı, cesedi örten örtüyü çekti...

Bu işi yaparken gözlerini üzerimize dikmişti. Germaine, başını çevirmeye cesaret edemiyordu.

Bir süre öylece durdu. Sonra kocasının cesedine doğru çekingen bir nazar fırlattı. Yanındaydım.

Kendisini tutmaya hazır bir halde bekliyordum.

Germaine, «Aman Allahım, ne korkunç bir şey bu böyle!» diye inledi.

Fakat ben oralı bile olmadım. Castain'in cesedi, beni korkutmuyordu artık!

Birlikte ziyâret ettiğimiz, «müşteri» lerden farksızdı... Mamafih, ölüsünü pek bayağı buldum, içimde bir acıma değil, bir iğrenme hissi vardı...

Germaine'in kolundan tutarak, «Haydi gel, gel!» dedim. «Durma daha fazla! Bu, seyredilecek bir manzara değil...»

O sırada örtüyü ölünün üstüne koyan onbaşı, «Ama bu bir insan ölüşüdür nihayet, köpek leşi değil!» diye homurdandı.

Garajımsı yerden dışarı çıktık. O anda içinde birkaç kişi bulunan siyah bir araba, belediye binasının kapısı önünde durdu. Yere inenler arasında, bizi

Paris'te ziyâret eden komiseri derhal tanıdım... Yanında iki adam ve biraz önceki jandarma bulunuyordu. Komiser, yanımıza sokuldu.

Yüzünde kederli bir ifâde vardı.

— «Başınız sağ olsun, Madam Castain!» dedi.

— «Teşekkür ederim, efendim!»

Sonra adam, yanındakileri takdim etti.

— «Başmüfettiş Charvieux ve arkadaşı Houdet...»

Başmüfettiş, yakışıklıca bir adamdı. Yüzünün her tarafı çil içindeydi. Bakışları deliciydi.

Çenesinde o zamana kadar görmediğim hoş bir çukur vardı.

Komiser ona bizden bahsetmiş olacak ki, adam sanki kırk yıllık ahbapmışız gibi beni selâmladı. Sonra, «Ne dersiniz bütün bunlara, Mösyö?» diye birden sordu.

— «Ne dememi istiyorsunuz? Bir bakıma, acının yatışması oldu bu...»

— «Acının yatışması ha! Peki, kimin acısı yatışmış oluyor?»

— «İlkin Madam Castain'in... Sonra da benim... Gerçi Madam Castain kocasını kaybetmiş durumda, ben de patronumu kaybetmiş oluyorum ama, elden ne gelir ki! Dünya hâli bu...

Sırasında sapır sapır dökülüveriyor insanlar!»

İtalyan'larda olduğu gibi, kolunu lâübali bir şekilde koluma geçirdi.

— «Haklısınız, haklısınız... Gerçekten de öyle oluyor. Şey, yanılmıyorsam, siz bu genç hanımla karı koca hayatı yaşıyorsunuz galiba?»

— «Evet. Bu sizi neden hayrete düşürdü acaba?»

— «Yok canım, hayrete düştüğümü de nereden çıkardınız? Hayır, hayır, hayret etmiş değilim... Ben bu gibi şeyleri çok görmüş bir adamım. Ama ortada bir husus var: Siz birbirinize aynı sempatiyi duymaktasınız... Eh, ben de bir polis memuru olduğuma göre, kendi kendime bâzı şeyler düşünürüm... Şey... bu karşılıklı sempati, şeyden... yâni Mösyö Castain'in ölümünden önce mi başgöstermişti aranızda? Ne demek istediğimi anlıyorsunuz, değil mi?»

Şaşılacak şeydi doğrusu! Serinkanlılığımı fazlasiyle muhafaza edebiliyordum!

— «Hem de çok iyi anlıyorum... Dolambaçlı konuşmalara ne hacet, kuzum!

Düpedüz konuşsanıza! Biz birbirimizi sevdiğimize göre, Castain'i öldürebilir ve ondan böylece kurtulmuş oluruz... Söyleyin, söyleyin, sıkılmayın, öyle düşünüyorsunuz, değil mi?»

— «Eh, itiraf etmeliyim ki, öyle! Bizi mâzur görmelisiniz, Mösyö, biz polisler olmayacak şeylerden şüphelenir, şuna buna pislik atarız... Ne yapalım, bizim meslek de böyledir işte! Zâten bunun için değil midir ki, bizleri kimse sevmez... Yüzümüzü gören, bizden uzaklaşmanın çârelerini arar hemen!»

Adam sâkin bir şekilde konuşuyordu. Fakat dikkat ettim, kurşunî renk gözlerini üzerimden ayırmıyordu.

— «Sorduğum suale cevap vermediniz: Kocasının ortadan kaybolmasından önce, siz Madam Castain'in âşığı mıydınız?»

— «Evet, vardı böyle bir şey... Bununla beraber, tutup da adamı hareket hâlinde olan bir trenden aşağı yuvarlayamazdım her halde...»

— «Demek öyle?»

— «Evet.»

— «İyi ama boynuzlu bir koca, her zaman için can sıkıcı olur...»

— «Castain öyle değildi.»

— «Neden öyle değildi?»

— «Çünki o mevcut oldukça, ben ve Germaine birlikte yaşama arzusu duymadık hiçbir zaman içimizde...»

— «Ama nasıl olur, aşk dediğimiz şey her zaman böyle bir arzuyla bağdaşır! İnsan, birbirinin olmak ister...»

— «Bakın, yanılıyorsunuz işte! Germaine'i iyi tanımadığınız meydanda... Zâten onun nasıl bir kadın olduğunu nereden bileceksiniz, benimki de lüzumsuz lâf... Germaine, her zaman için kuruntu içinde yaşayan bir kadındır. Nerede kaldı ki, öyle işler yapsın...»

— «Ama canım, her şeyin bir hududu olmamalı mıdır?»

— “Öyle... öyle ama, Germaine'in karakteri nasıl oolursa olsun, her hududu aşmayacak vasıftadır. Castain ortadan kayboldu da, beni tâkip etmesi için onu ancak ikna edebildim.

İsterseniz, şöyle diyebiliriz buna, geçirmekte olduğu kompleksli durumdan faydalandım!»

Başmüfettiş beni birden bırakıp, Germaine'e bir şey söylemeden garaja girdi. Komiser de onu tâkip etmişti. Biraz sonra dışarı çıkıp bize doğru yürüdü.

İçini çekerek, «Görüyorsunuz işte,» dedi, “Ölüler kendilerini fazla gizleyemiyorlar...»

Kocasının ölüsünü gördükten sonra, Germaine'in üzerinde bir moral çöküntüsü peyda olmuştu sanki...

— «Elinizdeki işlerden birinin esrarı çözülmüş oluyor işte, Mösyö lö Komiser!»

Kaşlarını çattı.

— «Anlamadım, hangi işden ve hangi esrardan bahsediyorsunuz?»

— «Hangisi olacak canım, bize bahsettiğiniz zehirleme işi aklıma geldi de...»

Omuzlarını silkti.

— «Haa, şu mesele mi?» diye sordu. «Bunu üç gün önce halletmiş bulunuyoruz...»

O anda adamın ayakları dibine yığılacağımı sandım!

— «Allah Allah! Sâhi mi söylüyorsunuz?»

— «Elbette sâhi ya! Cremant'ların hizmetçisiyle, eczacı kalfası yüzleştirildi... Salak karı, Madam Cremant'ın ona eczahâneden doryphore tozu aldırdığını iddia etmişti, biliyorsunuz siz de bunu... Aslında, hanımının aldırdığı ilâç, D.D.T. den başka bir şey değilmiş! Bunun üzerine, doktor,

Cremant'ın tabiî bir ölüm sonunda vefat ettiğini bildirdi...»

— «Yâni... yâni ceset mezardan çıkarılmadı, öyle mi?»

— «Elbette değil mi ya. Lüzum kalmadı ki buna. Böyledir bu işler, eğer biz şunun bunun sözüne bakacak olsak, vaktimizi mezarları aramakla geçiririz!»

Yalnız olsaydım, orada hemen ağlamaya başlardım! Olacak iş miydi yâni! Büyük bir dertten kurtulma pahasına en muazzam riskleri hiçe saymış, hemen hemen bütün bir gece uğraşıp didinmiş, bir mezara inerek ölülerle temas etmiş ve bu arada ayak bileğimi incitmiştim... Her neyse canım, bunları düşünmenin sırası değildi şimdi... Olan olmuştu bir defa. Sonra Germaine meşrû bir şekilde dul kalmıştı... Castain'in mangırını âfiyetle yiyecek, bir süre sonra da evlenecektik... İş işdi nihayet! Vaktimi boşuna harcamış

sayılmazdım!

Başmüfettiş Charvieux de yeniden göründü. Şapkasını yukarı doğru kaldırmıştı.

Üçümüz birden nazarlarımızla ona ne düşündüğünü sorduk.

— «Çok garip!» diye mırıldandı, «üzerinde bir tren bileti yok... Bununla beraber, hakkında duyduğuma göre, canına kıyacak bir adam değilmiş bu...»

— «Biletini trenden düştüğü zaman kaybetmiştir belki...» diye atıldım.

— «Olabilir. Kaza yerinde sıkı bir araştırma yaptırmamız gerekiyor! Diğer taraftan bir husus daha var: Onu garda gören kimse yok ortada. Sonra... sonra bu adam Paris'e bir arkadaşıyla birlikte gitmiyor muydu?»

— «Evet, bana öyle demişti...»

Komiser, «Söyler misiniz, Mösyö Delange,» diyerek müdahâle etti, «bahsettiğiniz bu dost, sizinle ne zaman konuşmuştu? Cremant'ların evindeki karşılaşmamızdan önce mi, sonra mı?»

— «Sonra.»

— «Ne zaman meselâ?»

Cevap vermeden önce düşündüm. Kritik bir durumdaydım.

— “Ölüyü yerleştirmek üzere kiliseye gittik... Ben katafalkı hazırladığım sırada, Castain furgondaki siyah örtüyü almaya gitti... Ama geç döndü... Bir dostuyla karşılaştığını ve dostunun kendisini arabasıyla Paris'e götürebileceğini söyledi...»

Charvieux, «Evet, sonra?» diye sordu.

— «Sonrası filân bu... Elimi sıktı ve gitti.»

— «Peki, siz?»

— «Ne demek istiyorsunuz anlayamadım?»

— «Siz ne yaptınız?»

— «Çiçekleri yerlerine koydum, sonra da dükkâna döndüm. Madam Castain, bunu doğrulayacaktır size.»

— “Öğleden sonra ne yaptınız peki?»

— «Evde muhasebe işleriyle meşgul oldum.»

— «Demek kasabadan hiç ayrılmadınız, öyle mi?»

— «Evet. Ancak on gün sonradır ki, Paris'e gitmek üzere kasabadan ayrıldım...»

Jandarmalarla birlikte not alan arkadaşına döndü.

— «Bu Mösyöyle Madam'ın adreslerini alıver, lütfen!» dedi.

Arkadaşı, dikte ettiğim bilgileri defterine yazdı.

Bu işin de bittiğini görünce, «Eee, şimdi söyleyin bakalım,» dedim, «ne yapmamızı emrediyorsunuz? Program ne olacaktır?»

Charvieux, omuzlarını silkti.

— «Program diye işi büyütmeyin öyle! Cenâze merâsimi için hazırlık yaparsınız, ölü, otopsiden sonra gömülecektir. Dolayısiyle merâsim de o zaman yapılacak!»

Bu sözler karşısında şaşırır gibi oldum ama, kendimi toparlayıverdim. Varsın bir otopsi yapsınlardı! Bir şeyi meydana çıkarmazdı ki bu... Ben Castain'i, başına bir örtü koymak suretiyle öldürmüştüm. Nefes alamamış ve kuyruğu titretmişti! Nefes alamamak suretiyle ölmek ise, tabii bir ölüm hâliydi. Yahut da tabiî bir ölüm, bir nefes alamama sonunda meydana gelirdi.

Korkacak bir şey yoktu ortada! HİÇBİR ŞEY!

Aynasızlar istedikleri kadar çalışsınlar, elleri böğürlerinde kalacaktı! Meşenin iki yönü vardı ki, bunlar da beni kurtarıyordu: 1) ilkin Castain kaybolmuş, sonra da cinâyet işlenmişti... 2) Ceset, kasabanın dışında bir yerde bulunmuştu. Benim bu işle alâkalı alibim ise, çok sağlamdı.

Aynasızlar, bir demiryolu bileti bulunsun, yahut bulunmasın, ölümün bir kaza sonunda meydana geldiği hakkında bir karara varacaklardı... Bir damlacık mukavva parçasf için kafa mı yoracaklardı yâni!

Böyle düşünüyor, bu şekilde hüküm yürütüyordum ama, araba sahibi dost hikâyesini uydurduğum için kendi kendimi lânetliyordum!

Adamlar bilhassa bu detay üzerinde duruyorlardı galiba... Ama yine de belli olmazdı.

Muhayyel dost, polisleri belki de yanlış bir iz üzerine sevkedecekti!

Kolumu Germaine'e uzatarak, «Haydi gel, gidelim!» dedim.

Oradan uzaklaştığımız sırada, adamların nazarlarını ensemizde hissediyorduk!

ONDÖRT

Castain kaybolunca, memleket gazeteleri durumu umumî efkâra hemen duyurmuşlardı ama, mahallî gazeteler nedense bunu bir iki kelimeyle haber vermişlerdi. Tutumlarında bir çekingenlik vardı... Bu kayboluşun basit bir firardan başka bir şey olamayacağını sanıyorlardı her halde...

Ama cesedin meydana çıkmasıyla mal bulmuş mağribi gibi derhal harekete geçtiler.

«Demiryolunun alt kısmında bulunan ölü» nün hikâyesi, bir polis romanının tefrika edilmesi hâlini aldı!

Bir gazete ortada bir soygun vak'ası olmadığı halde ölünün ceplerinde bir tren biletinin bulunmayışını şüphe çekici olarak karşılıyor, bir diğeri de otopsi neticesinin sabırsızlıkla beklendiğini yazıyordu. Her iki gazetenin yazısı, beni telâşa düşürebilecek mahiyetteydi. Bereket versin, akşam gazetelerinin yayını yüreğime su serpti... Bunlardan biri, adlî hekimle bir röportaj yaptırmıştı. Tıp adamı gerçi bu mesele üzerine tam olarak eğilmiş değildi ama, ceset şüphe çekecek her hangi bir unsur taşımıyordu.

Bu satırları okuyunca, sağlam bir «yol» üzerinde bulunduğumuzu anladım. İki gün sonra yine böyle bir akşam gazetesinde Austerlitz garı memurlarından birinin ifâdesini görünce, içim rahatladı. Adamın dediğine göre, kaybolduğu gün Castain bir trenin arkasından koşmuştu.

Herif nasıl oluyor da olmamış bir şeyi olmuş gibi gösteriyordu? Birini Castain'e benzettiği muhakkaktı, üstelik Castain'in fotoğrafı kendisine gösterilmiş ve adam trenin arkasından koşan kimsenin «demiryolunun alt kısmında» bulunan ölü olduğu üzerinde ısrar etmişti. Dediğim gibi, adam Castain'i ya başka bir yolcuyla karıştırmıştı, yahut da bilerek öyle konuşmuştu ...Mamafih, koskoca dünyada başkalarına yardım elini uzatan insanlar yok değildi elbette !

Basının fikrine göre gar memurunun bu sözlerine inanılacak olursa, ortaya şöyle bir netice çıkıyordu: «Castain otomobil sahibi bir dostuyla Paris'e gitmiş ve ne olduğu bilinemeyen bir sebep yüzünden doktorunu ziyâret etmek istememişti... Vazgeçmişti bu ziyâretten... Akşam üstü gara giderek trene binmek istemiş, trenin kalkmak üzere olduğunu görmüş ve bilet almaya vakit bulamadan trene atlamıştı... Cezaya çarpılmaktan korkan Castain, bir süre için tren memurunun kontrolünden kurtulmaya muvaffak olmuşsa da kendini

rahat hissetmemiş ve memura görünmemek için bir vagonun sahanlığının basamaklarına inmiş, aklınca kendini gizlemeye çalışmıştı. İşte ne olduysa o sırada olmuştu... öylece durduğu sırada ayağı kaymış ve muvazenesini kaybederek aşağı yuvarlanmış, sonra da ölmüştü...»

Gar memurunun ünlü ifâdesini destekleyen başka bir husus daha vardı: Ceset, demiryolunun sol tarafında bulunmuştu. Sol taraftaki raylar ise, Paris'ten dönen trenlerin yoluydu... Bu da Castain'in Paris'e gittiğini değil, Paris'ten döndüğünü isbat ediyordu...

Artık kurtulmuştum! Beni enselemelerine imkân yoktu!

Kocasının ölüsüyle karşılaştığı günden beri, Germaine'de bâriz bir neş'esizlik görüldü. Hiç dışarı çıkmıyordu. Yiyecekti, şuydu buydu, hep ben temin ediyordum bunları... Şeffaf sabahlığıyla divanda oturuyor, bütün .günü bir şeyler okuyarak geçiriyordu. Onu kucaklamak istediğim zamanlar beni itiyor, benimle o zamana kadar duymadığım garip bir tonla konuşuyordu.

Bu hâli geçirmiş olduğu şoka hamlediyor, sesimi çıkarmamaya çalışıyordum. Castain toprağa verilince, bütün bunlardan eser kalmayacaktı her halde... önümüzde parlak bir gelecek vardı... O şekilde hareket etmesinin sebebini anlıyordum. Germaine, bir vicdan azabı içinde bulunuyordu. Achille'in ölmüş olduğu gerçeği, onun hafifliğini isbat etmişti sanki! Koca evini terkedip, bir âşığın peşinden gittiği için utanıyordu. Kasabalısı, onu bir sokak orospusu yerine koyacak ve hareketini hiçbir zaman affetmeyecekti.

Nofflet'ye gittiğimiz günün akşamı, Germaine defin ve mirâs işleri için noterine bir mektup yazmıştı.

Sonra bana doğru dönerek, «Oraya bir daha ayağımr atmayacağım!» dedi.

— «Ama Germaine, ayıp olmaz mı, cenâze merâsiminde bulunman gerekmez mi?»

— «Zararı yok, onu ben bulunmadan gömüversinler artık!»

İnatçı olduğunu bildiğimden, ısrar etmedim. Ne de olsa, haklı buluyordum onu... Artık yapılacak bir iş vardı: O da beklemekti!

Üçüncü gün, hiçbir gazetede Castain'den bahsedilmiyordu. Derin bir nefes aldım...

Kendimi tüy gibi hafif ve mes'ut hissediyordum...

Ama Germaine'in moralini yükseltmek istiyordum.

— «İstersen,» dedim, «gelecek hafta Cöte d'Azur'e gideriz seninle. Hayâlimizdeki kitapçı dükkânını ararız.»

— «Evet, Blaise, iyi olur!»

Güney şehirlerini bilmiyordu. Oraları tasvir ederken, câzip kelimeler kullandım. Fakat palmiyeleri, mimozaları, mâvi denizi ve her zaman parlak olan güneşi medhetmeme rağmen, Germaine üzerine çöken ağırlıktan bir türlü kurtulamıyordu.

Ciddî bir şekilde endişelenmeye başladım. Yoksa Germaine kendisini sık sık döven kocasının ölümüne acıyor, ona ihanet ettiğine pişman mı oluyordu?

Artık dayanamadım ve: «Söylesene bana, Germaine,» diye hücum ettim, «nedir bu senin hâlin? Neler düşünüyorsun, kuzum?»

Açık renk gözlerini bana doğru çevirdi.

— «Ne düşüneceğim, hiçbir şey düşünmüyorum!»

— «Rica ederim, aptallığa vurma! Geçen gün... evet, geçen gün yapayalnızdın sanki... Bir derdin mi var? Kederli misin yoksa?»

Başını iki yana salladı.

— «Hayır, bir şeyim yok.»

— «Yoksa vicdan âzabı mı çekiyorsun?»

Sualimin mânâsını anlamamış gibi davrandı.

— «Vicdan âzabı mı? Neden vicdan âzabı çekeyim?»

— «Bilmiyorum... Kocanın öldüğünü öğrenmiş bulunuyorsun... Belki de buraya geldiğine pişman olmuşsundur...»

Omuzlarını silkti.

— «Hayır, Blaise, hayır! Ben ne yaptığımı bilen bir kadınım...»

— «O halde?»

Yüzünde ağır bir ifâde vardı. O hâliyle postahânedeki telefon kabininden çıkan kadını hatırlatıyordu...

— «Ortada başka bir mesele var, Blaise!»

— «Başka bir mesele mi? Allah Allah! Neymiş bu peki, sevgilim?»

— «Sana bir sual sormak istiyorum.»

— «Sor bakalım. Seni dinliyorum...»

— «Doğru cevap vereceğine dâir yemin et bakayım!»

O anda içimin titrediğini hissettim... üşüyordum âdeta. Cremant'ların mezarındaydım sanki!

— «Hoppala! Bu yemin merâsimi de nereden çıktı şimdi, Germaine?»

— «Sen yemin et hele!»

Boğuk bir sesle, «Haydi dediğin gibi olsun...» diye konuştum. «Yemin ederim ki...»

Eliyle konuşmama mâni oldu. Şöyle toparlanıverdi. Dilinin ucuna gelen kelimeleri söyleyip söylememek üzerinde tereddüt ediyor gibiydi.

— «Söyle bana, Blaise, bu zamana kadar onu nerede sakladın?»

Gözlerimi kapadım. Kalbim iki üç saniyeliğine durmuştu sanki! Hissizdim... Dokunsalar yığılıverecek gibiydim oraya!

— «Kuzum, ne söylüyorsun sen?»

Elimde olmadan öyle konuşmuştum... İçine düşmüş olduğum telâşı belli etmemek için kullanılan bir kalkandı bu...

— «Bak, Blaise! Achille'in cesedini bana gösterdikleri zaman, ilk önce ne gördüm biliyor musun? Elbisesi çamur içindeydi... Şöyle kırmızı bir toprağa âit çamur! Nantes'tan döndüğümde, senin elbisende de aynı çamur lekelerini gördüm!»

Bu sözlere verilecek bir cevap bulamadım.

Germaine, «işte o zaman, kocamı öldürmüş olduğunu anladım!» diye konuşmasına devam etti. «Ama bu işi ne zaman ve nasıl yapmıştın, pek tabiî bunu bilemezdim... üç gündür bunu düşünüyor, fakat bir şey anlıyamıyordum... Zihnimi kurcalayan bir şey varsa, o da cesedin nerede saklanmış olduğuydu... Yo, yo, itiraz etme sakın, geçen geceye kadar sen kocamın cesedini bir yerde sakladın... Söyle, öyle yaptın, değil mi?»

O anda tam üçüncü defadır ki, Germaine'e her şeyi itiraf etmek istedim... Ama kendimi tuttum.

— «Çıldırmışsın sen, Germaine!» dedim. «Evet, çıldırmışsın... Bu kırmızı çamur hikâyesi de nereden çıktı şimdi?»

Eliyle alnına düşen sarı perçemi yukarı doğru attı.

— «Ama... ama ne çabuk da unutuyorsun, hani doğru cevap vereceğine dâir yemin etmiştin, ne oldu bu yemin?»

— «Ama Germaine, görüyorsun ki sana cevap veriyorum işte! Ben böyle bir şey yapmadım... Muhayyilen sana oyun oynuyor...»

— «Hayır, hayır... Bana doğru cevap vereceğini söylemiştin...»

Birden, «Daha nasıl cevap vereyim be?» diye haykırdım. «Böyle bir şey yapmadım diyorum anlaşana!»

Bezginlik ifâde eden bir tavır takındı.

— «Peki, peki, bağırma öyle! Aldanmış olacağım her halde...»

— «Elbette... elbette aldanmışsın! Ha şunu hileydin...»

Başını yan tarafa çevirmişti. Çenesinden tutarak başını kaldırdım.

— «Bana inanmalısın, Germaine, inanmalısın! inanmadığın takdirde, aşkımız öldü demektir...»

— «İnanıyorum... İnanıyorum...»

— «İnandığına dâir yemin et bakayım!»

Tereddüt ediyordu. Yine sert bir çıkış yapmak üzereydim ki, kapıya vuruldu.

ONBEŞ

Kapıcı kadının, yahut da bakkal çırağının kapı çalışı aeğildi bu. Germaine, kapıya doğru yürüdü. Birini selâml&dığını duydum. Derken başmüfettiş Charvieux içeri girdi... Gözünde bir arpacık çıkmıştı.

Fötr şapkasını parmakları arasında çevirip duruyordu. Sırtında Gestapo ajanlarına has yeşil bir trençkot vardı.

Biçimsiz bir zamanda gelmişti. Canım sıkıldı ama, ister istemez onu nâzik bir şekilde selâmladım.

— «Hoşgeldiniz, sayın müfettiş!» dedim. «Hangi rüzgâr attı sizi buralara?»

Sinsi sinsi gülümsedi.

— «Belki bilirsiniz,» dedi, «biz birinin evine gittik mi, ziyâretimizin bir sebebi vardır her zaman... Bu gibi ziyâretler, bir tesadüf eseri yapılmaz!»

Yerde bir yığın gazete duruyordu. Adam gazeteleri parmağıyla işâret etti.

— «Maşallah, ne kadar gazete bu böyle?»

— «Evet, gördüğünüz gibi evimizde her gazete bulunuyor...»

Charvieux, başını hafifçe eğdi. Ama nazarlarını üzerimden ayırmıyordu. Bir ara elini gözündeki arpacığa götürdü. Sonra yine gözlerimin içine bakarak konuştu: — «Dostum, işler sarpa sarıyor!» dedi. «Yâni demek istiyorum ki, durumunuz hiç iyi değil...»

Bakışlarımla Germaine'i aradım. Metresim, divana oturmuştu. Ellerini dizlerinin üstüne bağlamış, konuşmaları dinliyordu.

— «Neymiş sarpa saran işler?» diye sordum.

— «Yakında öğrenirsiniz.»

Daha fazla dayanamadım.

— «Yahu, neden bunu sonraya saklıyorsunuz? Ne biliyorsanız söyleyin de öğrenelim...

Yoksa... yoksa bizi korkutacağınızı mı sanıyorsunuz? Şaşarım aklınıza!»

Bu sözler, Charvieux üzerinde kötü bir tesir yarattı. Birden yanıma sokuldu ve beni tokatladı.

Germaine oturduğu yerden fırladı ama, sonra yeniden oturdu. Yanağımın yandığını hissediyordum... işi ya sağlam tutmalı, yahut da yelkenleri suya

indirmeliydim...

Charvieux'nün gözlerinin içine bakarak, «Söylesenize bana,» diye bağırdım, «Siz ne gibi bir oyun oynuyorsunuz?»

Yine sinsi sinsi gülümsedi.

— «Oyunum meydanda...» dedi. «Asıl ben sizin Castain'le ne gibi bir oyun oynadığınızı bilmek isterdim...»

Diğer müfettiş, muzaffer bir edayla âmirine baktı.

— «Nasıl, nasıl?» diye sordum. «Ben ne oyunu oynayabilir mişim Castain'le?»

— «Bunun nasıl bir oyun olduğunu birazdan öğrenirsiniz. Şimdi ikiniz de giyinin bakalım!»

— «Bizi tevkif mi ediyorsunuz yoksa?»

— «Eh, aşağı yukarı öyle dememiz gerekiyor...»

Kötü kötü güldü:

— «Haydi, haydi, durmayın öyle! Giyinin!»

— «Madam da mı giyinsin?»

— «Evet, Madam Castain de... Her ne olursa olsun, birbirinize bağlı değil misiniz? Şimdi de öyle olacak...»

— «Elinizde bir tevkif müzekkeresi var mı?»

— «Yok... Yok ama, gayet basit bir formalitedir bu. Sorgu hâkiminden böyle bir şey alabiliriz. İlle de tevkif müzekkeresi olsun istiyorsanız, arkadaşımı göndereyim, iki tane getiriversin... Ama bu, size bir saat kazandırabilir ancak...»

— «O halde bizi tevkif etmenize sebep olan şeyin ne olduğunu söyleyin!»

— «Güleyim bâri... Yahu, siz bunu bilmiyor musunuz sanki? Bal gibi biliyorsunuz.»

— «Bilmiyorum, bir şey bilmiyorum. Ben...»

— «Aaa, yeter artık! Bu mesele hakkındaki konuşmayı büromda yaparız artık! Teker teker konuşmak istiyorum sizinle.»

Yine kafa tutmak istedim... Ama Germaine, buna mâni oldu.

— «Bırak, Blaise, bırak! Sana ne deniyorsa, onu yap! İtiraz etme!»

Sessizlik içinde giyinmeye başladık.

İki polis memurunun refakatinde, yanyana yürüyorduk. Başmüfettişin muavini olan adam, kapitone deri bir kapıyı itti. Germaine'e yol verdik. Adam, Germaine'nin arkasından gitti. Kapı kapandı. O zaman Charvieux kolumdan tutup beni başka bir büroya soktu.

— «Oturun bakalım, Delange!»

Elim ayağım kesilmişti sanki... O anda, sorguya çekilen suçluların sâkin halleri gözlerimin önüne geldi... Başmüfettişin bürosundan içeri girdiğim anda, içimde bir suçlunun psikolojik hâletini hissettim...

— «Castain'in ölümü hakkında bana söyleyecek bir sözünüz yok mu, Mösyö Delange?»

— «Size ne söylememi istiyorsunuz?»

— «Söylenecek çok şey var... Meselâ... meselâ onu kim zehirledi?»

Acaba yanlış mı işitmiştim? Ne demek oluyordu bu?

— «Nasıl? Onu kim...»

— «Evet, onu kim zehirledi dedim... Toksikologların raporu kat'i: Ortada bir zehirleme işi var... Arsenikle zehirleme işi! Adlî hekim, bunun farkına varmış... Saç üzerinde bir tahlil yapıldı.

Tahlil neticesinde de hâtırı sayılır bir miktarda arsenik kullanıldığı tesbit edildi. Bunun şüphe götürür tarafı yok...»

Başmüfettiş, samimî bir arkadaşıyla konuşur gibi bunları bana izah ediyordu.

— «Eh, işin içinde bir zehirleme fiili bulunduğuna göre, şimdi iş zehiri Castain'e verenin kim olduğunu tesbit etmeye kalıyor. Evet, biri var ki Castain'in gıdalarına bu zehiri katmıştır. İşte biz o kimsenin kim olduğunu öğrenmek istiyoruz...»

Bir şey söylemedim... Aklım almıyordu... Castain zehirlenmişti ha! Bu da lâf mıydı sanki!

Zehirmiş... Haydi canım! Ben onun nasıl öldüğünü biliyordum!

Charvieux, «Eee, ne diyorsunuz bakalım?» diye sordu.

Ne aptal bir adamdı bu Allahım! Kendinden emin bir şekilde konuşuyordu ama, yanıldığının farkında bile değildi... Toksikologların raporlarına bel bağlamıştı... O toksikologlar ki, her yerde, her vak'ada zehir arayıp

dururlardı!

— «Siz öğle yemeklerinizi Castain'lerde yiyordunuz, değil mi?»

— «Mademki biliyorsunuz, ne diye soruyorsunuz?»

Bu gibi terslemelere alışmış olsa gerekti. Nitekim sözlerime aldırış bile etmedi.

— «Yüzüme iyice baksanıza, sayın müfettiş, pardon... başmüfettiş, her hangi bir insanın bardağına zehir koyabilecek bir adam suratı var mı bende?»

— «Biliyorum, biliyorum, zehir, erkeklerin başvurduğu bir öldürme silâhı değildir... Bunun için de, ben bu işin sizin yardımınızla Castain'in karısı tarafından yapıldığını sanıyorum...»

— «O halde aldanıyorsunuz... Germaine suçsuzdur!»

— «O halde ikinizden biri yaptı bu işi...»

— «Ah, ah! Madam Castain'i gerektiği kadar tanışanız, kafanıza yerleştirdiğiniz zehirleme işinin onun tarafından yapılamayacağını anlardınız...»

— «İyi ya işte, ben de onu iyice tanımak istiyorum! Muavinim şimdi onu sorguya çekmektedir. Sonra ben yapacağım bu işi. Kadınlar, erkeklere nazaran daha inatçı olurlar...»

Ayağa kalkarak yazı masasının etrafında dolaşmaya başladı.

— «Castain'i o zehirlemiştir! Burası muhakkak.»

— «Hayır!»

— «Susun, rica ederim! Bırakın da konuşayım... Castain, bir kriz sırasında öldü... Ve siz cesedi bir yerde sakladınız!»

— «Haa, bakın, bu şekilde konuşmanıza müsaade edemiyeceğim! Yaptığınız suçlama, bir hakarettir, saçmanın saçması bir şeydir! Doğru bir şey yapmıyorsunuz...»

— «Bırakın şimdi bu numaraları! Biz bu büroda kimleri tahkir etmedik ki... Onlar da sizin gibi böbürlenirler, kafa tutmaya yeltenirlerdi ama, hiçbir kuvvet deliğe tıkılmalarına mâni olamadı!»

— «Biz Castain'i zehirlemedik... Şerefim üzerine yemin ederim ki böyle bir işle alâkamız yok!»

— «Şerefiniz üzerine yemin ediyorsunuz ha? Şerefin ne olduğunu biliyor

musunuz siz, Delange? Neyse, bunun münakaşasını yapmayalım şimdi. Bakın, nasıl oldu iş, size olduğu gibi anlatayım: Kadın, kocasını zehirlemeyi düşündü... Zehiri bardağına mı olur, ilâcına mı olur boşalttı, bunu tam olarak bilmeme imkân yok, ama böyle olduğu yüzde yüz... Adam öldü. Siz de foyalarınız otopside meydana çıkmasın diye cesedi kaybetme işini üzerinize aldınız...»

— «Demek böyle düşünüyorsunuz?»

— «Elbette.»

— «Güzel... Haydi diyelim ki otopsiden kaçırmak için, ben cesedi saklamış olayım, peki bir memurun görebilmesi için bunu bir derimyolunun dip tarafında mı saklardım acaba?»

— «Adam ölür ölmez koymadınız cesedi oraya!»

Birden irkiliverdim... Adam meseleyi ana hatlarıyla bilmiyordu ama, bâzı hususlardan haberi var gibiydi.

— «Bir şey anlamadım... Cesedin oraya hemen konmamış olduğu da ne demek oluyor?»

— «Evet... Ceset oraya daha sonra getirildi. Elbisede görülen çamurla doldurma yolun toprağı arasında büyük fark var!»

Tuh! Nasıl olmuştu da bunu düşünmemiştim... Böyle bir şey elbette ki polisin gözünden kaçmayacaktı...

Ne olursa olsun, yine kafa tutmam, bir şeyler söylemem lâzımdı.

— «Demek ben kayıp adamın cesedini ilkin polisin bile bulamayacağı bir yere saklamış, sonra araştırmaların arkası kelisince de bunu meydana çıkarmışım, öyle mi?»

— «Evet.»

— «Doğrusu ileri sürdüğünüz iddialara pes diyeceğim, başmüfettiş! öyle ki, artık ne diyeceğimi bilemiyorum...»

— «Yo, yo, bilmelisiniz, bilmelisiniz... Kendinizi müdafaa etmek için konuşmanız gerekecek!»

— «Hayret doğrusu, hayret! Tahkik ettikleri iş üzerinde aldansalar bile, ben polislerin her zaman mantıkla hareket ettiklerini, davranışlarının ise mantığa dayandığını sanırdım.

Aldanmışım meğer!»

— «Ben mantıkla hareket ediyorum, Delange! Kaybolan bir adamın ölmüş olduğunu kabul etmek için, kanun yedi yıllık bir süre tanıyor. Yâni ancak yedi yıl sonradır ki, ölünün geride bıraktığı karısı, yahut akrabası mirâsa hak kazanabilir...»

— «Demek öyle?»

— «Evet. Mamafih, bunu siz de biliyordunuz. Lâkin Baba Castain'in dünyalıklarına bir an önce el koyabilmek için fazla bekleyemediniz! Cesedi konulmuş olduğu yerden alıp trenden düştüğü zannını yaratmak için bir demiryolunun altındaki bataklığa bıraktınız!»

— «Oh, ne âlâ! Oh, ne âlâ! Tebrik ederim sizi! Ayol ne diye bu meslekte çürüyorsunuz?

Mükemmel bir polis romanı yazarı olursunuz! Yüzlerce kitap yazarsınız!»

— «Düşünüyorum zâten... Emekli olunca, öyle yapacağım!»

— «Hepsi iyi hoş ama, ben Austerlitz garı memurunun ifâdesini okumuştum. Buna ne buyrulur? Yoksa bundan haberiniz yok mu?»

— «Bırakın şu aptal herifi! Ne dediğini bilmiyor... Siz de biliyorsunuz ki, bizim memlekette bir trene binmek için önce perona giriş bileti almak iktiza eder... Eee, sorarım şimdi size, diyelim ki Castain tren biletini almaya vakit bulamadı, peki peron biletini ne yaptı? Bu biletin yanında bulunması gerekmez miydi?»

— «Ne bileyim ben... Siz beni suçluyorsunuz, ben de kendimi müdafaa ediyorum... Ben Castain'i zehirlemedim, zehirlenmesine de yardım etmiş değilim! Şuna kısaca, Castain zehirlenmemiştir diyebiliriz!»

— «Evet, evet, devam edin, devam edin! Sizi dinliyorum...»

— «Bu durum karşısında yapmanız gereken bir iş var: Beni serbest bırakırsınız, yahut da tevkif edersiniz! Artık tek bir kelime söyleyemem size... İnkâr ediyorum, anlaşıldı mı?»

Charvieux bana cevap vereceği yerde telefon reseptörünü kaldırdı. Numara filân çevirmedi. Anlaşılan dahilî bir telefondu bu.

Santral memuruna, «Bana hâkim Solivot'yu bağlayın çabuk!» diye emretti.

Reseptörde bir ses duyuldu.

— «Hâkim Solivot'yla mı görüşüyorum? Merhaba, sayın reisim! Ben Başmüfettiş

Charvieux... Castain meselesiyle alâkalı çift için birer tevkif müzekkeresi hazırlatıp bana gönderir misiniz, lütfen! Teşekkür ederim.»

Castain meselesiyle alâkalı çift ha! Yâni Germaine'le ben... Demek biz bu adamlar arasında öyle tanınıyorduk!

Kendimi tutamadım ve: «Ama bu sizin yaptığınız, çok büyük adlî bir hatâdır!» diye bağırdım.

Charvieux, «Ben de bunun öyle olmasını Yüce Tanrı'dan temenni ederdim, Delange!» derken samimî bir edâ takınmış gibiydi. «Evet, keşke öyle olsaydı... Ne var ki, siz suçlusunuz.

Pek tabiî, metresiniz de! Ben bu meslekte ün yapmış eski bir tilkiyim... Yanılmama imkân yoktur. Hangi meseleyi ele aldıysam, hiçbir zaman aldanmamışımdır...»

— «Demek siz bizi suçlarken, bir sansasyon yaratacaksınız, öyle mi?»

— «Hayır, hayır... Benim böyle bir şeye ihtiyacım yok...»

Önündeki düğmeye bastı. Biraz sonra içeriye birkaç memur birden girdi. Charvieux, hiçbir şey söylemeden beni parmağıyla gösterdi. Memurlar, ayağa kaikmamı işâret ettiler.

İtirazda bulunmanın, bir şeyler söylemeye kalkmanın lüzumsuzluğunu anlamıştım. Adam benden baskın çıkmıştı...

İşte o zaman ağlamak, doyasıya ağlamak istedim. Yetişkin bir erkek olduğumdan beri, böyle bir şey ilk defa başıma geliyordu...

Aynı anda da dışarının birbirine bağlı sokaklarını ve o sokaklarda serbest serbest dolaşan insanları gözlerimin önüne getirdim...

ONALTI

O gece gözlerimi kırpmadım. Bu, hoşuma gitmeyen bir hücrede bulunmamdan ileri gelen bir hal değildi... Hayır, uykumu kaçıran başka bir husus vardı: Hiç durmadan Castain'in zehirlenmesini düşünüyordum.

Ne biçim işdi bu böyle? Kendimi müdafaa etmek üzere bir şeyler düşündüğüm sırada, aklımın kenarına getiremeyeceğim yepyeni bir belâyla karşı karşıya bulunuyordum...

Saatler boyunca elbisemle birlikte uzandığım karyolada, problemin esrarını çözmeye çalıştım. Polisin aldanmış olduğu muhakkaktı. Castain'i ben zehirlememiştim. Germaine de böyle bir şey yapamazdı... öyle ama, cesette bulunan zehire ne demeliydi? Garip, garip olduğu kadar da esrarlı bir işdi bu...

Eczahânede bir yanlışlık mı olmuştu acaba? Olmayacak şey değildi hani... Bu gibi vak'alar çok görülmüştü. Meseleyi enine boyuna düşündüm, sonunda da her şeyi anladım. Olur şey değildi! Castain'i zehirleyen kimseyi biliyordum! Suçlunun adı, Cremant'dı ve adam öldürdüğü kimseden önce, öbür dünyayı boylamıştı! Mülk sahibi adamın karısı hakkında söylenen sözler, gerçekten başka bir şey değildi. Şurada burada dolaşan dedikodular, doğruydu... Romanyalı kadın, kocasını gerçekten de zehirlemişti!

Bu gibi meselelere ait eski mahkeme zabıtları okumuştum. Hatırladığıma göre, arsenik, yer değiştiren bir zehirdi. Her hangi bir meselenin gerektirdiği otopsi işlerinde mezarlarından çıkarılan ölüler, bu zehrin taşıyıcılarıydı. Çünki arsenik, mezarlık topraklarına kolayca sinebiliyordu...

Meseleyi didikledikçe, Castain'in cesedinde izi görülen arseniğin ona tabut arkadaşından geçtiğini kabul etmem gerekiyordu...

Şüphe yoktu artık: Zehirlenen kimse, Cremant'dı... Cesetler yanyana getirilince, Cremant'ın vücudunda bulunan zehir, Castain'in ölüsüne geçmişti.

Meseleyi ve meseleyle alâkalı detayları tekrar tekrar düşündüğüm sırada, tesadüfün bana oynadığı korkunç oyun aklıma geldi... Evet, eğer ben Germaine'i postahânenin telefon kabininden çıktığı anda görmeseydim, kendimi tesadüf ve kaderin uğursuz çarklarına kaptırmış olmayacaktım! Uzun yıllar kadere hükmettiğini sanan ben, aslında onun zavallı bir hizmetkârı olmuştum!

Kendi kendime, «Ne yapsan, ne halt karıştırsan, bu işin içinden çıkamayacaksın, Blaise!» diye söylendim. «Charvieux, seni kıskıvrak yakalamış bulunuyor... O da diğer polisler gibi düşündü ve aklınca, «Cinâyetten faydalanacak kimse üzerinde durunuz! öyle bir kimse arayınız!» sözü üzerinde durdu. Sonunda da zafere erişti. Germaine'in de senin de hakkından gelecek!»

En fazla onu düşünüyordum. Suçsuz olduğu halde, onu dar bir hücrenin penceresi önünde tahayyül etmek, kalbimi burkuyordu... Zavallı kadın! Erkeklerden yana şansı yoktu... İlerde mes'ut bir eş olmak üzere dünyaya gelmiş, ama bir hastaya bir manyak'a karılık etmiş, sonra da bir katilin metresi olmuştu...

Her şeyi inkâr ettiğim takdirde, polislerin hedefi o olacaktı. Başmüfettiş, «Zehir, kadınların öldürme silâhıdır...» demişti. Hayır, hayır, böyle bir şey yapamazdım... Germaine, kötü insanların elinde oyuncak olmuş bir kadındı... Türlü hayâl kırıklıklarına uğramış bir kimseydi...

Saadete değilse bile, sükûna ihtiyacı vardı...

Ertesi gün saat onda, beni Charvieux'nün burosuna götürdüler, üzerinde başka bir elbise vardı. Kanarya sarısı rengi bir gömlek giymişti. Gözündeki arpacık biraz dahe iyileşme yolundaydı. Ama bakışları simetrik ve deliciydi.

— «Nasılsınız bakalım, Delange?» diye sordu.

— «İyi değilim.»

— «İyi bir gece geçirmediniz galiba?»

— «Evet, öyle oldu...»

— «Dün sorduğum sualler üzerinde durdunuz mu?»

Neden öyle konuşuyordu bilmiyorum... Kendinden emin olduğu muhakkaktı... üzerine almış olduğu tahkikatı iyi yürüttüğünü biliyor ve tahminlerinde yanılmadığını anlıyordu... Kabul etmeliydim, yaman bir adamdı bu Charvieux!

İnsanları iyi anlıyordu...

Kendimi gayet rahat hissediyordum.

Yavaşça, «Düşündüm...» dedim. «Sorduğunuz suallerin üzerinde durdum...»

Yüzü güldü.

— «Demek öyle? Bakın, buna memnun oldum işte!»

— «Şey... bir zabıt kâtibi çağırtmanız mümkün olur, değil mi? Çünki her şey o kadar karışık ve o kadar da uzun ki, anlatacaklarımın tam olarak zapta geçmesi iyi olacak! öyle yapalım... Zirâ bunları tekrar tekrar anlatamayacağım...»

Gözlerinde bir kıvılcım yanıp söndü... Kapıya doğru seslendi. Biraz sonra görünen bir memur, yazı makinesinin başına geçti. Parmağında iri bir yüzük bulunan üç çeneli bir adamdı bu...

— «Evet, Delange, sizi dinliyoruz!»

Tereddüt ediyordum. Kendimi bir uçurumun başında görür gibi olmuştum... Fakat ne olursa olsun, bu işin bir an önce bitmesini arzu etmekteydim...

Konuşmaya başlamadan önce gözlerimi kapadım... Ellerini masasının üzerine dayamış olan Charvieux susuyor, bir şey söylemiyordu. Gözlerimi açtığımda, pencereden ağaçları seyretmekte olduğunu gördüm...

O da benim gibiydi. Düşündüklerimi düşünüyordu... Ama başka zâviyeden!

Genzimi temizledim, kendime serbest bir tavır vermek için bacaklarımı birbiri üzerine attım.

Sonra da, «Her şey şöyle başladı, başmüfettişim...» dedim.

Gırtlağım kurumuştu. Yazı makinesinin tıkırtısı da, konuşmamın bitmesiyle kesiliverdi.

Memur parmaklarını açıp kapıyor, bir eliyle de kravatını çözüyordu. Charvieux ise, saçlarını okşamaktaydı.

— «Hepsi bu kadar mı?»

— «Evet, başmüfettişim! Sözlerime inanmıyor musunuz yoksa?»

Bir süre konuşmadı.

Sonra, «Evet,» diye mırıldandı, «zehir hakkında söylediğiniz sözler, gerçeğe uymamakta!»

— «Nasıl?»

— «Evet, maalesef öyle... Bu durum karşısında, eksperlerin fikrine başvurmam gerekecek.

Aynı zamanda da Cremant'ın cesedini mezarından çıkarttıracağım!»

Samimî havasını kaybetmişti. Bir suçluyla karşı karşıya bulunan bir aynasız oluvermişti yine... Beni hücreme göndertti. Orada kimseden en ufak bir haber

almadan altgün geçirdim.

Beklemeyle geçen saatler, uzun yıllar gibi üzerime çökmüştü... Bu uzun beklemenin sonunda ne çıkacaktı bakalım? Ama şurası muhakkaktı : Artık ben hür bir insan olamayacağım gibi, bir kadının aşkını da yeniden bulamayacaktım... Beni muhakeme edecekler, belki de giyotine göndereceklerdi... Bununla beraber, bir ümit vardı yine de içimde... Nihayet ben bir aşk ve bir arzu yüzünden katil olmuştum... Fransa'daki hâkimler ise, aşk ve arzunun ne demek olduğunu bilirlerdi...

Nihayet Charvieux'nün bürosuna gittiğim zaman, Germaine'in iki müfettişle birlikte orada bulunduğunu gördüm. Teninin rengi esmerleşmiş, bakışları değişmişti, üzerinde, mahvolmuş bir insanın hâli vardı. Ona gülümsedim.

— «Merhaba, Germaine!» dedim.

Başıyla belli belirsiz bir işâret yaptı.

Başmüfettiş bana doğru dönerek, «Oturun şöyle bakalım!» dedi.

Bir gün önce oturduğum eski sandalyeye iliştim. Ayaklarımı ne zaman dayasam, sandalyenin alt kısmındaki çubuklar dönüveriyordu.

Charvieux'nün önünde bir sürü evrak vardı.

— «Bak, Delange, biz Cremant'ın cesedini mezarından çıkarmış bulunuyoruz! Neticeyi hemen söyliyebilirim sana... Düşündüğüm gibi çıktı. Uydurduğun hikâyenin elie tutulacak tarafı yok... Cremant'ın ölümü, tam mânâsiy!e tabiî! Hiçbir yerinde en ufak da olsa bir zehir izi yok...

Eksperlerin raporu aynen böyle...»

Birkaç evrak karıştırdı.

— «Raporda denildiğine göre, bu kadar kısa bir zaman içinde arsenik bir cesetten diğerine geçemezmiş... İmkânsız bir şeymiş bu... Ama sana şunu da söylemek zorundayım: Castain'in midesinde arsenik bulundu!»

Adam blöf yapmıyordu her halde... önündeki raporlar, bunu isbat etmekteydi...

Germaine'e baktım. Yüzündeki ifâdenin mânâsını o anda anladım. Kocasını o zehirlemişti!

Birden mortocunun mide sancılarını, ikide birde kusmasını ve yüzünün sarılığını hatırladım...

Adam güçten kuvvetten kesilmişti aynı zamanda. Demek Germaine, haftalar

önce onu öldürmeye başlamıştı... Ölümü ona azar azar tattırıyordu! Yediği dayakların hıncını o şekilde almış oluyordu!

Charvieux, bize bakmaktaydı.

— «Korkunç gerçeği öğrenesiniz diye ikinizi de buraya getirttim...» dedi. «Şimdi söyleyin bakalım: Castain'e karşı bu inekliği hanginiz yaptı? Durmayın öyle, konuşun! Zirâ konuşma sırası gelmiş bulunuyor...»

Ayağa kalktım. Oturmama imkân yoktu. Bacaklarımda zemberek vardı sanki!

— «Yeter, yeter! İtiraf ediyorum, bu işi ben yaptım, sayın Başmüfettiş! Evet, ben... Başka kimse değil... Castain'in vücudunu ortadan bu şekilde kaldırmak istiyordum... Sonra işler sarpa sardı. Castain, Paris'teki hekimlerle yeniden görüşecekti... Adamların gerçeği anlamalarından korktum. Bunun üzerine, işi çabuklaştırdım. Sonra da fırsattan faydalanmasını bildim.»

Kimsenin yüzüne bakmadan konuşmuştum. Ama nedendir bilinmez, insan bu şartlar dâhilinde kolay kolay yalan söyleyemiyor...

Charvieux'nün şüpheci sesi, «Peki, arsenik'in mezarda başka bir cesede geçebileceğine dâir uydurduğunuz hikâyeye ne diyelim?» dedi.

— «Sözlerime inanılacağını sanıyordum... Çünki bir kimseyi zehirlemek isteyen insan, bunu daha önceden tasarlamalıydı... Böyle bir teşebbüsün önceden düşünülmesi gerekirdi...»

— «Madam Castain, sizin suç ortağınızdı, değil mi?»

Omuzlarımı silktim.

— «Ne diye suç ortağım oisun? Bir bardağa bir miktar zehir koyabilmek için, birkaç kişiye mi ihtiyaç olurmuş? Hayır, efendim, hayır, ben bu işi tek başıma yaptım!»

— «Peki, kendisi yaptığınız işden haberdar mıydı?»

— «Hayır. En ufak bir bilgisi yoktu.»

Charvieux, bu defa da Germaine'e doğru döndü.

— «Madam Castain! Sizin bu zehirleme teşebbüsü hakkında bir bilginiz var mıydı?»

— «Ha... hayır!»

— «Ya sonra olup bitenler hakkında?»

— «Bunlar hakkında da bir şey bilmiyordum...»

Germaine'e baktım.

— «Eğer şüphe etseydi, benimle bir dakika bile kalmazdı... Öyle değil mi, sevgilim?»

Gözlerinde o zamana kadar görmediğim bir tatlılık vardı. Yaptığım fedakârlığı kabul ettiğini anladım. Bencillikle alâkası yoktu bu işin... öyle yapmak suretiyle, onu zor bir durumdan kurtarmış oluyor, böylece ona olan aşkımın derecesini isbatlıyordum...

Yavaşça, «Evet, Blaise,» diye mırıldandı, «yanında bir dakika bile kalmazdım!»

Yeni bir bakışla, fedakârlığımı kabul ettiği için ona teşekkürlerimi belirttim... Sonra da başımı önüme eğdim...

Onu son defa görebilmek ümidiyle başımı çevirdiğim zaman, Germaine kaybolmuştu...

Onu serbest bırakmışlardı...

KADER İSTEMEDİ

Pek de fena kazanç getirmeyen bir işi vardı Margaret'in. Büyük Cadde'de hediyelik eşya ve kartpostal gibi şeyleri satan bir dükkân işletiyordu. Genç kızın annesiyle babası çoktan ölmüştü.

Hayatta en yakın kimsesi ise, evli olan kızkardeşiydi. Margaret, kızkardeşi ve eniştesiyle birlikte dükkânın üstündeki dairede oturuyordu. Jack Shore'du eniştesinin adı. Adam, hiçbir yerde dikiş tutturamayan cinsten biriydi. Birkaç ay önce de çalıştığı fabrikadan çıkmıştı.

Bir akşam Jack, Margaret'e bir ortakıık teklif etti. Sermayeye de iştirak edeceğini bildirdi.

Genç kız, «İyi ama,» dedi, «parayı nerden bulacaksın?»

Gerçi Margaret'in bu adama karşı en ufak bir sempatisi yoktu ama, çok sevdiği kızkardeşi için ona güleryüz göstermek zorunda kalıyordu.

Jack, «Kredi bulacağım!» diye cevap verdi.

— «Nereden bulacaksın?»

— «Bankadan.»

— «Bankadan mı? Bir mülkün, bir malın olmadığına göre, banka nasıl para

verirmiş sana?

Baksana işsizin birisin!»

— «Şey...» diye mırıldandı. «Sen... Sen de verebilirsin bu parayı bana! Olamaz mı yâni?»

Margaret şaşırdı. «Nasıl?» diye sordu. «Ben mi?»

— «Tabiî sen ya... Hiç olmazsa bu köpekbalıklarına dünyanın faizini ödememiş olurum!»

Genç kız düşünüyordu... Olacak iş miydi bu?

Yüksek sesle, «Hayır! Olmaz böyle şey!» diye kestirip attı.

Jack Shore kaşlarını çatarak, «Peki ama niçin?» dedi.

— «Doğru bir iş olmaz bu! Hayır, hayır, imkânı yok!»

Bu ufak münakaşa oracıkta son buldu. Günlerden perşembeydi. Pazar günü bir facia vukua geldi.

Mevsim yazdı, üç haftadan beri müthiş bir sıcak dalgası etrafı kasıp kavurmaktaydı. Hayat âdeta felce uğramıştı. Jack tuttu şehrin birkaç kilometre ötesindeki körfezde ailece deniz banyosu almayı teklif etti. Margaret, denize girmekten hoşlanmadığını söyleyerek teklifi reddetti ama, kardeşi, «Haydi canım, sen de gel, sen de gel!» diye ısrarı bastı. Sonra da: — «Anlamıyorum ki,» dedi, «Hep yalnız yaşamak istiyorsun... Cumartesi akşamları gittiğin sinemadan başka sosyal bir faaliyetin yok! Hiç olmazsa mevsiminde denize gir! Haydi, haydi, gel, serinlersin biraz!»

Hareket ettiler. Jack, arabayı ıssız bir yerde durdurdu. Yere atlayıp, yeşil meyilden aşağı indiler. Sonra da deniz kenarına inmek üzere kum yığınlarının bulunduğu tarafa yöneldiler.

Etrafta kimsecikler yoktu. Tâ ilerde, oraya belki bir buçuk kilometre uzaklıkta bir eğlence parkı vardı ancak. Güneşe karşı oturdular ve dalgaların kumlara vuruşunu seyrederek sohbete daldılar.

Bir ara Jack, «Hay Allah!» diye söylendi. «Yanıyorum susuzluktan!»

Karısı Betty, «İhtiyatsızlık ettik...» dedi. «İçecek bir şeyler getirmeliydik...»

— «Zarar yok canım, zarar yok... Bir kilometre ötede bir yer var biliyorum, birasına kadar her şey bulunuyor orada! Ama kim gidecek oraya? Aksi gibi öyle bir mahmurluk çöktü ki üzerime!»

Betty ayağa fırladı. Bacaklarındaki kumları silkeleyerek, «Ben giderim!»

dedi.

Margaret, «Ben de seninle gelirim!» dedi.

— «Yo, yo... Sen rahatına bak! Göreceksin, güneş banyosu sana ne kadar iyi gelecek!»

Öğleden sonra Jack Shore, karakolda faciayı çavuş Holliday'e anlatıyordu. Başka bir sandalyede de ellerini yüzüne götürmüş olan Betty vardı. Genç kadın, hüngür hüngür ağlıyordu.

Holliday'den başka bir de detektif Stan Halleck vardı odada.

— «... Karım bira almaya gitmişti. Ben de sırtımı kuma vermiştim. Uyumak üzereydim...

Margaret birden konuşmaya başladı, önce körfezin sâkinliğinden, sonra da suyun tatlı olabileceğinden bahsetti. Daha sonra da yalnızlığından, dolayısiyle hep hüzünlü olduğundan dem vurdu...»

— «Mis Margaret, gerçekten de öyle miydi acaba?»

— «Evet. İçine kapanık bir kızdı. Sâdece cumartesi akşamları sinemaya giderdi o kadar.

Hep evde kalırdı. Ne bir arkadaşı vardı, ne de erkek bir dostu...»

Çavuş, «Doğru.» diye tasdik etti. «Çocukluğundan beri tanırım onu.» Sonra Stan'a döndü.

«Onu sen de tanırdın, değil mi Stan?» diye sordu.

Genç detektif, «Evet, şef!» dedi. «Tanırdım...»

— «Pekâlâ, Bay Shore, devam edin siz!»

— «... Margaret'in konuşması bir tuhaftı. Bir ara, "Denize girersem, açılırım belki!" dedi...»

Detektif Stan Halleck, «Peki, siz ne cevap verdiniz bu sözlere?» diye sordu.

— «Hiçbir şey söylemedim... Ne yalan söyleyeyim, güzel bir uyku çekmeyi düşünüyordum!»

— «Hımm... Onun halinden endişelenmediniz mi hiç?»

— «Pek değil. Dedim ya, garip bir kızdı o... Saçma sapan konuşurdu hep. Meselâ bir gün, "Acaba ben neden birine âşık olmuyorum?" dedi... Tekrar ediyorum, Margaret çok mahcup bir kızdı... Topluluklardan kaçardı.»

— «Daha önce de konuşmuş muydu bu şekilde?»

— «Çook... Hem öyle ki, o anlarda sinir krizi geçirirdi. Baktım uyuyamayacağım...

Arabada bulunan şişe açacağını almaya karar verdim. Margaret'e de hemen döneceğimi söyledim.»

Halleck, «Arabayı nerde park etmiştiniz?» diye sordu.

— «Yukarlarda... Tam yolun kenarında. Kum tepelerini aşıp, meyile tırmandım. Plâj, arabanın bulunduğu yerden iyi seçilmiyordu...»

— «Ne kadar kaldınız?»

Jack, omuzlarını silkti. «Ne kadar kalacağım...» dedi. »Gidip gelinceye kadar... üç, yahut da dört dakika. Beş de diyebiliriz buna... Döndüğümde Margaret suya giriyordu.»

— «Nerden gördünüz bunu?»

— «Kum tepelerinin üzerinden. Margaret suyun içindeydi, yürüyordu...»

— «Ne yaptınız o zaman?»

— «O anda, onun ne yapmak istediğini pek anlayamadım... Banyo aldığını sandım. Ama birden suyun omuzlarını aştığını gördüm... Sahne o kadar tuhaf, o kadar da şaşırtıcıydı ki, olduğum yerde mıhlanıverdim... Ona doğru koşmaya başladım sonra... O kadar hızla koşuyordum ki, bir ara düştüm... Kumlarda yuvarlandım. Kalktığım zaman, Margaret kaybolmuştu... Hemen suya girdim. Onu gördüğüm yerin civarında yüzdüm. Ne yazrk ki, bulamadım... Anlaşılan su onu alıp götürmüştü...»

— «Peki sonra, sonra ne yaptınız?»

— «Sonra... Sonra... Ne yapmamı istiyorsunuz? Plaja döndüm hemen. Betty o sırada geldi.

Arabaya bindik ve doğruca size geldik!»

Detektif Halleck, Betty'ye yaklaştı. Elini onun omuzuna koyarak: — «Acınızı biz de paylaşırız, Bayan Shore!» dedi. «Ama size biriki sual sormak istiyorum: Ablanız intihar etmek istediğinden filân bahsetmiş miydi hiç size?»

— «Hayır. Böyle bir fikri yoktu. Sâdece kendi hâlinde yaşıyordu.»

— «Bugün çok mu tasalıydı acaba?»

— «Hayır, hayır... Aksine çok neş'eli görünüyordu. Yahut da bana öyle geldi...»

Holliday ayağa kalktı ve: «Şimdilik bu kadar!» dedi. “Öyle sanıyorum ki, size yeniden ihtiyacımız olacak... Telefon ederiz!»

Jack Shore, «Hay, hay, efendim!» dedi. «Emrinizdeyiz!» Sonra karısının koluna girip, onu dışarı çıkardı. Kapı kapanıp da karıkocanın siluetleri camlı kapının arkasında kaybolunca, Halleck:

— «Bana kalırsa,» dedi, «bu adam baldızını öldürmüştür!»

— «Shore mu? Peki ama niçin öldürsün?»

— «Bilmiyorum. Her hangi bir sebepten dolayı öldürebilir... Meselâ dükkâna sahip olmayı kafasına koymuştur... Zirâ Margaret'in başka akrabası yok!»

Akşam oldu. Holliday evine gideceği sırada, Stan Halleck'in bürosuna uğradı. Detektif ellerini cebine sokmuş olarak oturuyor, tavana bakıyordu.

Çavuş, «Stan!» dedi. «Nedir bu halin?»

— «Hiç. Mis Byron'u düşünüyordum. Cesedi bulundu mu acaba?»

— «Hayır. Körfezi baştanbaşa taramışlar. Araştırmalar yarın da devam edecek.»

— «Ne dersin, John, şu Shore patron oldu gitti!»

Halleck, o gece bir türlü uyuyamadı. Sonra da ceketini sırtına alıp, arabasına atladı. Doğruca Margaret'in kaybolduğu yere gitti. Tamamiyle sessiz bir yerdi burası, Stan, arabayı yol kenarında park etti. Meyli indi, kum tepelerini aştı. Körfez, Stan'ın önündeydi. Genç detektif bir yerde durdu ve esrarengiz bir şekilde ölen Margaret'i düşünmeye koyuldu.

Ertesi gün, onun yorgun ve uykusuz halini gören Holliday, bunun sebebini ona sordu.

Halleck, hiç uyumadığını, şafak sökünceye kadar da körfezde kaldığını söyledi.

— «Bir şey bulabildin mi bâri orada?»

— «Dün gece bulamadım... Ama bu sabah, küçük bir tecrübe yaptım ve suda yürüdüm...»

— «Eee, sonra?»

— «Sonrası şu: Shore bize, arabasına gidip gelmesinin ancak dört dakika sürdüğünü söylemişti. Margaret'e baktığı zaman da, onun omuzlarına kadar suya gömülmekte olduğunu anlatmıştı... Dediğine göre, genç kız yavaş yavaş

yürüyordu... İşte burada faka bastı herif! Çünki intihar hâdisesinin cereyan ettiği saatte, deniz gelgit halindeydi... İyice alçalmıştı sular... Dikkat ettim, zâten körfezin her yanı, çok, ama pek çok ileri gidildiği zaman derinleşebiliyor... Saat dokuzda, yavaş yavaş yürümek suretiyle denize girdim... Bilirsin sen de körfezi, John! Neyse...

Elimde kronometre, dakikaları saydım. Aradan yedi dakika geçmişti... Su hâlâ karnımın hizasındaydı. Zavallı kızın boğulabilmesi için, en aşağı on dakika lâzımdı!

— «Shore, zaman üzerinde aldanmış olabilir.»

— «Hayır, olamaz! Yalan söylüyor bu adam... Diyeceksin ki, bu bir suçlayıcı delil değil...

Evet, ben de biliyorum...»

— «Sana göre, Margaret, Shore tarafından denizde mi boğulmuştur?»

— «Hayır. Bu işi yapabilecek vakti yoktu. Böyle bir fikri olsaydı, onu yüzmeye teşvik ederdi. Hem Margaret'in yüzücü olmadığını da iyi biliyordu. Yüzde yüz eminim: Adam, Margaret'i plâjda boğdu... Sonra da cesedi sakladı. Bu takdirde endişeye düşebilir. Zira bir plâj, ceset saklanacak bir yer değildir... Shore oraya dönmek mecburiyetini hissedecektir kendinde.

Gelecek ve cesedi ya daha emin bir yere nakledecek, yahut da onu denize atacak!»

İki polis memuru, o akşam Shore'lara gittiler. Betty, onlara kocasının evde olmadığını söyledi. Nerede bulunduğunu da bilmiyordu.

Evden ayrıldıklarında, Halleck, «Ben biliyorum!» dedi.

İki adam, arabaya atlayıp körfeze gittiler. Halleck, birden durdu.

— «Bak, John,» dedi, «bir araba var şurada! iyi biliyorum ben... Jack'in arabası bu!»

Biraz sonra, kum tepelerinin bulunduğu yerdeydiler. Körfezden doğru sert bir rüzgâr esmekteydi. Denizde ise koca koca dalgalar vardı. Birden bir kum tepesinin arkasına gizlendiler.

Zirâ bir adamın biraz ötede kımıldadığını görmüşlerdi. Silüet, başka bir kum tepesinin önünde bir şey yapmakla meşguldü. Adam, kumu kazıyor olmalıydı.

Çünkü bir kürek sesi işitiliyordu. Sonra adam kazma işine ara verdi. Eğildi

ve bu defa da kumu elleriyle kazmaya başladı. Bu işe kendini o kadar kaptırmıştı ki, çavuşla detektifin yanında dikiliverdiğini farkedemedi. Sonra nasıl olduysa başını kaldırdı. İki adamı görünce, hemen küreğe yapışmak istedi. Fakat hareketi boşa çıktı. Holliday elindeki feneri onun üzerine sıkarken, Halleck de Shore'un suratına şiddetli bir yumruk indirdi. O sırada elektrik fenerinin ışığı, kumlar arasında yatan Margaret'in sararmış yüzünü aydınlattı.

İki adam, bir süre boğuştular. Halleck, kelepçeyi onun bileklerine geçirdi. Daha sonra da detektif, onu ayağa kalkmaya zorladı.

Holliday, «Söyle bakalım!» dedi. «Ne yapıyordun burada?»

— «Şey... Biliyorsunuz, onun denizde boğulduğunu söylemiştim size. Bunu ispat etmek istiyordum...»

Halleck kızdı. «Bırak şimdi saçmalamayı!» diye bağırdı. «Onu nasıl öldürdün? Bunu anlat bize!»

— «Pekâlâ, pekâlâ! önce şu demirleri elimden çıkarın!»

Bir süre sonra Jack itiraflarını imzâlayıp içeri tıkılınca, Holliday'le Halleck birlikte karakoldan çıktılar.

Çavuş, «Tebrik ederim seni, Stan!» dedi. «Bu heriften hemen şüphelenmiştin, değil mi?»

Stan ne memnun, ne de neş'eli görünüyordu. Hattâ belli belirsiz bir hüzün vardı yüzünde.

— «Ortada şüphe götürür taraflar vardı, John!» diye konuştu nihâyet. «Herif daha işin başlangıcında yalan kıvırmıştı. Güya Margaret kendisini yalnız hissediyordu... Kimselerle ahbaplık etmiyor, kimselerle münâsebet kurmuyordu... Shore'un yalan söylediğini hemen anladım. Çünki... Çünki Margaret ve ben her Cumartesi akşamı buluşuyor, şurada burada geziniyorduk! Hakkındaki duygularımın derinliğini anlayıncaya kadar, Margaret münâsebetimizi âilesine duyurmak istemiyordu... Mamafih, geçen hafta kararını vermişti: Onbeş gün sonra nişanlandığımızı bildirecektik! İşte böyle, dostum, kader birleşmemizi istemedi! Haydi, iyi geceler!»